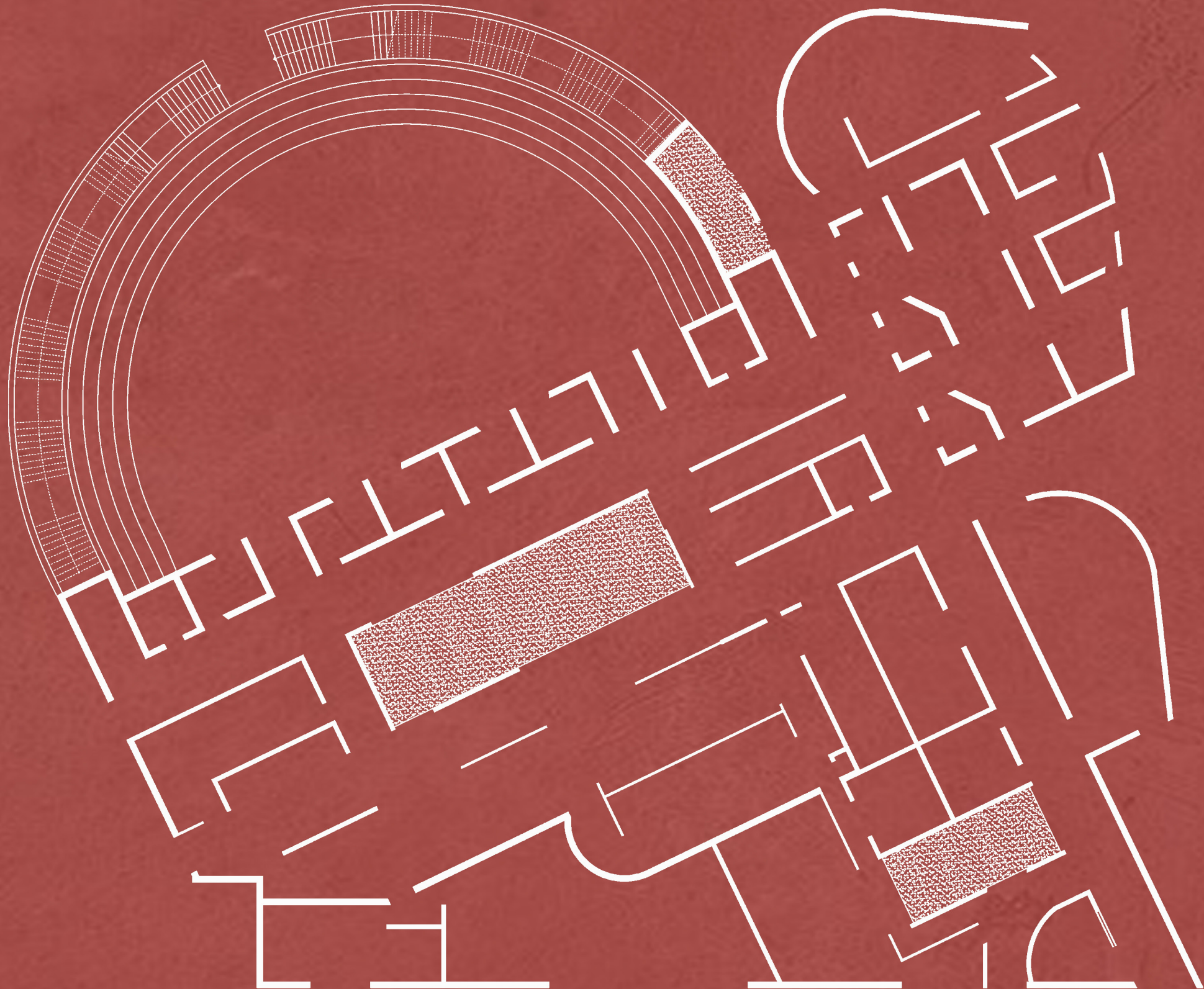

ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟΥ

στην Ηλιούπολη Αττικής

επιβλέπων: Θεοκλής Καναρέλης | φοιτήτρια: Μυρτώ Ευθυμιοπούλου Κόντου

**ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟΥ
ΣΤΗΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ ΑΤΤΙΚΗΣ**

Όνομα: Μυρτώ
Επίθετο: Ευθυμιοπούλου-Κόντου
Διπλωματική Εργασία
Επιβλέπων Καθηγητής: Θεοκλής Καναρέλης
Ακαδημαϊκό Έτος: 2021-2022
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Ηλιούπολη, Ιούνιος 2022

EΥΧΑΡΙΣΤΩ

Όλους όσους με βοήθησαν
με το δικό τους ξεχωριστό τρόπο, ώστε να φέρω εις πέρας τη διπλωματική μου εργασία.

Τον επιβλέποντα καθηγητή
κύριο Θεοκλή Καναρέλη
καθηγητή Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης
για την εξαιρετική συνεργασία
και τις πολύτιμες συμβουλές του

Την Προϊσταμένη του τμήματος Δόμησης
της Τεχνικής Υπηρεσίας
του Δήμου Ηλίουπολης Αττικής
κυρία Θάλεια Καλαβρυτινού
Αρχιτέκτονα Μηχανικό
για την καθοδήγησή της, το υλικό που μου παραχώρησε
και την προθυμία της να με βοηθήσει καθόλη τη
διάρκεια της εργασίας μου

Τον κύριο Χρήστο Γιαννακό
Αρχιτέκτονα Μηχανικό
για τη συνέντευξη που μου παραχώρησε
και την ανταλλαγή απόψεων και ιδεών
σχετικά με το δημόσιο χώρο στην Ηλιούπολη

*Η διπλωματική μου εργασία αφιερώνεται στη μητέρα μου,
που στέκεται ακλόνητη πάντα δίπλα μου*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I.ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	σελ.10
II.ΜΕΡΟΣ Α΄ Η ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ.....	σελ.12
Ο ΔΗΜΟΣ.....	σελ.14
ΙΣΤΟΡΙΑ.....	σελ.16
ΧΑΡΤΕΣ.....	σελ.20
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ.....	σελ.27
III. ΜΕΡΟΣ Β΄ Η ΣΥΝΘΕΣΗ.....	σελ.28
ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ.....	σελ.30
Η ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ.....	σελ.30
Η ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ.....	σελ.34
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ.....	σελ.36
ΤΟ ΚΤΗΡΙΟ.....	σελ.40
ΤΕΛΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ.....	σελ.43
IV. ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ.....	σελ.75
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	σελ.76

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο μελέτης της παρούσας εργασίας αποτελεί ο σχεδιασμός ενός μουσείου θεάτρου και ενός κλειστού, εσωτερικού θεάτρου, στο δήμο της Ηλιούπολης, στο νομό Αττικής.

Ο δήμος της Ηλιούπολης διαθέτει ένα μεγάλο εξωτερικό θέατρο, το θέατρο Άλσους "Δημήτρης Κιντής", στο οποίο διοργανώνονται πλήθος εκδηλώσεων κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου. Μέχρι στιγμής, δεν υπάρχει πρόβλεψη για το σχεδιασμό ενός αντίστοιχου, εσωτερικού θεάτρου, που να λειτουργεί κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου. Η ιδέα για τη συγκεκριμένη διπλωματική εργασία προέκυψε από την ανάγκη αυτή.

Προκειμένου να μελετηθεί σωστά και πολύπλευρα ο σχεδιασμός του απαιτούμενου κτηριολογικού προγράμματος, πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε μουσεία και σε θέατρα της Αθήνας. Επίσης, η συλλογή των απαραίτητων στοιχείων προέκυψε από την έρευνα στο δημαρχείο της Ηλιούπολης, καθώς και στην τεχνική υπηρεσία του δήμου Ηλιούπολης. Από το αρχείο του δήμου συλλέχτηκαν αρκετές ιστορικές πληροφορίες και πλούσιο φωτογραφικό υλικό, που απεικονίζει πώς ήταν η πόλη στο παρελθόν. Από την τεχνική υπηρεσία του δήμου προσκομίστηκε ακριβές τοπογραφικό αντίγραφο και επιπλέον τεχνικά-νομοθετικά στοιχεία που αφορούν την περιοχή μελέτης.

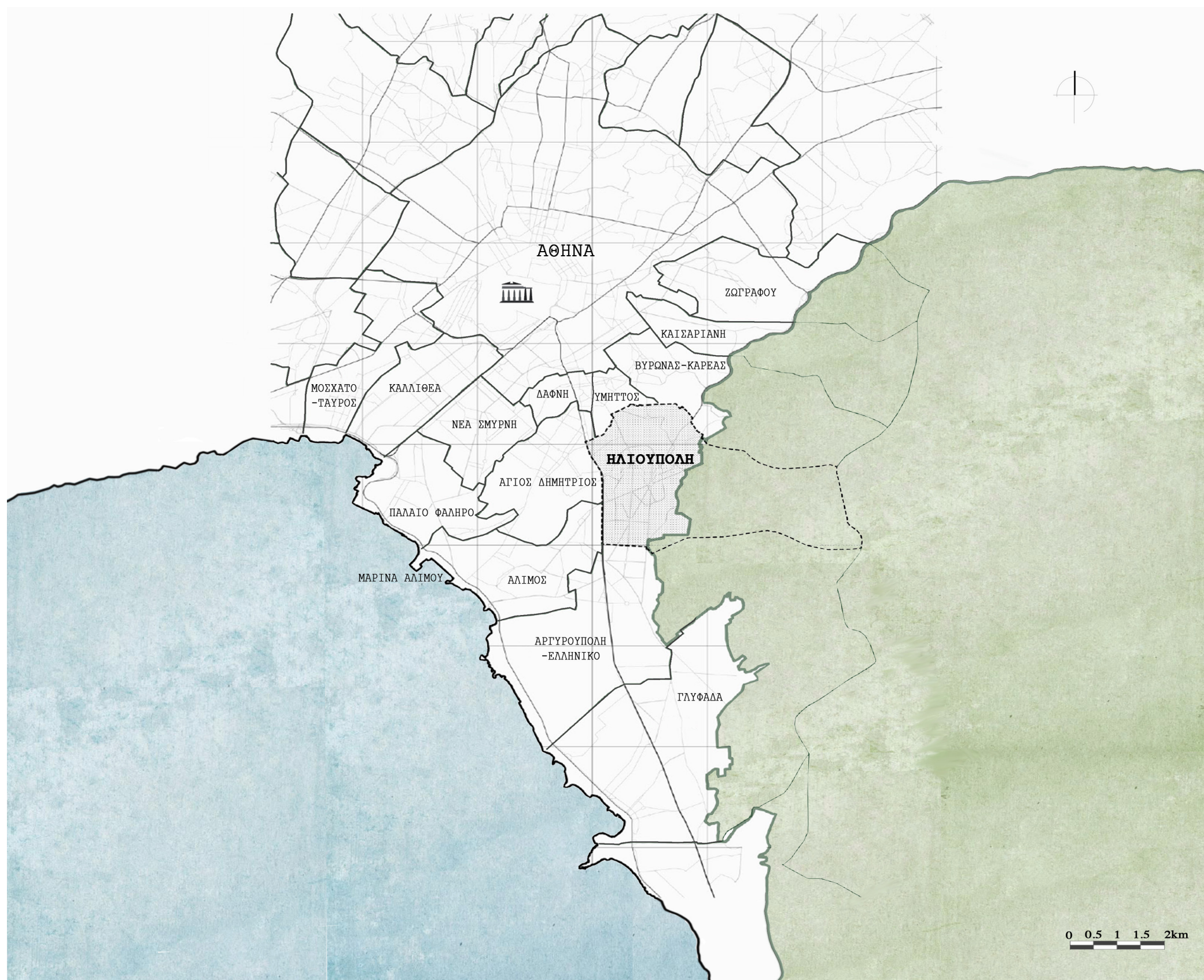
Χάρης στις συνεντεύξεις που παραχωρήθηκαν από κάτοικους της Ηλιούπολης, έγιναν αντιληπτές οι ανάγκες τους και το πώς οραματίζονται ένα δημόσιο χώρο, ικανό να στεγάσει τις δραστηριότητες ψυχαγωγίας τους.

Ειδικότερα, η διπλωματική εργασία περιλαμβάνει:

- α) Ιστορικά στοιχεία για την Ηλιούπολη και φωτογραφικό υλικό από την πόλη.
- β) Στοιχεία για το σχεδιασμό της πόλης, που απεικονίζονται με τη βοήθεια χαρτών.
- γ) Αρχικές ιδέες για το σχεδιασμό του κτηρίου.
- δ) Τα τελικά σχέδια του κτηρίου.

Στόχος της εργασίας είναι ο σχεδιασμός ενός μουσείου-εσωτερικού θεάτρου, το οποίο θα αποτελεί σημείο συγκέντρωσης, πολιτισμού και εκτόνωσης. Ένα κτήριο ενταγμένο στον αστικό ιστό, με εύκολη πρόσβαση από όλα τα σημεία της Ηλιούπολης, που να ανταποκρίνεται και να εξυπηρετεί τις ανάγκες των κατοίκων της.

II. ΜΕΡΟΣ Α' Η ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ

1. Η θέση
του Δήμου
Ηλιούπολης
στο νομό
Αττικής,
αυτοσχέδιος
χάρτης

Ο ΔΗΜΟΣ

Ο Δήμος Ηλιούπολης Αττικής είναι νότιο προάστιο του Κεντρικού Τομέα Αθηνών. Αποτελεί Δήμο της Περιφέρειας Αττικής και μέρος του Πολεοδομικού Συγκροτήματος της Αθήνας.

Συνορεύει βόρεια με τους δήμους Βύρωνος, Καρέα, Ύμηττου και Δάφνης. Στα δυτικά, το όριο του δήμου είναι η λεωφόρος Βουλιαγμένης. Νότια, η οδός Αλιμούντος, διαχωρίζει την Ηλιούπολη με τον όμορο δήμο της Αργυρούπολης.

Φυσικό, ανατολικό σύνορο του δήμου είναι ο Ύμηττός.

Γεωμορφολογικά στοιχεία

Η Ηλιούπολη εκτείνεται στις νοτιοδυτικές παρυφές του Ύμηττου σε υψόμετρο 210 μέτρων.

Κατά συνέπεια, η Ηλιούπολη, είναι μία από τις περιοχές της Αθήνας που διαθέτει φυσική αντισεισμική προστασία.

Η περιοχή του Δήμου Ηλιούπολης χαρακτηρίζεται ως ημιορεινή με ιδιαίτερα επικλινές έδαφος. Το μέσο υψόμετρο της περιοχής είναι 150 μέτρα.¹

Σημαντικός βιότοπος της περιοχής είναι το ρέμα της Πικροδάφνης², ένα από τα μεγαλύτερα εναπομείναντα ρέματα του Λεκανοπεδίου της Αττικής. Η Ηλιούπολη είναι η μοναδική περιοχή στην οποία οι όχθες του ποταμού έχουν διατηρηθεί και σχηματίζουν ένα φυσικό πάρκο.³

Κλιματολογικά στοιχεία

Η Ηλιούπολη είναι ένα μέρος ηλιόλουστο τις περισσότερες μέρες του χρόνου, με εύκρατο, μεσογειακό κλίμα. Οι επικρατέστεροι άνεμοι είναι οι βόρειοι, οι βορειοανατολικοί και οι νότιοι. Παρότι χαρακτηρίζεται ως περιοχή χωρίς έντονη υγρασία, λόγω της κλιματικής αλλαγής και της αύξησης της καθ' ύψος δόμησης, τα τελευταία χρόνια τα ποσοστά υγρασίας έχουν αυξηθεί.

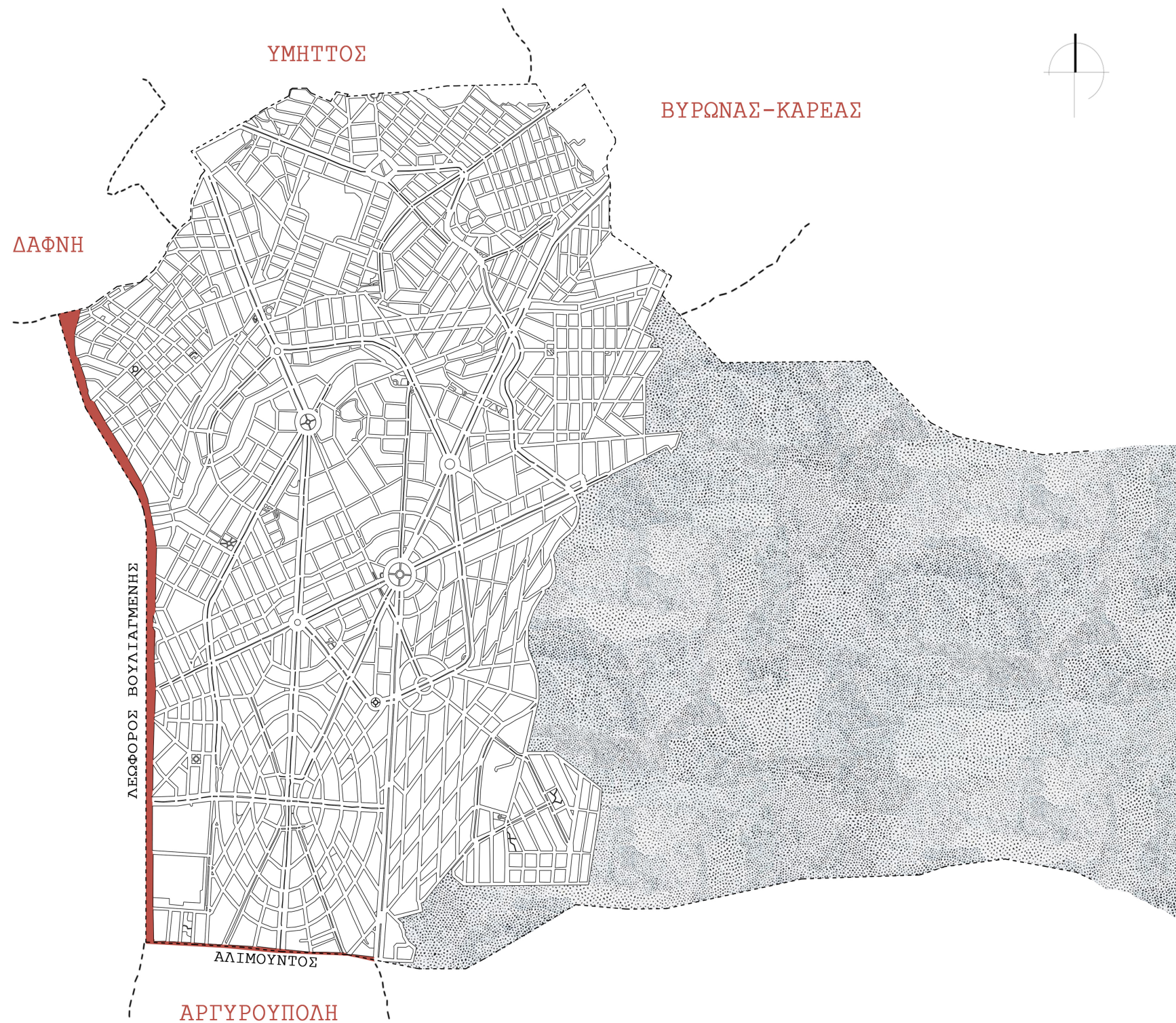
---

1. Ηλιούπολη Αττικής, el.wikipedia.org/wiki/Ηλιούπολη_Αττικής

2. Το ρέμα της Πικροδάφνης, πηγάζει από τον Ύμηττο και εκβάλλει στον κόλπο του Σαρωνικού, αφού διασχίσει τους δήμους Βύρωνα, Ηλιούπολης, Αγίου Δημητρίου και Παλαιού Φαλήρου. Είναι το τρίτο μεγαλύτερο ποτάμι σε μήκος του Λεκανοπεδίου Αττικής μετά τον Κηφισό και τον Ιλισό. Έχει μήκος περί τα 9,3 χλμ., από τα οποία τα πρώτα 3 είναι εγκιβωτισμένα. Τα υπόλοιπα παραμένουν στην επιφάνεια, η κοίτη του όμως έχει περιοριστεί από την αυθαίρετη και νόμιμη δόμηση. Το 1993 χαρακτηρίστηκε ως "χώρος ιδιαιτέρου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος", με την απόφαση 9173/1642/1983 του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Το 2000, η Νομαρχία Αθηνών ξεκίνησε εργασίες για τη διευθέτηση της κοίτης του ρέματος με ανοιχτό πετρώχτιστο αγωγό όμως οι εργασίες διακόπηκαν μετά από προσφυγή των κατοίκων, διότι η διευθέτηση αυτού του είδους θα είχε ως συνέπεια την αλλοίωση του μικροκλίματος της περιοχής. Το ρέμα αποτελεί καταφύγιο για σημαντικό πληθυσμό πουλιών, βατράχων, χελωνών, σκαντζόχοιρων και άλλων μικρών ζώων. Το 2012, με χρηματοδότηση από το Πράσινο Ταμείο, ξεκίνησε για πρώτη φορά ένα πρόγραμμα για την παρακολούθηση της οικολογικής του κατάστασης και τη διατύπωση προτάσεων για την αποκατάστασή του. Το πρόγραμμα ανέλαβε το Ινστιτούτο Θαλάσσιων Βιολογικών Πόρων και Εσωτερικών Υδάτων/ΕΛΚΕΘΕ. Δυστυχώς όμως μέχρι σήμερα το έργο παραμένει ανολοκλήρωτο. Το μισό του συνολικού μήκους του ρέματος είναι διευθετημένο με ανοιχτό αγωγό με επικάλυψη πέτρας και το υπόλοιπο χωρίς καμία επέμβαση ούτε καν για την προστασία των παριών του ρέματος.

Γιώργος Λιάλιος, Ρέμα της Πικροδάφνης, ένας βρώμικος παράδεισος στον αστικό ιστό, 29/06/2013, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

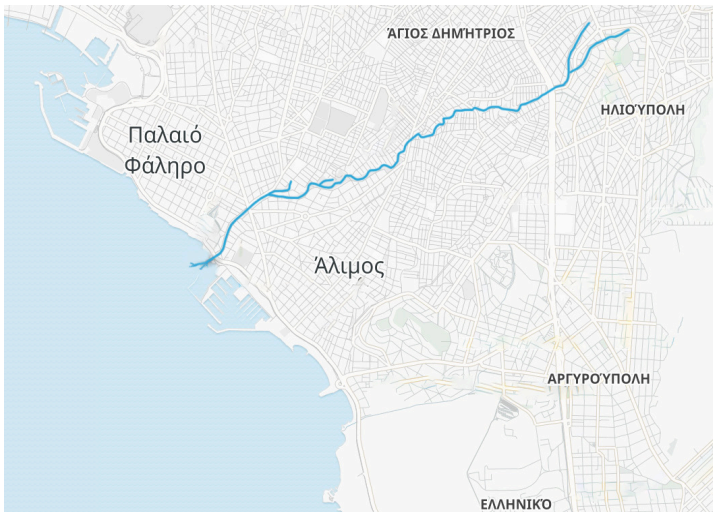
3. Λιάνα Θάνου, Η πικρή ιστορία του ρέματος της Πικροδάφνης, 27/04/2011, skai.gr

0 125 250 500 750 1000m

2. Τα όρια
του Δήμου
Ηλιούπολης,
αυτοσχέδιος
χάρτης

3. Η πορεία του ρέματος της Πικροδάφνης, *wikimedia*, επεξεργασμένος χάρτης

4. Το αρχαίο θέατρο Ευωνύμου, *αρχείο δήμου Αλίμου*

ΙΣΤΟΡΙΑ

Στα αρχαία χρόνια, η Ηλιούπολη, αποτελούσε μέρος του δήμου Ευωνύμου.⁴ Αρχαιολογικές ανασκαφές επιβεβαιώνουν την ύπαρξη μιας μικρογραφίας ενός τυπικού συγκροτήματος μυκηναϊκής εποχής, στην περιοχή Κοντοπήδαγο, στον δήμο Αλίμου, σύνορα με τον δήμο Ηλιούπολης. Μέρος του Μυκηναϊκού οικισμού καταστράφηκε τη δεκαετία του 1960 κατά τη διαπλάτυνση της Λεωφόρου Βουλιαγμένης.

Στην ίδια περιοχή, το 1973 ανακαλύφτηκε το αρχαίο θέατρο του Δήμου Ευωνύμου, το οποίο χρονολογικά τοποθετείται στον 5ο αιώνα π.Χ. Το συγκεκριμένο θέατρο, χωρητικότητας 2.500 θεατών, είναι πρωτότυπο και αποτελεί εύρημα εξαιρετικού ενδιαφέροντος. Η ορχήστρα του δεν είναι κυκλική, όπως η συνήθης ορχήστρα των αρχαίων θεάτρων, αλλά ορθογώνια.

Δυστυχώς το θέατρο είχε σχεδιαστεί σε μία τοποθεσία που εύκολα πλημμύριζε με τη βροχή. Η κακή του φυσική θέση και ο Χρεμωνίδειος πόλεμος⁵ οδήγησαν στην εγκατάλειψή του κατά τον 3ο αιώνα π.Χ.⁶

Την περίοδο της Βυζαντινής αυτοκρατορίας επικρατεί ένας μαρασμός στα νότια προάστια της Αθήνας, καθώς πληττονται από τις συχνές επιθέσεις και τις λεηλασίες των πειρατών. Η περιοχή παρακμάζει, ερημώνει και ο ένας κατακτητής διαδέχεται τον άλλον. Φράγκοι, Καταλανοί, Βενετσιάνοι, Οθωμανοί.

Κατά την Οθωμανική περίοδο, όλη η γη της Αττικής ανήκε στον σουλτάνο. Τη θρησκευτική και τη δικαστική εξουσία όμως είχε ο μουφτής, ανώτερος μουσουλμάνος κληρικός. Ο μουφτής Μουσταφά Καρρά Αλή είχε υπό την κυριαρχία του τη σημερινή Ηλιούπολη. Σε χάρτες της εποχής εμφανίζεται ως χωριό ή κτήμα "Καρά". Ήταν μια περιοχή στους πρόποδες του Υμηττού γύρω στα 500 στρέμματα με 94 κατοίκους, με γεωργικές και δασικές εκτάσεις.⁷ Μετά από μια σειρά διαδοχικών ιδιοκτητών, το 1905 η αγροτική γη αγοράζεται από τον κτηνοτρόφο Αλέξιο Νάστο.

Το 1924 ο Α.Νάστος συνάπτει συμφωνία με την κερδοσκοπική εταιρεία «Ελληνική Εταιρεία Αστικών και Αγροτικών Συνοικισμών Δρανδάκης - Πάγκαλος & Σία» με την οποία πουλάει την έκταση που είχε αποκτήσει.

4. Δήμος Ευωνύμου: ένας από τους εκατό δήμους της αρχαίας Αθήνας, πήρε το όνομά του από τον ήρωα Ευώνυμο, γιο της Γαίας και του Ουρανού. Ο δήμος Ευωνύμου απαρτιζόταν από τμήματα της σημερινής Ηλιούπολης, της Αργυρούπολης, του Αλίμου και του Ελληνικού. Ανήκε στην Ερεχθίδα φυλή και φαίνεται ότι ήταν σχετικά πυκνοκατοικημένος δήμος, αφού εξέλεγε 10 βουλευτές στην αθηναϊκή Βουλή των 500, επίσημη ιστοσελίδα του δήμου Αλίμου, <https://www.alimos.gov.gr/istoria/#1istoria>

5. Χρεμωνίδειος πόλεμος: ο πόλεμος κατά του βασιλιά της Μακεδονίας, Αντιγόνου Γονατά (267-266 π.Χ.), στον οποίο συμμετείχαν Αθηναίοι, Σπαρτιάτες και ο βασιλιάς της Αιγύπτου Πτολεμαίος, Εγκυκλοπαίδεια Ήλιος, Τόμος 18ος, τεύχος 1ο, Σελ. 721

6. Αρχείο δήμου Αλίμου, επίσημη ιστοσελίδα του δήμου Αλίμου, <https://www.alimos.gov.gr/istoria/#1istoria>

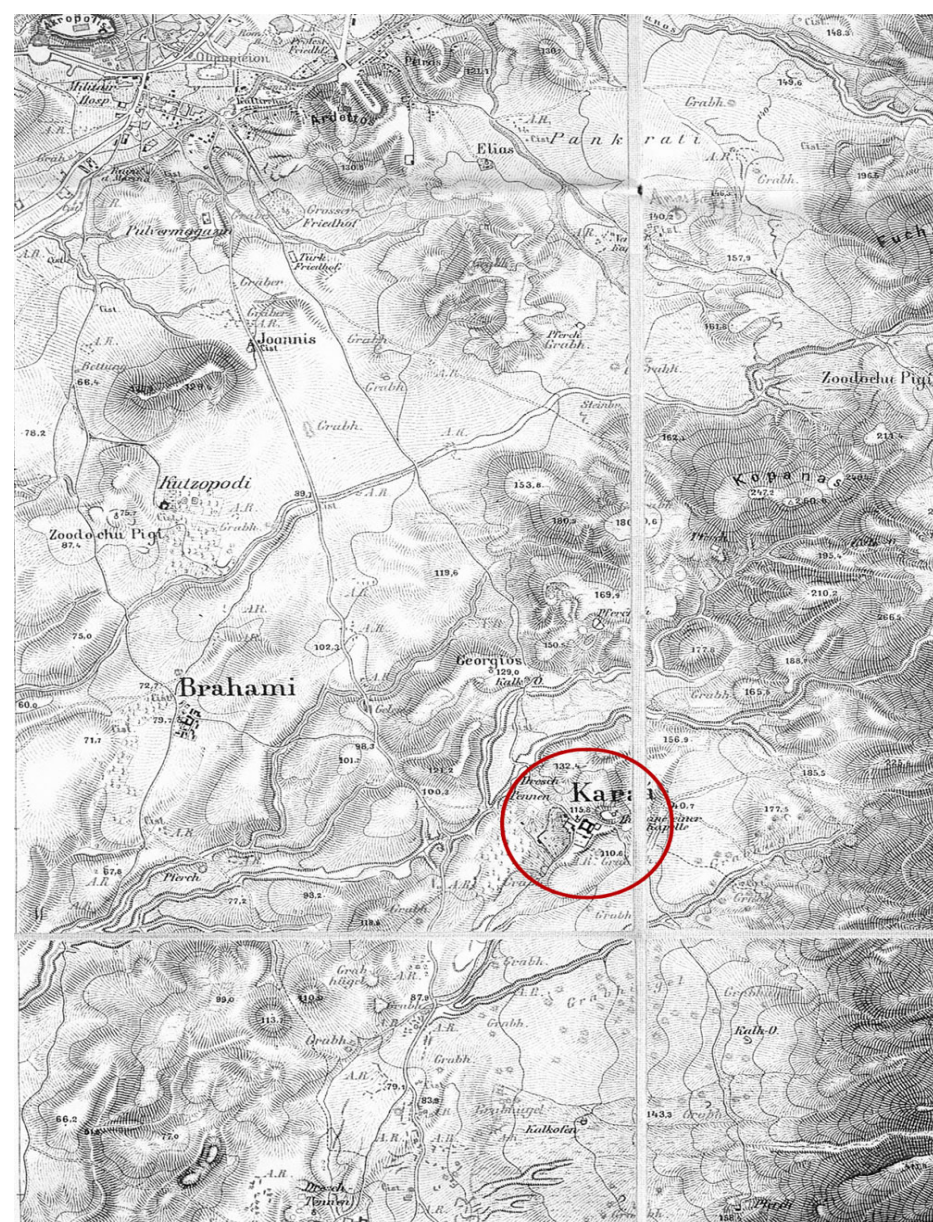
Η εταιρεία ιδρύθηκε από τον Παύλο Δρανδάκη και τον Εμμανουήλ Πάγκαλο. Στο επιχειρηματικό σχήμα συμμετείχαν ακόμη οι Δημήτριος Τσερεντζούλιας και Χαρίλαος Λούκος.

Ο Παύλος Δρανδάκης⁷ φοίτησε στη Γαλλική Σχολή των Ιησουϊτών της Ηλιουπόλεως του Καΐρου⁸. Καθώς πέρασε εννέα χρόνια της ζωής του εκεί, αποφάσισε να ονομάσει την περιοχή που απέκτησε η εταιρεία του, «Εξοχικό Συνοικισμό Ηλιουπόλεως».

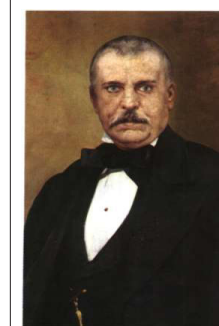
Σε αντίθεση με άλλες περιπτώσεις, όπου περιστατικές ιδιοκτησίες κατατέμνονταν και πωλούνταν ως αγροτεμάχια, η εταιρεία συντάσσει ρυμοτομικό σχέδιο για το σύνολο της έκτασης. Το σχέδιο, που εγκρίνεται το 1925, καλύπτει μεγάλο μέρος της σημερινής έκτασης του δήμου, ήταν τυπωμένο σε κάθε προσύμφωνο που υπογραφόταν μεταξύ της εταιρείας και των αγοραστών γης.

Οι πρώτοι αγοραστές κατέβαλαν στην εταιρεία, πέρα από το τίμημα που αντιστοιχούσε στην αγορά του οικοπέδου, και ένα πρόσθετο τέλος για την κατασκευή έργων δημόσιων εξυπηρετήσεων (εμπορικά κέντρα, σχολεία, διοίκηση, αναψυχή, τουρισμός κ.λπ.). Παρότι η εταιρεία δεσμευόταν να πραγματοποιήσει αυτά τα έργα, δεν προέβη στις απαιτούμενες ενέργειες. Έτσι, οι οικιστές αποφάσισαν να ιδρύσουν ένα ειδικό ταμείο για την κατασκευή των υποδομών που επιθυμούσαν.

Το 1928 εγκρίθηκε ένα αναθεωρημένο πολεοδομικό σχέδιο από το υπουργείο Συγκοινωνίας, στο οποίο εμφανίζονταν σημαντικές επεκτάσεις βόρεια και ανατολικά.⁹

5. Το χωριό ή κτήμα "Καρά" όπως απεικονίζεται σε χάρτη της εποχής (1782), <http://www.greekscapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapes-cat/34-attica/213-il-ioupoli>

6. Ο Παύλος Δρανδάκης, επίσημη ιστοσελίδα εκδοτικής Αθηνών

7. Παύλος Δρανδάκης (1896–1945): δημοσιογράφος και εκδότης, μετά τις σπουδές του στο Κάιρο βρίσκεται στην Αθήνα το 1915. Γίνεται συντάκτης της εφημερίδας «Πολιτεία», εξέδωσε τη γαλλόφωνη «Κουρριέ ντ' Ατέν» (1917) και διετέλεσε ανταποκριτής (1918–1933) της Αγγλικής «Ντέϊλι Εξπρές». Το διάστημα 1926–1934 με τη βοήθεια πολλών και έμπειρων συνεργατών εκδίδει τη Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια κατά το πρότυπο της Εγκυκλοπαίδειας Μπριτάνικα, το αποτέλεσμα κρίθηκε εξαιρετικό. Ο ρόλος που διαδραμάτισε στην ίδρυση της Ηλιούπολης δεν αναγνωρίζεται απ' όλους, ωστόσο, κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει πως υπήρξε οραματιστής και μαχητικός.

Ελευθέριος Γ. Σκιαδάς, Πώς πήρε το όνομά της η Ηλιούπολη Αττικής από το προάστειο του Καΐρου, 04/06/2018, Τα Αθηναϊκά
8. Ηλιούπολη Καΐρου: είναι προάστειο που ιδρύθηκε το 1905 από την «Εταιρεία Ηλιούπολη Όασις». Θεωρείται από τα ωραιότερα προάστεια του Καΐρου και είναι μία από τις εισόδους του. Πρωταγωνιστής ίδρυσής του ήταν ο Βέλγος Εδουάρδος Ιωσήφ βαρόνος του Εμπέιν (1852–1929).

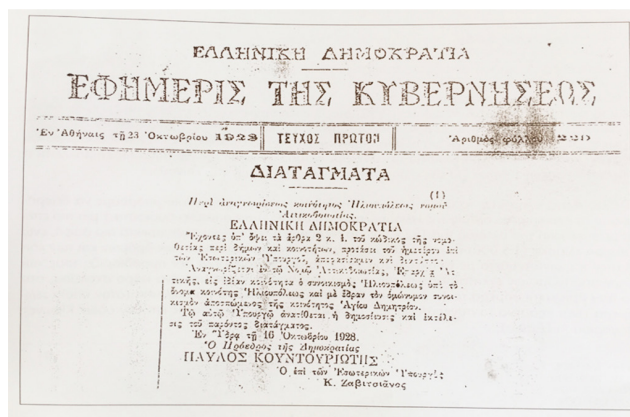
Ελευθέριος Γ. Σκιαδάς, Πώς πήρε το όνομά της η Ηλιούπολη Αττικής από το προάστειο του Καΐρου, 04/06/2018, Τα Αθηναϊκά

9. Ντίνα Βαΐου, Ηλιούπολη, ο σχεδιασμός του προαστίου, 21/01/2010, <http://www.greekscapes.gr>

7. Το πρώτο ρυμοτομικό σχέδιο της Ηλιούπολης (1925), στο οποίο η σύγχρονη πόλη οφείλει τη θαυμάσια ρυμοτομία της, αρχείο δήμου Ηλιούπολης

κηπουπόλεων.

Αυτή η ρυμοτομική χάραξη διαχώριζε την Ηλιούπολη σε διαφορετικές ζώνες. Περιμετρικά των πλατειών συγκεντρώνονταν οι εμπορικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες των κατοίκων (τράπεζες, παντοπωλεία, οπωροπωλεία, καφενεία, εστιατόρια, κινηματογράφοι). Σε αυτή τη ζώνη υπήρχε επιπλέον πρόβλεψη για τη χωροθέτηση δημοσίων υποδομών. Σε απόσταση από τα κομβικά σημεία σχεδιάστηκε η αστική ζώνη, όπου τοποθετούνταν οι κατοικίες.

Η εταιρεία Αστικών και Αγροτικών Συνοικισμών Δρανδάκης - Πάγκαλος & Σία είχε προβεί σε λεπτομερείς περιγραφές σχετικά με τον τρόπο κατασκευής των κτηρίων, την περίφραξη των οικοπέδων, τους κήπους, τα πεζοδρόμια και τα βοηθητικά κτίσματα. Μεταξύ τους, θα έπρεπε να έχουν συνοχή και να παρουσιάζουν "αρμονικήν αρχιτεκτονική εμφάνισιν εξοχικού τύπου".¹²

Με προεδρικό διάταγμα στις 16 Οκτωβρίου 1928 η Ηλιούπολη αποσπάται από τον Άγιο Δημήτριο (περιοχή Μπραχαμίου) και αναγνωρίζεται ως ανεξάρτητη κοινότητα, με πρώτο κοινοτάρχη το βιομήχανο Θεόδωρο Παλαμίδα. Με την πάροδο του χρόνου η κοινότητα της Ηλιούπολης οργανώνεται καλύτερα και αναπτύσσεται δυναμικά.

Κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής δημιουργήθηκαν οργανώσεις αντιστασιακού χαρακτήρα και κοινωνικής αλληλεγγύης.¹⁰ Τα δίκτυα ύδρευσης και ηλεκτροδότησης ολοκληρώθηκαν μετά το πέρας του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Την δεκαετία 1951 - 1961 ο πληθυσμός της Ηλιούπολης φτάνει τους 27.638 κατοίκους. Το 1964 η Ηλιούπολη αναγνωρίζεται ως Δήμος, με πρώτο Δήμαρχο τον Παύλο Πεντάρη. Σταδιακά, από κωμόπολη μετατρέπεται σε πόλη απარიθμώντας πλέον σήμερα γύρω στους 100.000 κατοίκους.¹¹

Πολοδομικά Χαρακτηριστικά

Από την αρχή της δημιουργίας της η Ηλιούπολη ήταν εμπνευσμένη από τη συνοικία Ηλιούπολη του Καΐρου της Αιγύπτου.

Στόχος της ομάδας σχεδιασμού, ήταν να υλοποιηθεί μία συνοικία με σαφή γεωμετρία. Ο Παύλος Δρανδάκης ήθελε να προσεγγίσει τον τρόπο σχεδιασμού άλλων προαστίων της Αθήνας, όπως η Φιλοθέη και το παλαιό Ψυχικό και να προωθήσει έναν ανάλογο τρόπο διαβίωσης για την αστική τάξη της.

Χαρακτηριστικό στοιχείο του οικισμού είναι η ύπαρξη πολλών πλατειών - κόμβων που επικοινωνούν μεταξύ τους με ένα ακτινωτό δίκτυο δρόμων. Οι δρόμοι που ενώνουν τις πλατείες μεταξύ τους σχεδιάστηκαν ως βουλεβάρτα και αποτελούν κεντρικό οδικό δίκτυο κατά τα πρότυπα των

8. Το ΦΕΚ με το οποίο δημοσιεύτηκε το διάταγμα ίδρυσης της Κοινότητας της Ηλιούπολης, αρχείο δήμου Ηλιούπολης

10. Γαβριέλλα Μάτακα-Χαμογεωργάκη, Εκείνα τα χρόνια ...στην Ηλιούπολη, αρχείο δήμου Ηλιούπολης.

11. Ομάδα Εργασίας, Ηλιούπολη, Σελίδες Ιστορίας-20ος αιώνας, Ηλιούπολη, 2006, Δήμος Ηλιούπολης

12. Ντίνα Βαΐου, Ηλιούπολη, ο σχεδιασμός του προαστίου, 21/01/2010, <http://www.greeksapes.gr>

Το γεγονός ότι εν τέλει δεν πραγματοποιήθηκαν όλα τα σχέδια της εταιρείας, διατήρησε τις τιμές των οικοπέδων σε χαμηλά επίπεδα. Έτσι η Ηλιούπολη έγινε ένα προάστιο προσιτό σε ένα μεγαλύτερο εύρος υποψηφίων αγοραστών.

Το 1931 το σχέδιο πόλης επεκτείνεται στην περιοχή της σημερινής Αγίας Μαρίνας. Το 1941 προσαρτάται η Κάτω Ηλιούπολη. Τις χρονιές 1951 και 1952 γίνεται η πρώτη προσπάθεια οικοπεδοποίησης του δάσους του Υμηττού. Έπειτα από κινητοποίηση των κατοίκων η προσπάθεια απέτυχε. Το διάστημα 1954 – 1960 η Ηλιούπολη επεκτείνεται συνεχώς, κυρίως δυτικά, ορισμένες φορές με αυθαίρετη δόμηση.¹³ Η πιο πρόσφατη επέκταση είναι αυτή της συνοικίας των Αστυνομικών το 1967. Παραχωρήθηκε έκταση, σε βάρος του Υμηττού, σε συνεταιρισμό αστυνομικών. Με εξαίρεση αυτή τη συνοικία, ο οικισμός της Ηλιούπολης έχει αναπτυχθεί στις ηπιότερες κλίσεις εδάφους, φτάνοντας μέχρι τις βουνοπλαγιές του Υμηττού.

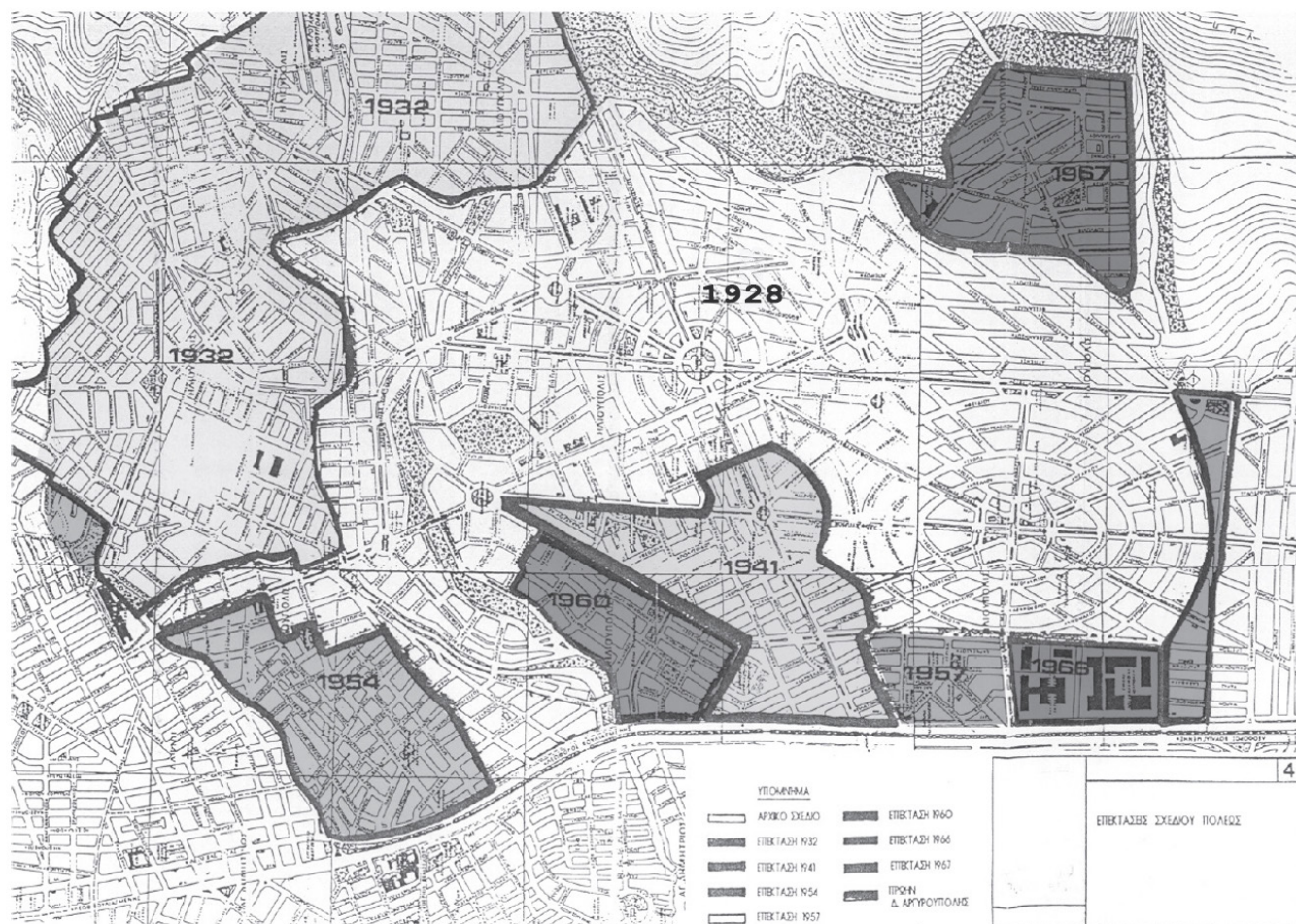
Το 1968 η αντιπαροχή αποτελεί μία ιδιαίτερα κερδοφόρα επιχείρηση. Ο συντελεστής δόμησης αυξάνεται κατά 40%. Η εικόνα της πόλης αλλάζει, οι πολυκατοικίες αρχίζουν να αντικαθιστούν τις μικρές οικογενειακές μονοκατοικίες με τους κήπους.¹⁴

Το 1968 τμήμα του δήμου Αργυρουπόλεως μεταβιβάζεται στον δήμο Ηλιούπολης.

Ακόμα και σήμερα οι αρχικές διατάξεις του ρυμοτομικού σχεδίου είναι εμφανείς στην Ηλιούπολη. Υπάρχουν σημεία πιο αραιοκατοικημένα, με ευρυχωρία.

Ανάσες πρασίνου βρίσκονται στις νησίδες που διατρέχουν τους κεντρικούς δρόμους. Το κέντρο του δήμου οργανώνεται γύρω από τις πλατείες του.

Ο σχεδιασμός της Ηλιούπολης έρχεται σε αντίθεση με τη ρυμοτομία των γειτονικών δήμων, αναδεικνύοντάς την ως ένα ξεχωριστό προάστιο της Αθήνας.

9. Χάρτης της Ηλιούπολης που απεικονίζει τις προσαρτήσεις της πόλης από την αρχή του σχεδιασμού της μέχρι και σήμερα. Το δημόσιο δώμα, κέντρο πολιτισμού στην Ηλιούπολη, Δήμητρα Χαρμαντζή, Κωνσταντίνα Γουγούλα, σελ.21

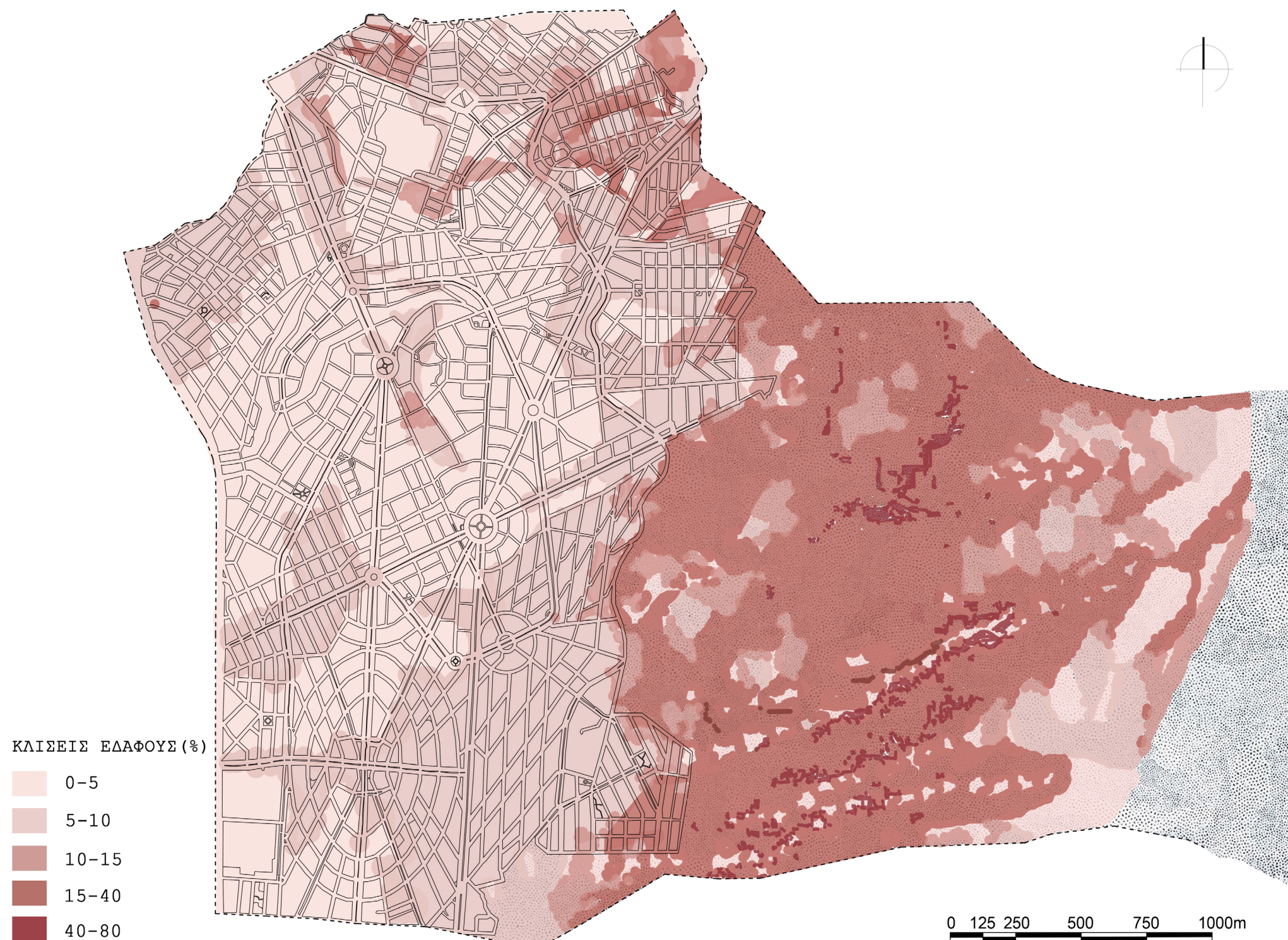
13. Ομάδα Εργασίας, Ηλιούπολη, Σελίδες Ιστορίας-20ος αιώνας, Ηλιούπολη, 2006, Δήμος Ηλιούπολης

14. Ντίνια Βαΐου, Ηλιούπολη, ο σχεδιασμός του προαστίου, 21/01/2010, <http://www.greekscapes.gr>

ΧΑΡΤΕΣ

Για την καλύτερη μελέτη της περιοχής, σχεδιάστηκαν αυτοσχέδιοι χάρτες που απεικονίζουν και δίνουν πληροφορίες για την Ηλιούπολη. Τα στοιχεία που περιέχουν οι χάρτες αντλήθηκαν από επιτόπια έρευνα, την τεχνική υπηρεσία του δήμου Ηλιούπολης και τη μεταπτυχιακή εργασία της Χαρούλας Α. Χριστοφιλάκη, με τίτλο: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ, επιβλέπων καθηγητής: Των Σάγιας, τμήμα Γεωπληροφορικής, της σχολής Αγρονόμων & Τοπογράφων μηχανικών του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, Αθήνα 2010.

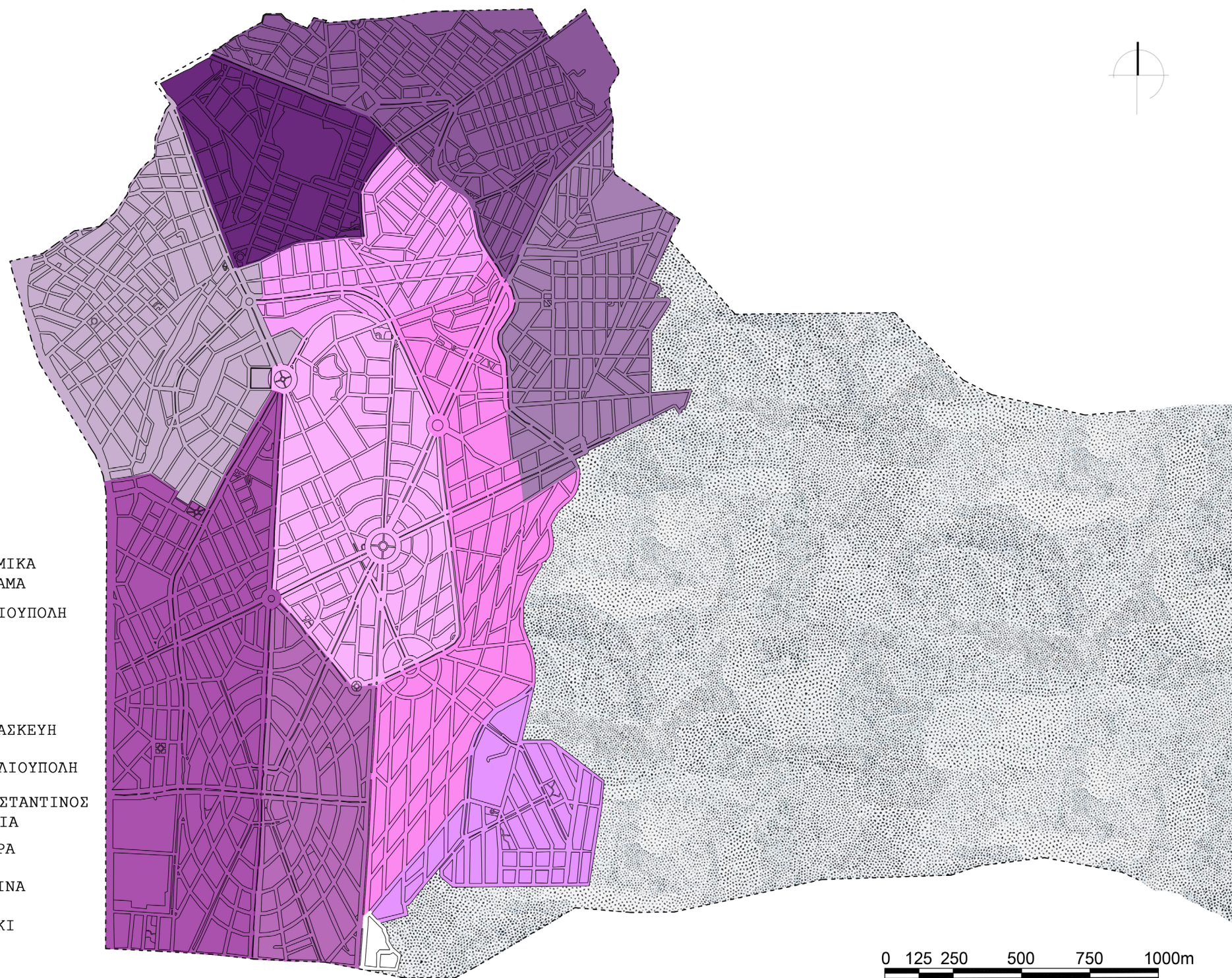

10.Μορφολο-
γία του
εδάφους και
κλίσεις
εδάφους,
αυτοσχέδιος
χάρτης

ΣΥΝΟΙΚΙΕΣ

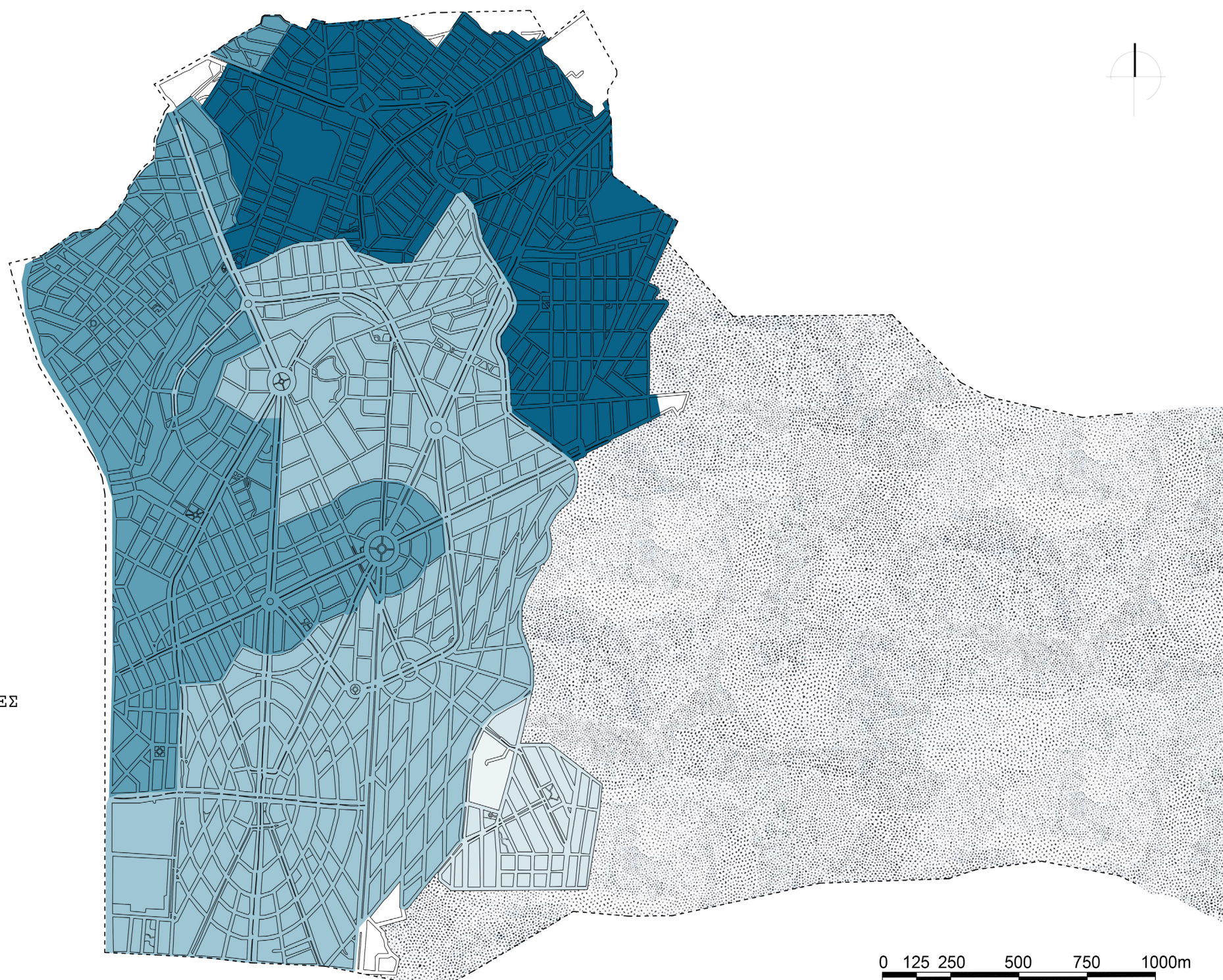
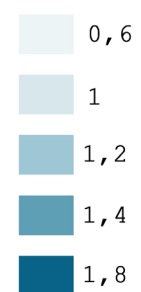
- ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ
-ΠΑΝΟΡΑΜΑ
- ΑΝΩ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
- ΝΗΣΑΚΙ
- ΚΕΝΤΡΟ
- ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
- ΚΑΤΩ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
- ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
-ΚΑΝΑΡΙΑ
- ΑΓ. ΜΑΥΡΑ
- ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ
- ΧΑΛΙΚΑΚΙ

11.Οι
συννοικίες
της
Ηλιούπολης,
αυτοσχέδιος
χάρτης

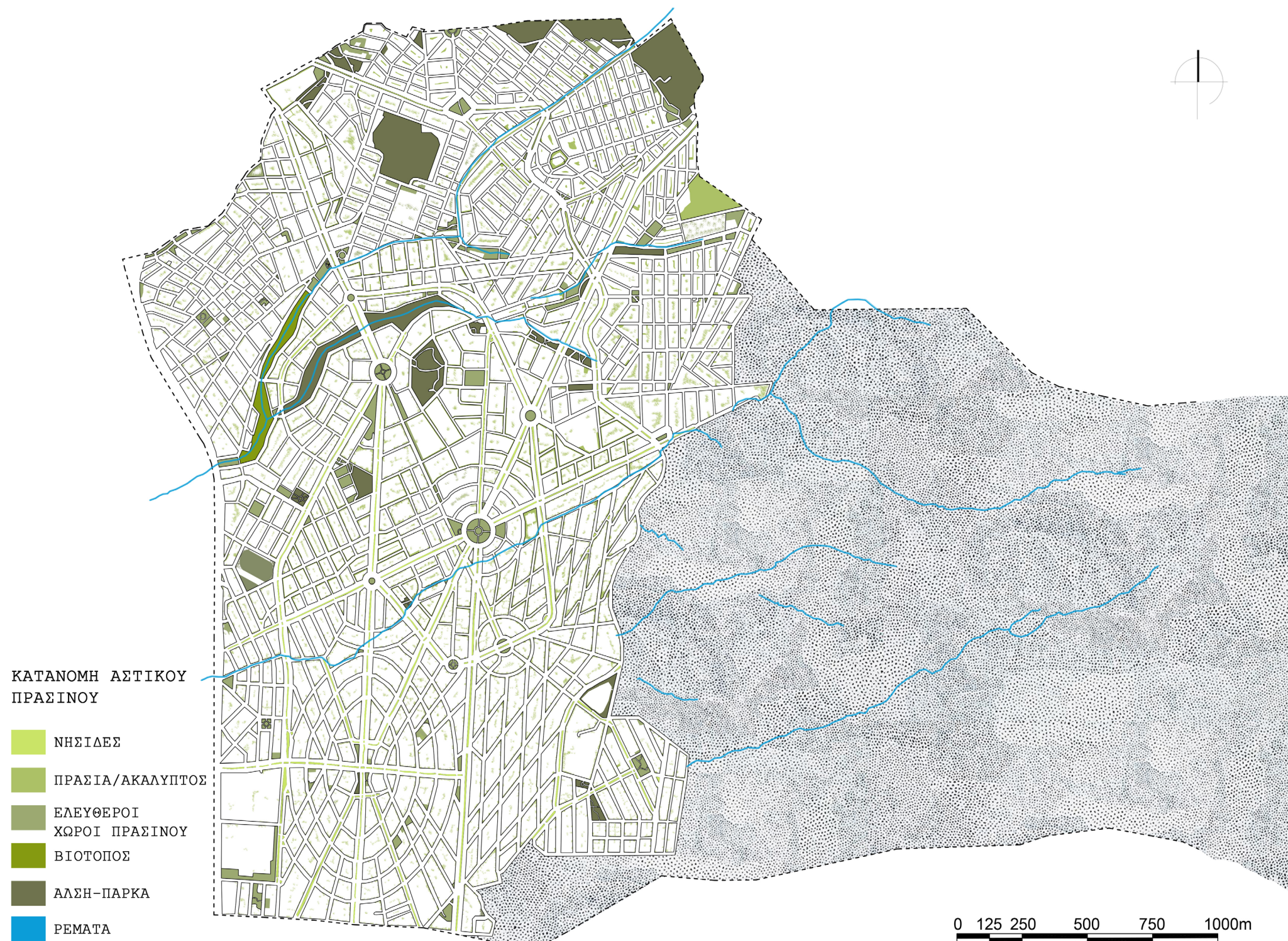
ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ
ΔΟΜΗΣΗΣ

12. Συντε-
λεστές
δόμησης της
περιοχής,
αυτοσχέδιος
χάρτης

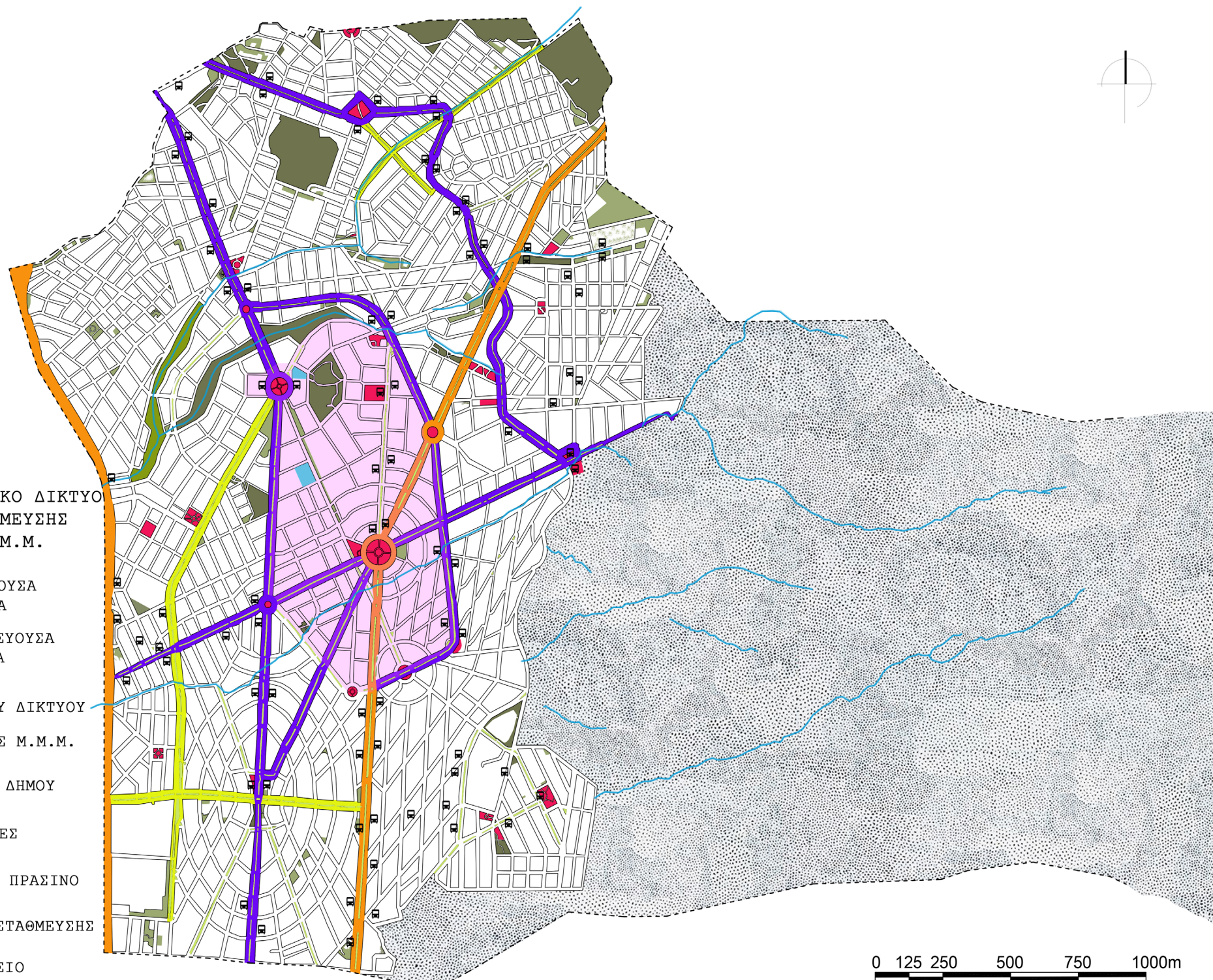
13.Η
κατανομή
του αστικού
πρασίνου
στην
Ηλιούπολη,
αυτοσχέδιος
χάρτης

ΒΑΣΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ
ΣΤΑΣΕΙΣ Μ.Μ.Μ.

- ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΤΗΡΙΑ
- ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΑΡΤΗΡΙΑ
- ΟΔΟΣ ΒΑΣΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
- ΣΤΑΣΕΙΣ Μ.Μ.Μ.
- ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ
- ΠΛΑΤΕΙΕΣ
- ΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ
- ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ
- ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ

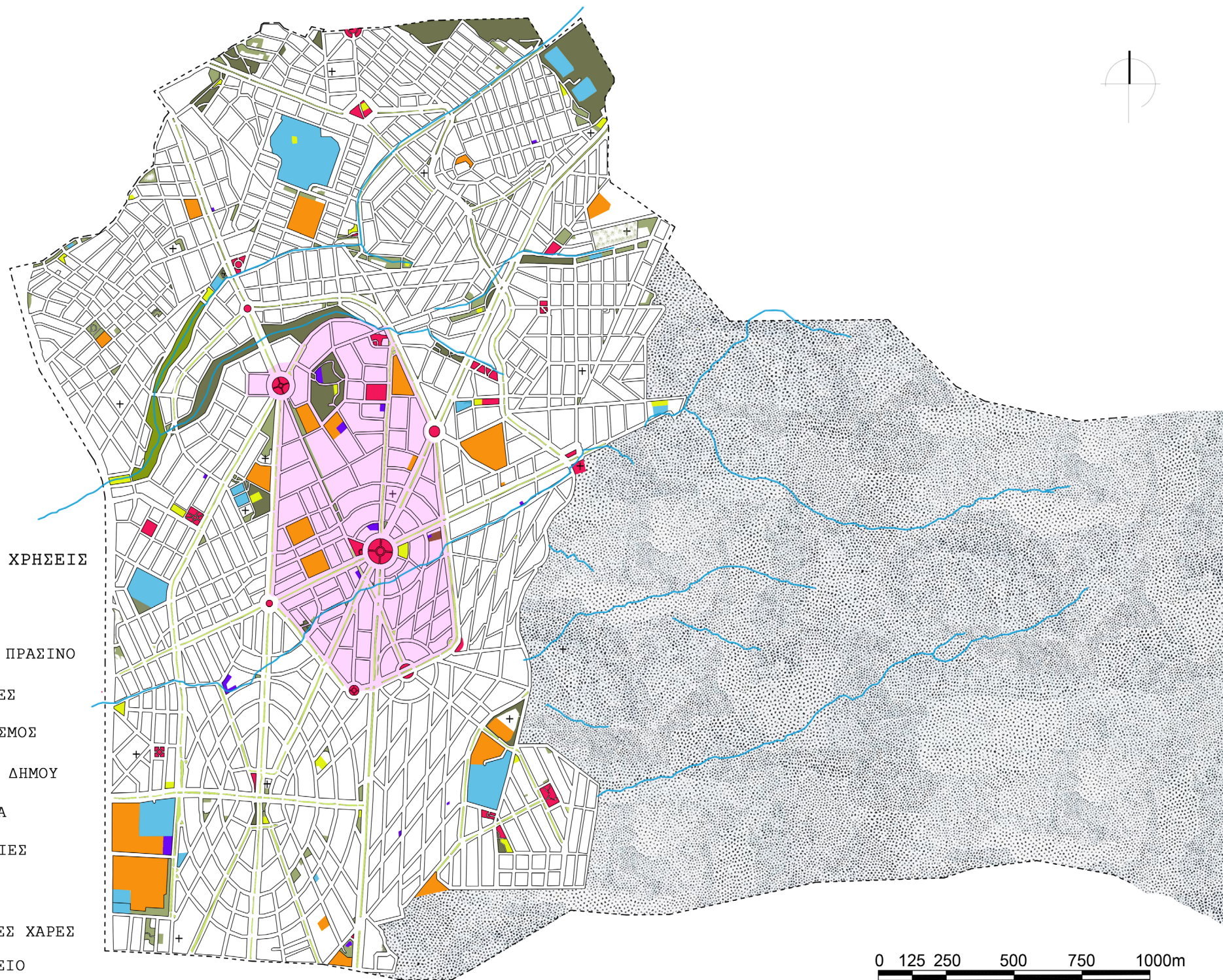
14. Το βασικό οδικό δίκτυο της Ηλιούπολης, αυτοσχέδιος χάρτης

14.Οι
σημεικές
χρήσεις του
Γενικού
Πολεοδομικού
Σχεδίου
πόλεως και
τα σημεία
ενδιαφέ-
ροντος,
αυτοσχέδιος
χάρτης

ΣΗΜΕΙΑΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
Γ.Π.Σ.

- ΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ
- ΠΛΑΤΕΙΕΣ
- ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
- ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ
- ΣΧΟΛΕΙΑ
- ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ
- ΑΘΛΗΣΗ
- ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΧΑΡΕΣ
- ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

15.

16.

15. Αποψη της
Ηλιούπολης
τη 10ετία
1930, αρχείο
Κλέωνα
Π. Διονυσάτου

16. Πανοραμι-
κή άποψη της
Ηλιούπολης
σήμερα,
αεροφωτογρα-
φία του
Νίκου
Δανιηλίδη,
2002

17.

18.

17. Η Λεωφό-
ρος Εθνάρχου
Μακαρίου τη
10ετία 1960,
αρχείο
Κλέωνα
Π. Διονυσάτου

18. Η Λεωφό-
ρος Εθνάρχου
Μακαρίου
σήμερα,
λήψη
10/02/2022

19.

20.

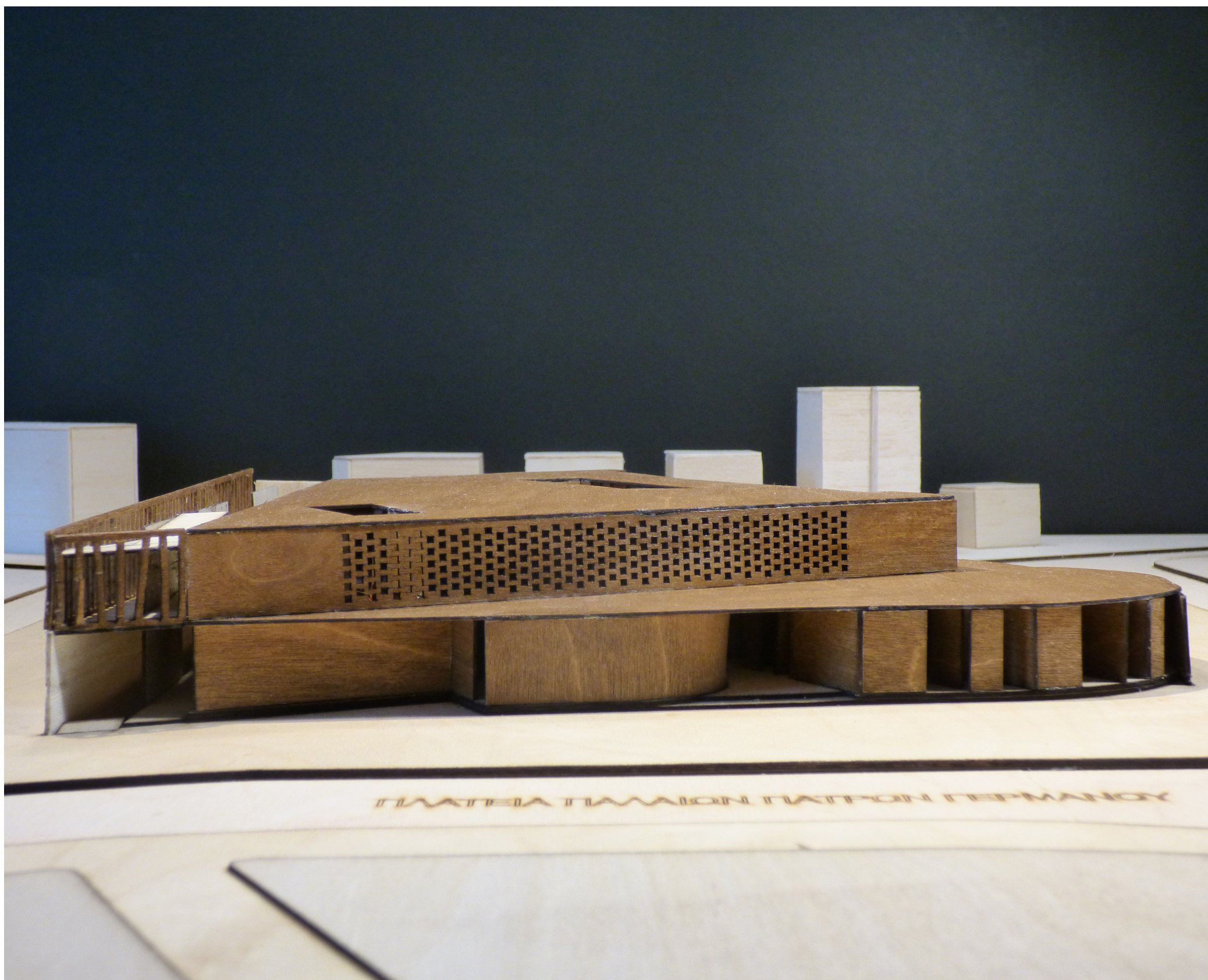
19. Η
κεντρική
πλατεία της
Ηλιούπολης
όταν ολοκλη-
ρώθηκε το
1975, αρχείο
δήμου Ηλιού-
πολης

20. Η
κεντρική
πλατεία
σήμερα,
λήψη
10/02/2022

III. ΜΕΡΟΣ Β ' Η ΣΥΝΘΕΣΗ

21.
Φωτογραφία
της τελικής
μακέτας

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ

Το θέατρο είναι συνυφασμένο με την ιστορία της Ελλάδας. Για τους αρχαίους αθηναίους η παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων ήταν υποχρεωτική για όλους τους πολίτες και αποτελούσε τρόπο διαπαιδαγώγησης.

Στη σύγχρονη Αθήνα, τουλάχιστον 105 θέατρα είναι ενεργά. Αριθμός που αλλάζει ανά σεζόν. Οι θεατρικές σκηνές που υπάρχουν είναι σαφώς περισσότερες, δεδομένου ότι ανά διαστήματα κάποιοι χώροι λειτουργούν και άλλοι διατηρούν τις θύρες τους κλειστές. Παράλληλα, αυτοσχέδιοι θεατρικοί χώροι, μικρότερης χωρητικότητας, ανεβάζουν παραστάσεις.

Σημαντικό μέρος της νυχτερινής ζωής της πόλης βασίζεται σε αυτόν τον τρόπο ψυχαγωγίας, που υποστηρίζεται οικονομικά από ένα μεγάλο μερίδιο του αθηναϊκού κοινού. Τα βράδια των παραστάσεων ο κόσμος συσσωρεύεται κυρίως στο κέντρο της Αθήνας, καθώς στα προάστια δεν υπάρχουν οργανωμένες θεατρικές υποδομές.

Η ύπαρξη ενός αρχαίου θεάτρου κοντά στην Ηλιούπολη πυροδότησε τη σκέψη για τη δημιουργία ενός σύγχρονου θεάτρου. Εξωτερικό θέατρο υπήρχε ήδη στην περιοχή, συνεπώς αποφασίστηκε το νέο θέατρο που θα σχεδιαστεί να είναι εσωτερικό.

Μετά την έρευνα που πραγματοποιήθηκε, κρίθηκε αναγκαία η πρόβλεψη ενός επιπλέον χώρου πολιτισμού που να στεγάζει γραφεία διαφόρων συλλόγων της Ηλιούπολης, περιοδικές εκθέσεις και εργαστήρια του δήμου.

Για να μπορέσουν να συνδυαστούν αυτές οι ανάγκες και να προκύψει ένα άρτιο συνθετικό αποτέλεσμα, προτείνεται η σύνθεση ενός θεάτρου με ένα μουσείο θεάτρου. Το θέατρο απευθύνεται σε όλους τους κατοίκους. Το μουσείο, πέρα από χώρους εκθεμάτων που ταιριάζουν θεματικά με το θέατρο, περιλαμβάνει και χώρους που εξυπηρετούν τις ανάγκες του δήμου.

Σημαντικός παράγοντας αποτέλεσε ο τρόπος ένταξης της πρότασης στον αστικό ιστό. Καθ'όλη τη διάρκεια του σχεδιασμού σκοπός ήταν το αποτέλεσμα που θα προκύψει να "δένει" αρμονικά με το τοπίο που το φιλοξενεί.

Η ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ

Κατά τη σύνθεση της πρότασης πρωταρχικό μέλημα ήταν ο σεβασμός στο ρυμοτομικό σχέδιο της πόλης. Σύμφωνα με το πολεοδομικό σχέδιο, τα κτήρια δημοσίων υποδομών τοποθετούνται περιμετρικά των πλατειών της πόλης. Επομένως, ένα κτήριο που θα λειτουργεί ως θέατρο και μουσείο θα πρέπει να σχεδιαστεί σε μία αντίστοιχη τοποθεσία.

Για ένα κτήριο δημόσιας χρήσης είναι απαραίτητη η άμεση πρόσβαση του κοινού. Η Ηλιούπολη είναι ένας σχετικά μεγάλος δήμος, γι'αυτό κρίθηκε αναγκαία η επιλογή ενός σημείου που να είναι στο κέντρο του δήμου, ώστε να ισομοιράζεται η απόσταση από τα πιο απομακρυσμένα σημεία της Ηλιούπολης.

Επίσης, θα έπρεπε να επιλεχτεί ένα μέρος, το οποίο να εξυπηρετείται από δημόσια συγκοινωνία για να διευκολύνεται η πρόσβαση όλων των ηλικιακών βαθμίδων. Η ύπαρξη ενός χώρου στάθμευσης σε κοντινή απόσταση είναι ένα ακόμα πλεονέκτημα για μεγάλες παρέες, οικογένειες με παιδιά και άτομα με δυσκολία μετακίνησης. Λαμβάνοντας υπ'όψην όλες αυτές τις παραμέτρους, μελετήθηκαν τα σχέδια της τεχνικής υπηρεσίας του δήμου, προκειμένου να βρεθεί μία τοποθεσία που θα πληρεί όλα τα κριτήρια.

Έπειτα από συζητήσεις με τον αντιδήμαρχο της Ηλιούπολης, προσδιορίστηκε ως κατάλληλος χώρος ένα οικοδομικό τετράγωνο στη συνοικία του Αγίου Κωνσταντίνου. Το συγκεκριμένο οικοδομικό τετράγωνο έχει έκταση 5.577,64m², όπως προκύπτει από την αποτύπωση της τεχνικής υπηρεσίας, έκταση υπεραρκετή για ένα μεγάλο δημόσιο κτήριο. Οι δρόμοι που οριοθετούν το οικοπέδο είναι: βόρεια η οδός Πλουτάρχου, νότια η οδός Πλαπούτα και δυτικά η οδός Ροβέρτου Γκάλλι. Η ανατολική πλευρά του οικοπέδου έχει πρόσωπο στην πλατεία Παλαιών Πατρών Γερμανού, γνωστή στους κατοίκους ως πλατεία Ι.Κ.Α.

Σε αυτήν την πλευρά του οικοπέδου υπάρχει στάση λεωφορείων. Συγκεκριμένα από τη στάση διέρχεται το λεωφορείο με αριθμό 140 και το λεωφορείο με αριθμό 201. Το πρώτο εκτελεί ένα από τα μεγαλύτερα δρομολόγια της Αθήνας, αφού ξεκινάει από το Πολύγωνο και μέσω διαφόρων δήμων καταλήγει στη Γλυφάδα. Επομένως, θα μπορεί να μεταφέρει κόσμο από πολλούς δήμους της Αθήνας. Το λεωφορείο με αριθμό 201 εξυπηρετεί τους όμορους δήμους της Ηλιούπολης ξεκινώντας από το σταθμό του μετρό του Αγίου Δημητρίου και καταλήγοντας στο δήμο Αργυρούπολης. Κοντά στο επιλεγμένο σημείο βρίσκεται και στάση του λεωφορείου με αριθμό 237. Το δρομολόγιό του αρχίζει από το μετρό της Δάφνης, διαπερνά κομβικά σημεία του δήμου Ηλιούπολης και καταλήγει στη συνοικία των Αστυνομικών, ενώνοντας έτσι τις δύο άκρες της πόλης.

Στο απέναντι μέτωπο της πλατείας Παλαιών Πατρών Γερμανού υπάρχει δημοτικός χώρος στάθμευσης. Επίσης, αντιδιαμετρικά του επιλεγμένου οικοπέδου με κέντρο την πλατεία, βρίσκεται το δημοτικό θέατρο Ηλιούπολης "Δημήτρης Κιντής". Πολεοδομικά έχει ενδιαφέρον από τη μία μεριά της πλατείας να υπάρχει το δημοτικό εξωτερικό θέατρο και από την άλλη μεριά να υπάρχει το δημοτικό εσωτερικό θέατρο.

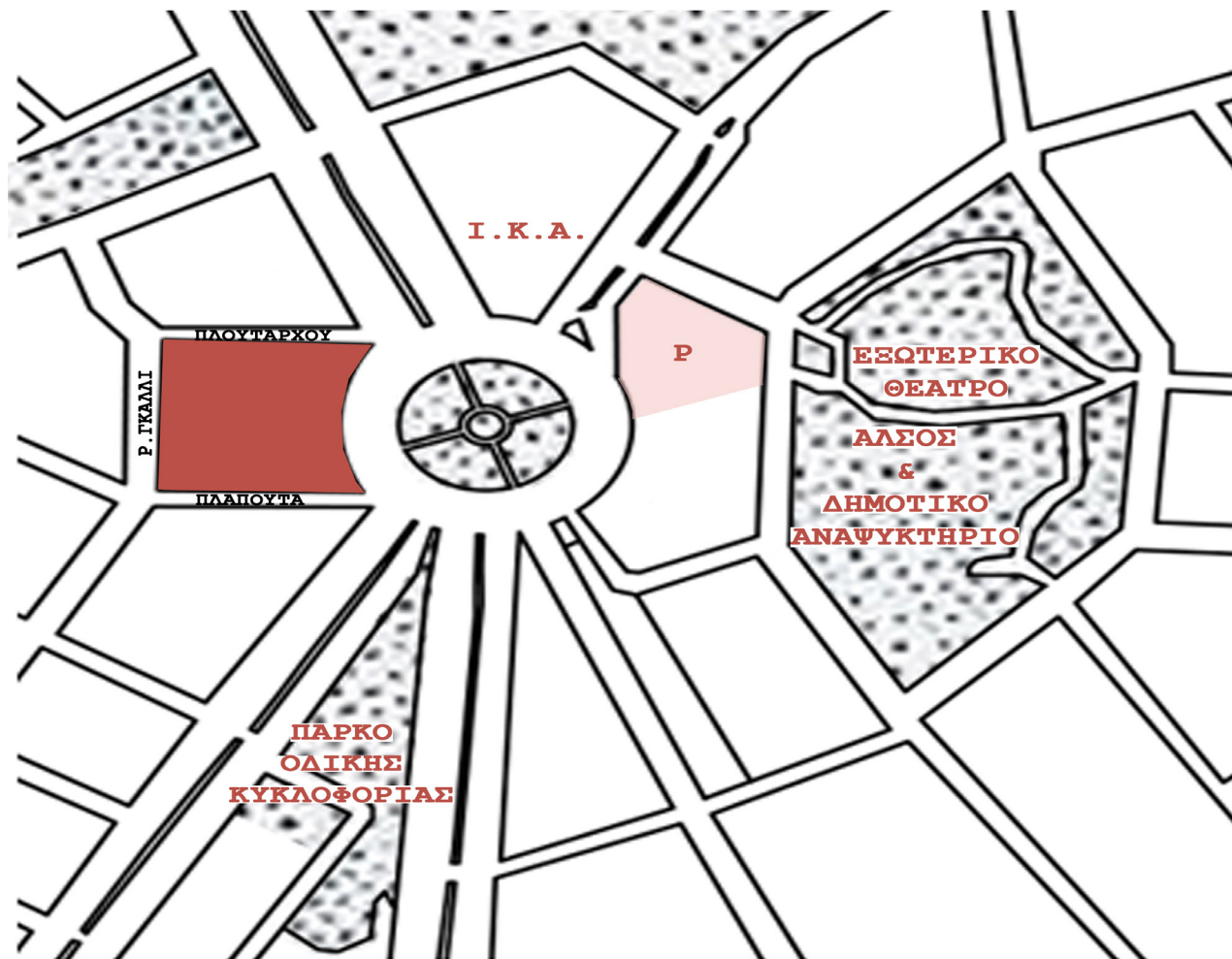
Το ανοιχτό θέατρο, πέρα από το πλήθος παραστάσεων που παρουσιάζει κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου, στο τέλος του καλοκαιριού διοργανώνει το Φεστιβάλ Ηλιούπολης που αποτελείται από μουσικές και θεατρικές εκδηλώσεις. Καθ' όλη τη διάρκεια του Φεστιβάλ, το δημοτικό λεωφορείο πραγματοποιεί δωρεάν δρομολόγια από το σταθμό του μετρό της Ηλιούπολης μέχρι το θέατρο. Κάτι παρόμοιο θα μπορούσε να προγραμματιστεί και για εκδηλώσεις που διοργανώνονται τη χειμερινή περίοδο από το κλειστό θέατρο της πρότασης.

Το συγκεκριμένο οικοδομικό τετράγωνο ανήκει στο ελληνικό δημόσιο και το διαχειρίζεται ο δήμος Ηλιούπολης. Στον χώρο δεν υφίσταται κάποιο κτίσμα, παρά μόνον ορισμένες προκατασκευασμένες κατασκευές που χρησιμοποιούνται από συνεργεία του δήμου. Επίσης, μία φορά την εβδομάδα πραγματοποιείται υπαίθρια αγορά βιολογικών τροφίμων και προϊόντων.

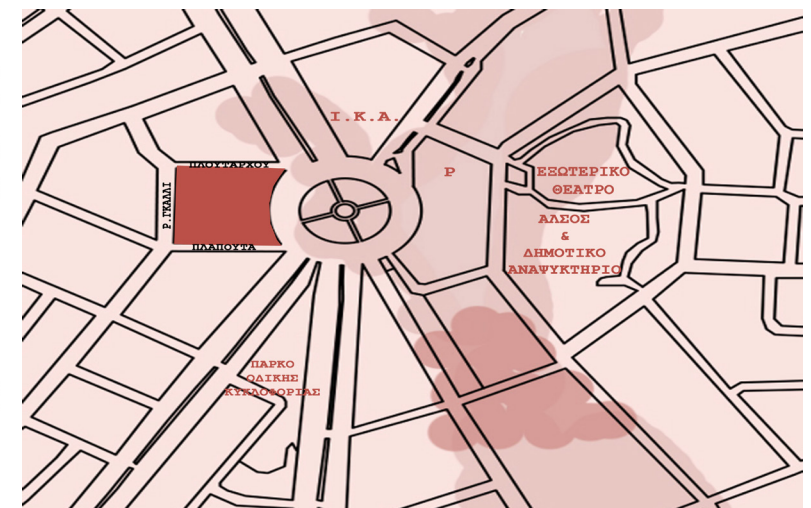
Ο δήμος πάντα επιθυμούσε το μέρος να αξιοποιηθεί και να λειτουργήσει ως χώρος πολιτισμού. Αυτή η παρότρυνση από τον δήμο ήταν καταλυτική για να επιλεχτεί αυτός ο χώρος ως βάση σχεδιασμού της σύνθεσης.

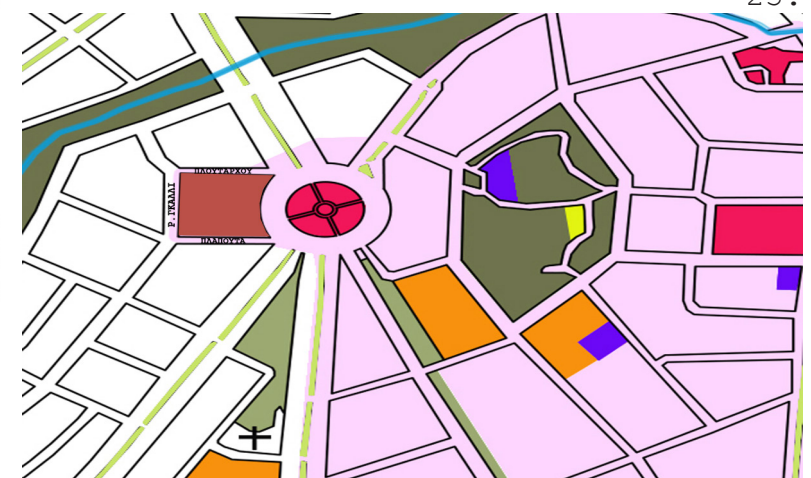
22.το επιλεγμένο οικοδομικό τεράγωνο και γειτονικά σημεία ενδιαφέροντος, αυτοσχέδιος χάρτης
 23.οι κλησεις εδάφους στην περιοχή ενδιαφέροντος, αυτοσχέδιος χάρτης
 24.χρήσεις Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου στην περιοχή ενδιαφέροντος, αυτοσχέδιος χάρτης
 25.όμορες συνοικίες με την περιοχή ενδιαφέροντος, αυτοσχέδιος χάρτης
 26.ο συντελεστής δόμησης της περιοχής, αυτοσχέδιος χάρτης
 27.κατανομή πρασίνου στην περιοχή
 28.η κυκλοφορία στην περιοχή ενδιαφέροντος

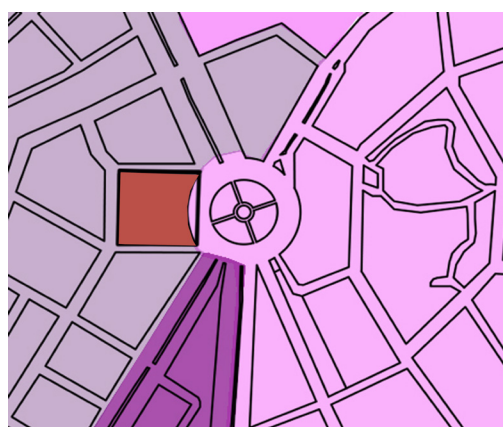
P ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ
■ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΟ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

ΚΛΙΣΕΙΣ ΕΔΑΦΟΥΣ (%)
 0-5 5-10 10-15

ΧΡΗΣΕΙΣ Γ.Π.Σ.
 ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΧΟΛΕΙΑ ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ

ΟΙ ΟΜΟΡΕΣ ΣΥΝΟΙΚΙΕΣ
 ΑΓ. ΕΓΝ/ΝΟΣ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΤΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ ΛΑΓΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ

25.

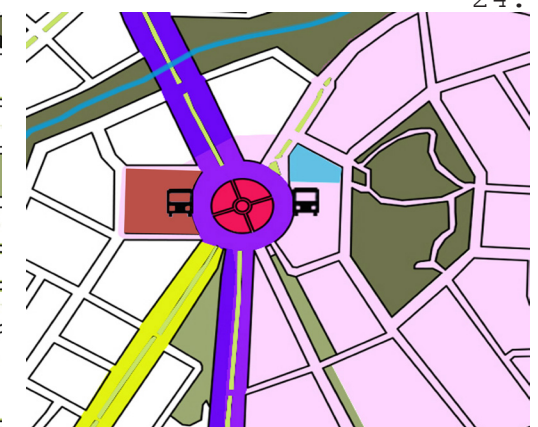
ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ
 1,4 1,2

26.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΛΕΓΙΜΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
 ΑΛΣΗ-ΠΑΡΚΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΑΚΑΛΥΠΤΟΣ ΜΕΤΑΞΕ

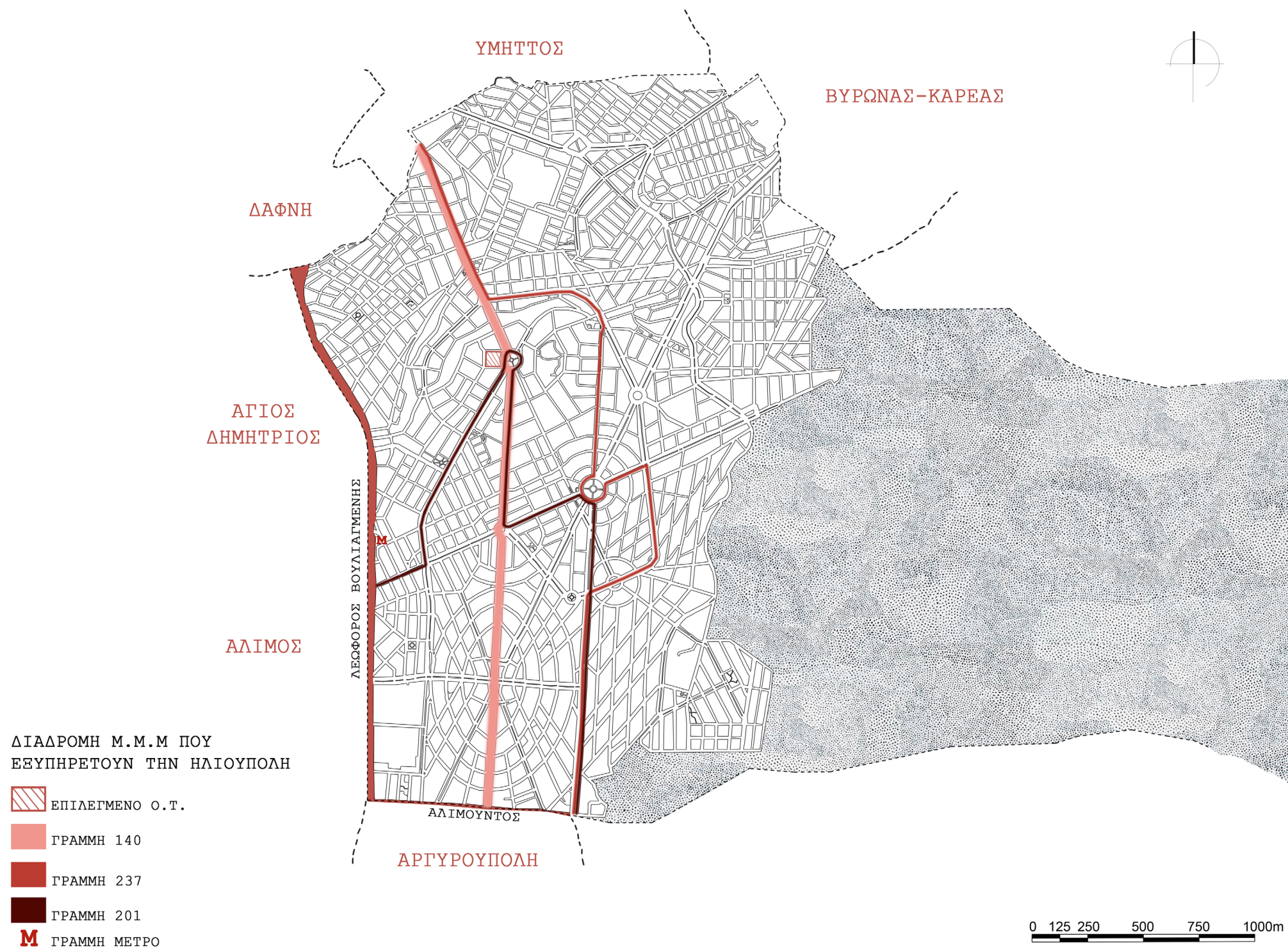
27.

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
 ΒΑΣΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΕΥΤΕΡΟΤΑ ΑΡΤΗΡΙΑ ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ

28.

29.οι
διαδρομές
των Μ.Μ.Μ.
που
εξυπηρετούν
το
επιλεγμένο
σημείο,
αυτοσχέδιος
χάρτης

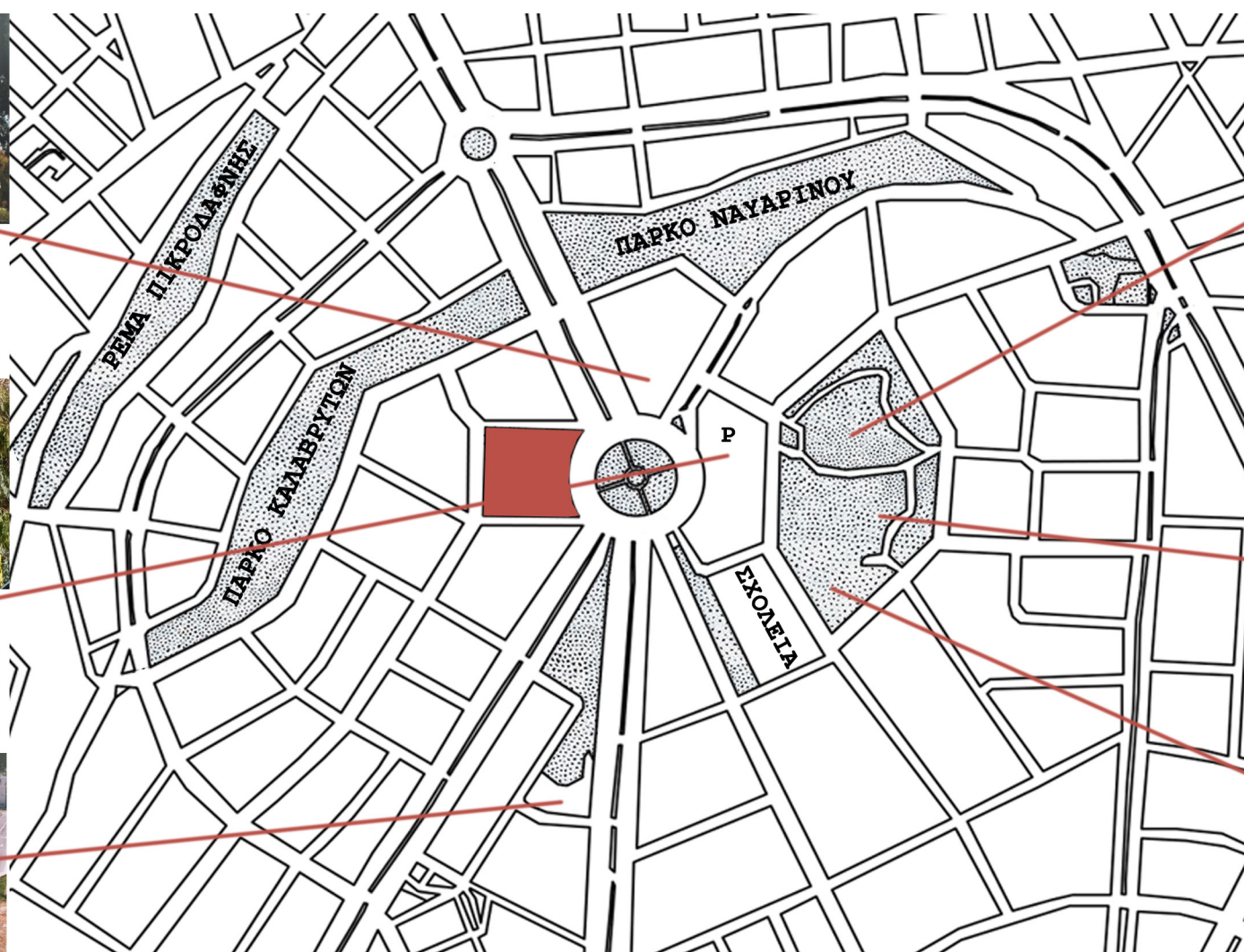
Το Ι.Κ.Α. του δήμου,
αρχείο δήμου

Δημοτικός χώρος
στάθμευσης,
λήψη 10/02/2022

Το πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής,
αρχείο δήμου

Το θέατρο "Δημήτρης
Κιντής",
αρχείο δήμου

Το άλσος & το δημοτικό
αναψυκτήριο,
αρχείο δήμου

Η θέα από το αναψυκτήριο,
λήψη 10/02/2022

Η ΓΥΡΩ ΠΣΕΡΙΟΧΗ

Βόρεια, το οικοδομικό τετράγωνο περικλείεται από το πάρκο Καλαβρύτων και το πάρκο Ναυαρίνου. Στην ίδια πλευρά βρίσκεται το κτήριο του Ιδρύματος Κοινωνικής Ασφάλισης (Ι.Κ.Α.) που λειτουργεί συγχρόνως και ως ιατρικό κέντρο Ε.Φ.Κ.Α.

Ανατολικά, από την πλευρά της πλατείας Παλαιών Πατρών Γερμανού είναι ένας δημοτικός χώρος στάθμευσης, το δημοτικό θέατρο "Δημήτρης Κιντής", το άλσος Ηλιούπολης, το δημοτικό αναψυκτήριο, το 3ο Γυμνάσιο και το 2ο Γενικό Λύκειο Ηλιούπολης. Νότια του οικοδομικού τετραγώνου υπάρχει το πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής, στο οποίο πραγματοποιούνται συχνά σχολικές εκδρομές. Η δυτική μεριά απαρτίζεται από πολυκατοικίες και μικρούς δρόμους, ήπιας κυκλοφορίας.

30. Σχεδιά-
γραμμα της
περιοχής
μελέτης,
αυτοσχέδιο
κολλάζ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

31.

32.

33.

34.

35.

36.

31.άποψη του
οικοπέδου
από την
πλευρά της
πλατείας,
λήψη
14/07/2021

32.κοντινή
άποψη του
οικοπέδου,
λήψη
14/07/2021

33.η θέα
στον Υμηττό
από το
οικόπεδο,
λήψη
14/07/2021

34. η όψη
της πλατείας
από την
πλευρά του
οικοπέδου,
λήψη
14/07/2021

35.η
στάση των
λεωφορείων
στην
ανατολική
είσοδο του
οικοπέδου,
λήψη
14/07/2021

36.νυχτερινή
άποψη του
οικοπέδου,
λήψη
14/07/2021

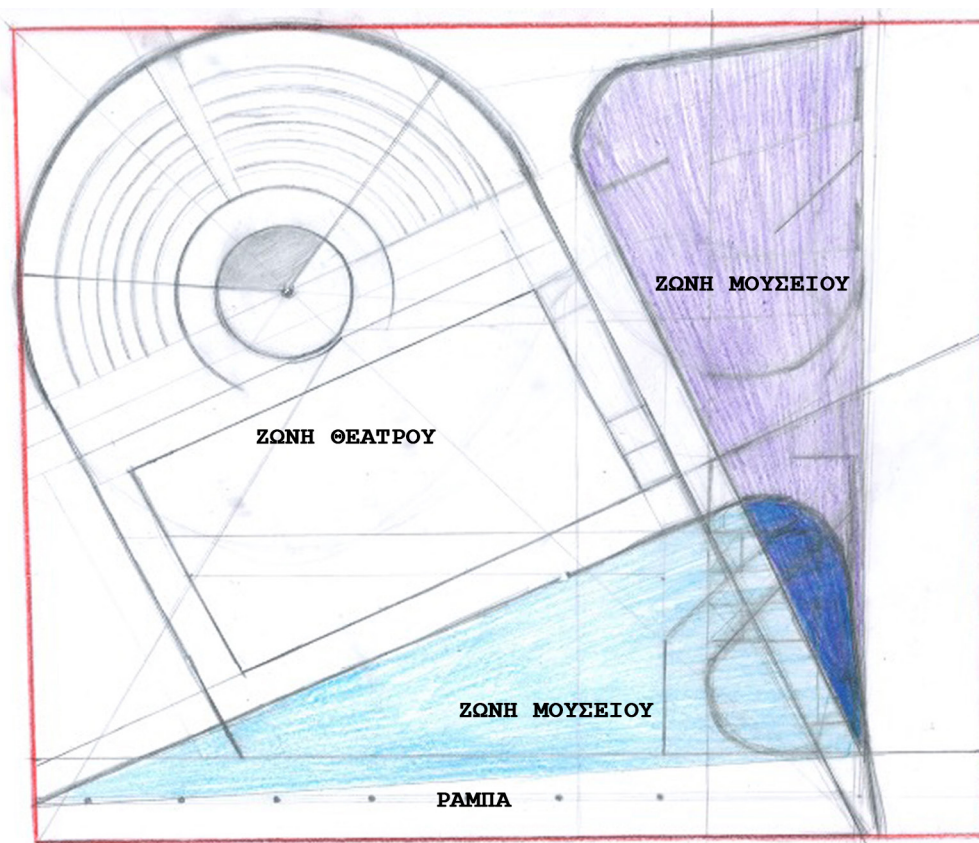
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ

Το κτηριολογικό πρόγραμμα βασίζεται σε δύο, εξίσου σημαντικές ζώνες. Τη ζώνη του μουσείου και τη ζώνη του θεάτρου. Για το λόγο αυτό το επιθυμητό αποτέλεσμα ήταν η κάθε ζώνη να μπορεί να λειτουργεί ανεξάρτητα, συγχρόνως όμως, να στεγάζονται στον ίδιο χώρο και να συνδυάζονται, δημιουργώντας ένα αρμονικό συνθετικό αποτέλεσμα. Γι'αυτό από την αρχή σχεδιάστηκαν δύο κύριες εισοδοί, μία για το μουσείο και μία για το θέατρο.

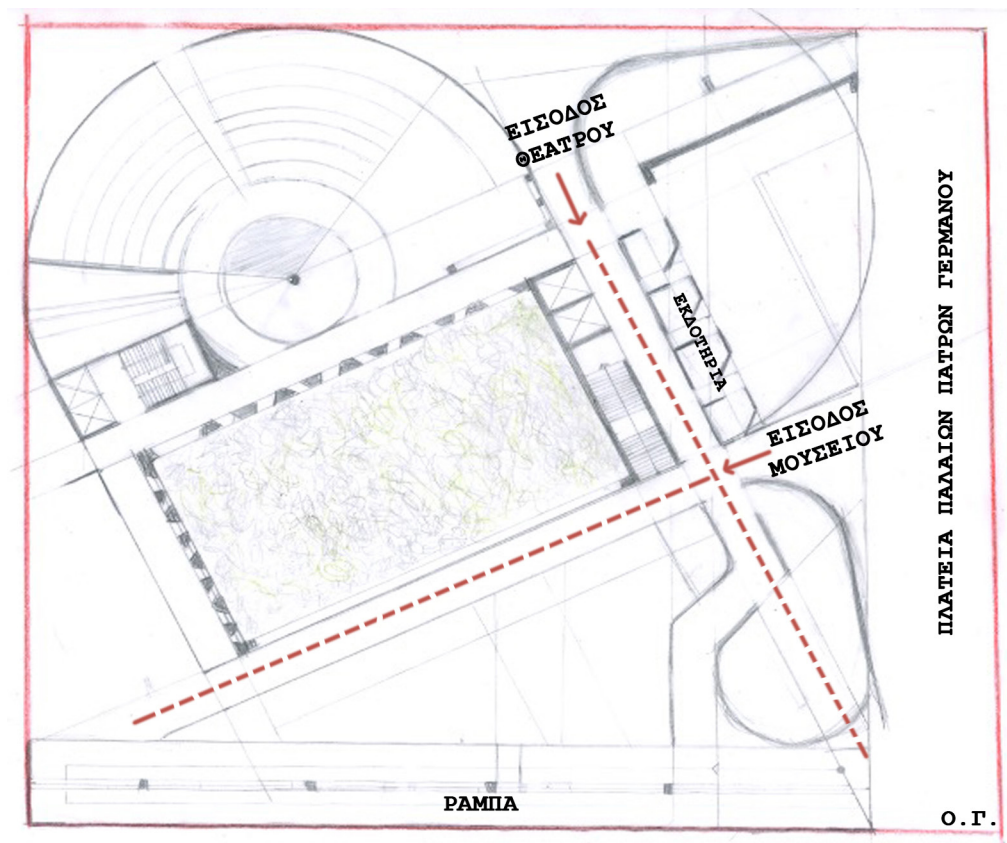
Η αρχική σκέψη ήταν να γίνει ένας εγκάρσιος διαχωρισμός λειτουργιών. Αυτή η σχεδίαση όμως θα οδηγούσε σ' ένα ψηλό κτήριο. Καθότι στο επιλεγμένο οικόπεδο δεν προϋπήρχε κάποιο οικοδόμημα, αποφασίστηκε το νέο κτήριο που θα προέκυπτε να έχει σχετικά χαμηλό ύψος. Με αυτόν τον τρόπο οι γειτονικές πολυκατοικίες δε θα έχαναν την οπτική τους επαφή με τον Ύμητό και η πρόταση θα αφομοιωνόταν καλύτερα από το σχέδιο πόλης.

Στην τελική πρόταση ο διαχωρισμός των λειτουργιών γίνεται σε επίπεδα. Στα δύο υπόγεια βρίσκεται ο χώρος του θεάτρου και στο ισόγειο και τον όροφο υπάρχουν οι εκθεσιακοί χώροι του μουσείου.

Δεδομένου ότι η σχεδιαστική πρόταση απευθύνεται σε ένα ευρύ φάσμα κοινού, εξ αρχής υπήρχε η πρόβλεψη για σχεδιασμό ράμπας, που θα εξυπηρετεί και θα διευκολύνει τη μετάβαση στα διαφορετικά επίπεδα του κτηρίου.

ΑΡΧΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ-Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΖΩΝΩΝ

ΑΡΧΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ-Η ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΥΡΙΩΝ ΕΙΣΟΔΩΝ

37.Η
οργάνωση των
ζωνών,
αρχικό
σχέδιο

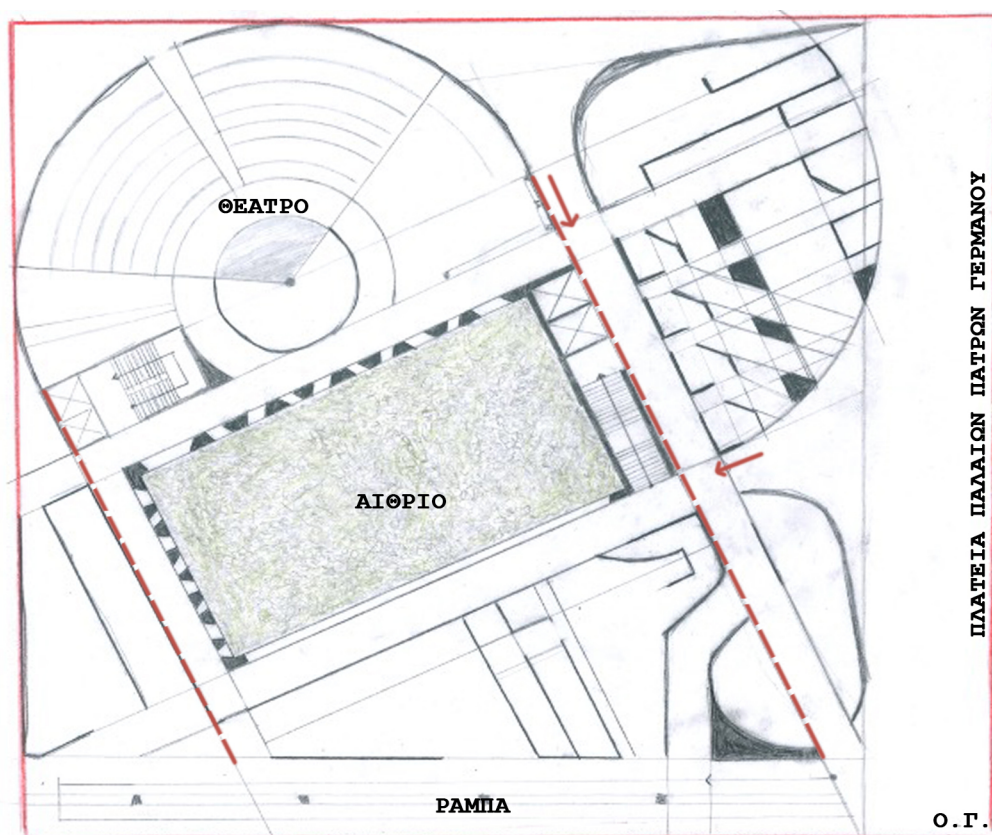
38.Η
σχεδίαση
των κυρίων
εισόδων,
αρχικό
σχέδιο

37.

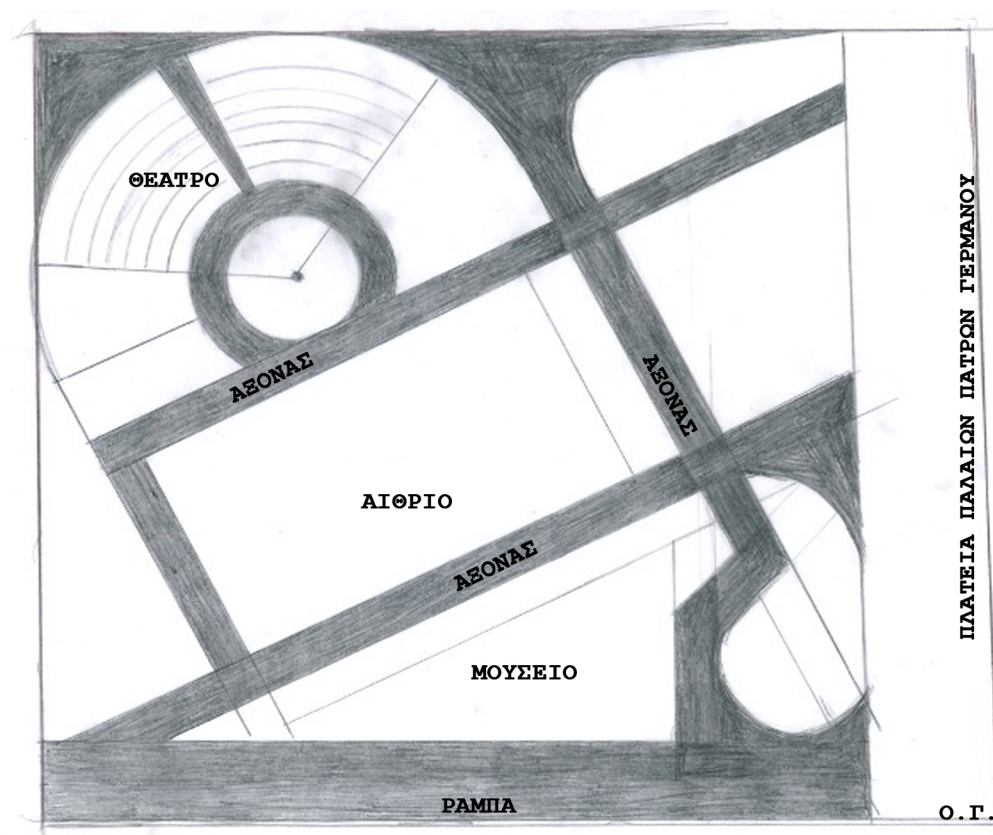
38.

Η πρόσοψη του κτηρίου είναι από την πλευρά της πλατείας Παλαιών Πατρών Γερμανού. Η είσοδος του μουσείου σχεδιάζεται από τη μεριά της πρόσοψης, καθώς το μουσείο λειτουργεί καθημερινά μεγαλύτερη χρονική διάρκεια από το θέατρο. Η είσοδος του θεάτρου τοποθετείται στη βόρεια πλευρά του κτηρίου. Για λόγους ασφαλείας σχεδιάζονται έξοδοι κινδύνου. Οι έξοδοι κινδύνου σχεδιάζονται χαράσσοντας μία νοητή ευθεία, που αργότερα κατά τη σχεδίαση μετατρέπεται σε διάδρομο, από τα σημεία των κυρίων εισόδων. Έτσι, όπως εισέρχεται ο επισκέπτης στο κτήριο θα μπορεί να έχει οπτική επαφή με τα σημεία εξόδου. Οι δύο κύριες εισοδοί συνδέονται συνθετικά με το σημείο των εκδοτηρίων των εισητηρίων. Τα εκδοτήρια είναι κοινά και για το μουσείο και για το θέατρο.

Βασικό στοιχείο της κάτοψης αποτελεί το αίθριο. Η ύπαρξή του, παρέχει φυσικό φωτισμό και αερισμό στο κτήριο. Το αρχαίο θέατρο του δήμου Ευωνύμου είχε ορθογωνική ορχήστρα γι' αυτό στο κτήριο το αίθριο σχεδιάζεται φέρνοντας άξονες από τη διάμετρο του ημικυκλίου του θεάτρου. Σχηματίζει ένα ορθογώνιο παραλληλόγραμμο που παραπέμπει στην ορχήστρα του αρχαίου θεάτρου. Το αίθριο είναι ζωτικό σημείο του κτηρίου, ικανό να προσφέρει μία όμορφη ατμόσφαιρα στο εσωτερικό του. Η ιδέα είναι να σχεδιαστεί το αντίθετο από αυτό που υπάρχει ήδη, ένα θέατρο εσωτερικό και επομένως, μία καφετέρια-εστιατόριο επίσης εσωτερική, μιας και το δημοτικό αναψυκτήριο είναι εξωτερικός χώρος. Το δημοτικό αναψυκτήριο προσφέρει μία όμορφη θέα στη θάλασσα. Το κτήριο της πρότασης προσφέρει μία θέα στο αστικό πράσινο. Γύρω από το αίθριο διέρχονται οι κύριοι άξονες σχεδιασμού της σύνθεσης, οι βασικοί διάδρομοι και είναι το σημείο που ενώνονται οι δύο ζώνες.

ΑΡΧΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ-Η ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΙΘΡΙΟΥ

ΑΡΧΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ-Η ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ

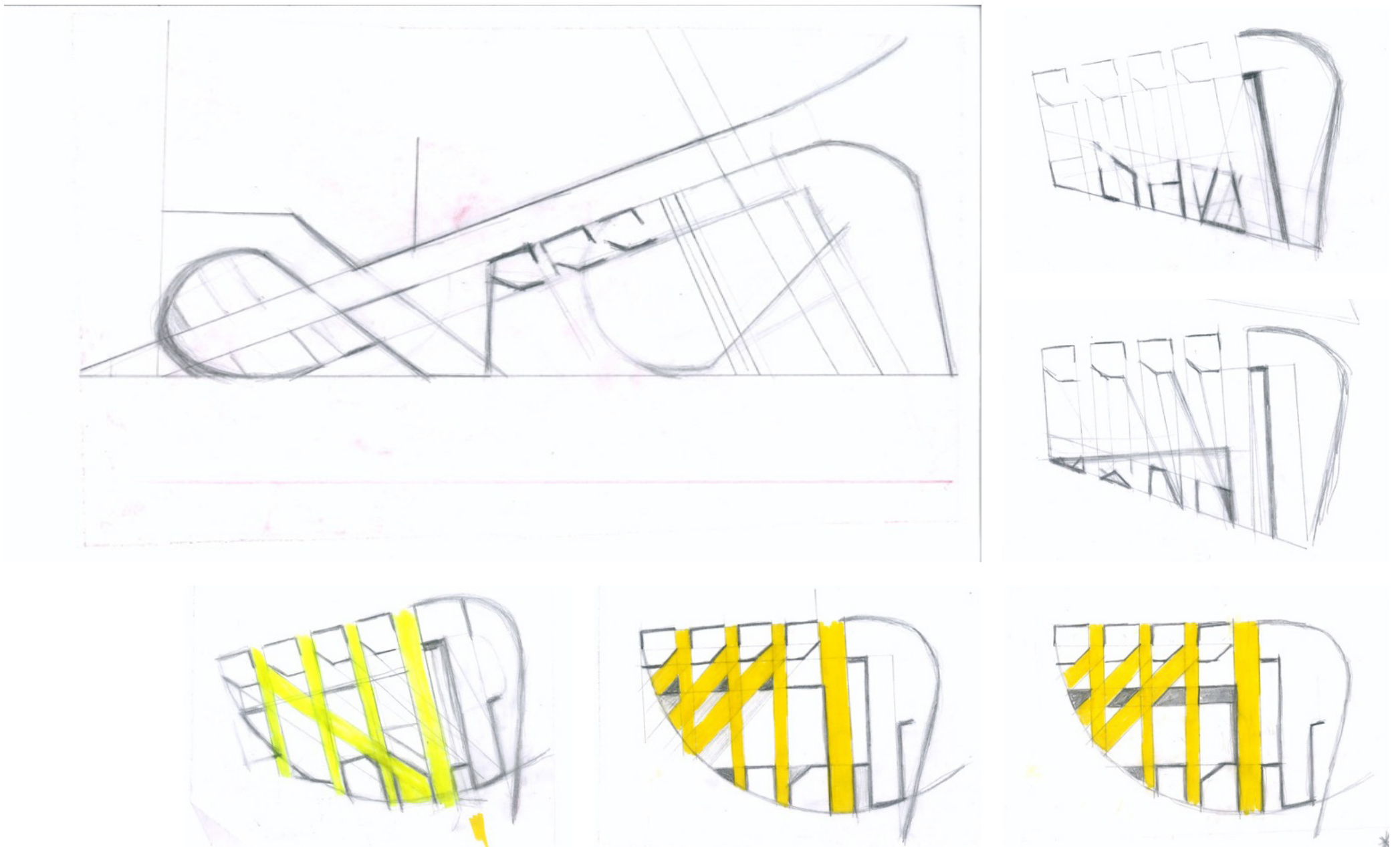
39.η
σχεδίαση
του αιθρίου
φέρνοντας
άξονες από
τη διάμετρο
του θεάτρου,
αρχικό
σχέδιο

40.οι άξονες
κίνησεις
στον χώρο,
αρχικό
σχέδιο

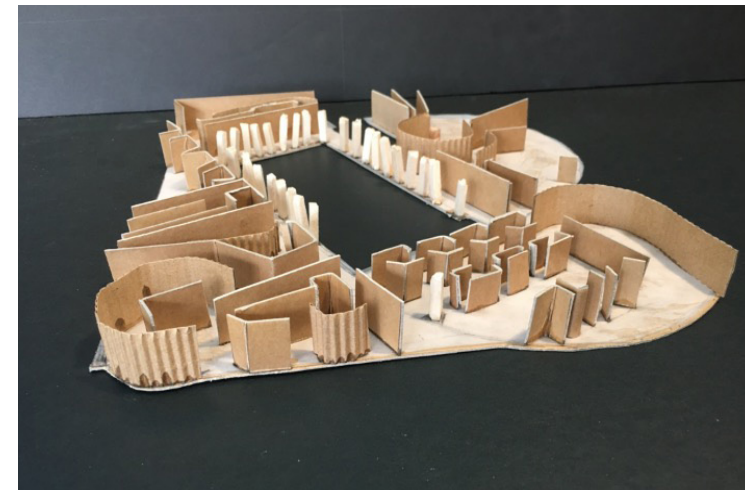
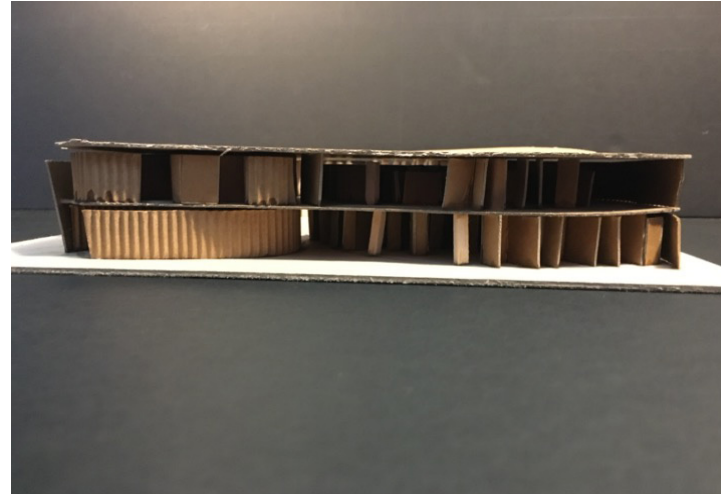
Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΟΨΗΣ

Η πρόσοψη για ένα κτήριο δημοσίου ενδιαφέροντος είναι σημαντική, διότι είναι η πρώτη επαφή του επισκέπτη με το κτήριο. Στην πρόταση, η πρόσοψη του κτηρίου υποχωρεί κατά 5 μέτρα εσωτερικά της οικοδομικής γραμμής. Υπάρχει μία απόσταση από τη στάση των λεωφορείων και αφήνεται αρκετός ελεύθερος χώρος στους επισκέπτες για να εισέλθουν στον εσωτερικό χώρο. Κατά το σχεδιασμό, δόθηκε έμφαση στον τρόπο διάταξης των στοιχείων της πρόσοψης, ώστε να μην εμποδίζουν το φυσικό φως να εισχωρήσει στο εσωτερικό του κτηρίου.

41. σκίτσα,
πειραματι-
σμοί
φωτισμού της
πρόσοψης

ΜΑΚΕΤΑ ΑΡΧΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

42.η μακέτα
με τις
αρχικές
ιδέες
σχεδιασμού

Μετά την πρώτη μακέτα λήφθηκε η απόφαση το θέατρο να υποχωρήσει και να είναι υπόγειο. Κρίθηκε πιο ενδιαφέρον σχεδιαστικά και λειτουργικά, διότι έτσι θα εξασφαλίζεται καλύτερη ηχομόνωση στον χώρο. Οπότε, δεν θα ενοχλούνται και οι κάτοικοι. Όπτικά, αυτή η σχεδίαση προσδίδει ευρυχωρία, στοιχείο απαραίτητο στο αστικό τοπίο. Στην επάνω επιφάνεια του θεάτρου, επίπεδο ισόγειου, θα σχηματίζονται ορισμένες κερκίδες και θα δημιουργείται ένας ελεύθερος χώρος που θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διάφορες δραστηριότητες. Με αυτόν τον τρόπο το θέατρο παραπέμπει στο εξωτερικό θέατρο που βρίσκεται αντιδιαμετρικά του και ενσωματώνεται καλύτερα στον περιβάλλοντα χώρο.

Το αίθριο μικραίνει και επεκτείνεται ο χώρος του μουσείου. Ως αποτέλεσμα, ο όροφος περιορίζεται σε έκταση. Δεν χρειάζεται πια να καταλαμβάνει τα ίδια τετραγωνικά με το ισόγειο, αφού κάποιοι χώροι του μουσείου μεταφέρονται στο ισόγειο.

Το κτήριο αλλάζει μορφή, γίνεται πιο λειτουργικό και αφομοιώνεται από τη γύρω περιοχή. Η πρόσοψη μεταβάλλεται, γίνεται πιο ανάλαφρη στο ανθρώπινο μάτι. Επιπλέον, οι λειτουργίες των χώρων διαχωρίζονται, προσδίδοντας ένα ενδιαφέρον συνθετικό αποτέλεσμα. Ο σχεδιασμός προσεγγίζει περισσότερο τους αρχικούς στόχους.

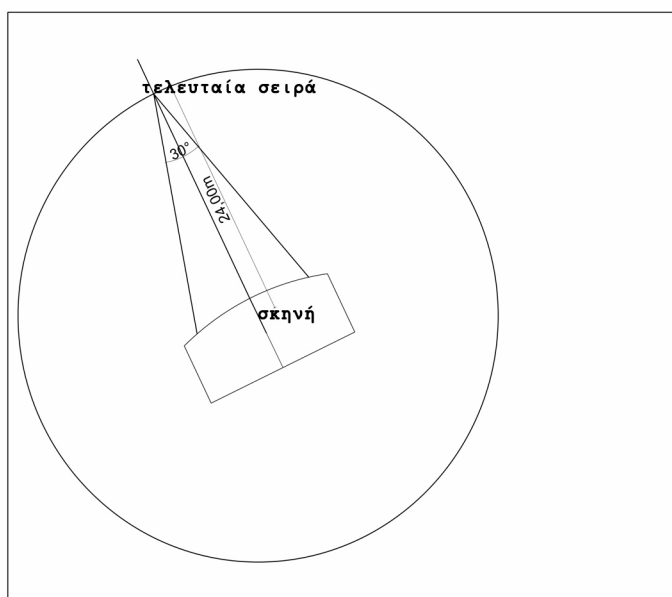

ΤΟ ΚΤΗΡΙΟ

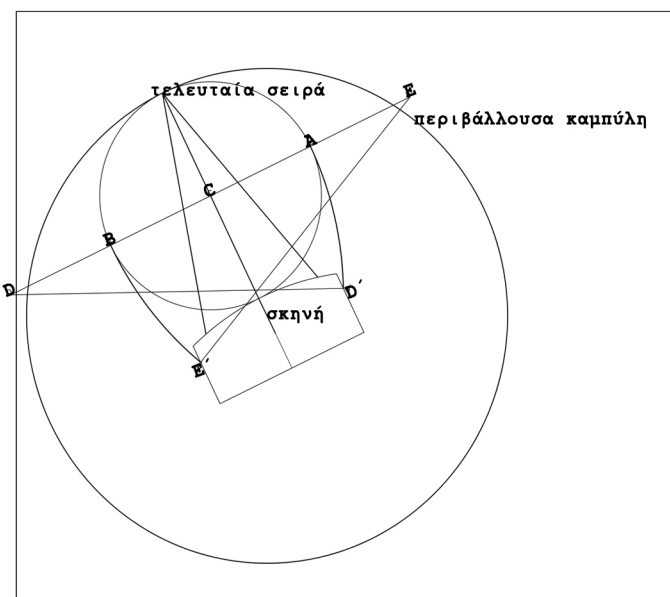
Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Κατά τη μελέτη της τελικής πρότασης δόθηκε έμφαση στον τρόπο σχεδίασης του θεάτρου, ώστε να είναι αισθητικά άρτιο και κατασκευαστικά λειτουργικό. Οι αναλογίες του σχεδιάστηκαν σύμφωνα με αυτές που προτείνει ο Ernst Neufert στο βιβλίο του.

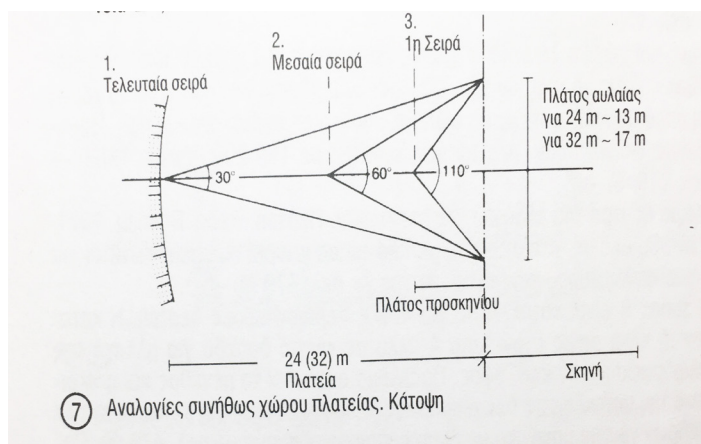
Συγκεκριμένα, στην κάτοψη, για να υπολογιστεί το πλάτος του χώρου των θεατών και οι αναλογίες της πλατείας, αρχικά, χαράχτηκε η τελευταία σειρά από τη σκηνή. Η μέγιστη απόσταση της τελευταίας σειράς από τη σκηνή, για να μπορούν οι θεατές να αναγνωρίσουν την κίνηση των χειλιών των ηθοποιών, δεν πρέπει να ξεπερνά τα 24 μέτρα. Επίσης, το πλάτος της αίθουσας προκύπτει από την επιθυμία να υπάρχει καλή οπτική γωνία ακόμα και στους ακραία καθήμενους θεατές. Είναι δυνατές διάφορες παραλλαγές, στη συγκεκριμένη πρόταση, το μέσο της τελευταίας σειράς σχηματίζει γωνία 30° με το πλάτος της αυλαίας (εικ.43).

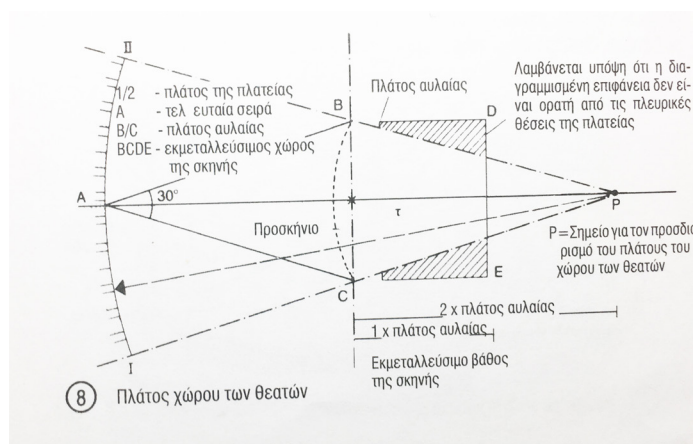
43.

44.

45.

46.

43.υπολογισμός του πλάτους του χώρου της πλατείας

44.κατασκευή της περιβάλλουσας καμπύλης της αίθουσας

45.αναλογίες συνήθως χώρου πλατείας, Ernst Neufert, ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Εκδόσεις Μ.Γκιούρδας, σελ.477

46.πλάτος χώρου θεατών, Ernst Neufert, ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Εκδόσεις Μ.Γκιούρδας, σελ.477

Για την καλή ακουστική του χώρου, η περιβάλλουσα καμπύλη σχεδιάζεται γεωμετρικά, σύμφωνα με την κατασκευή της περιβάλλουσας καμπύλης της αίθουσας της Σκάλας του Μιλάνου. Από το κέντρο του κύκλου (C), που σχηματίζει την τελευταία σειρά των καθισμάτων, διέρχεται η διάμετρος (BA).

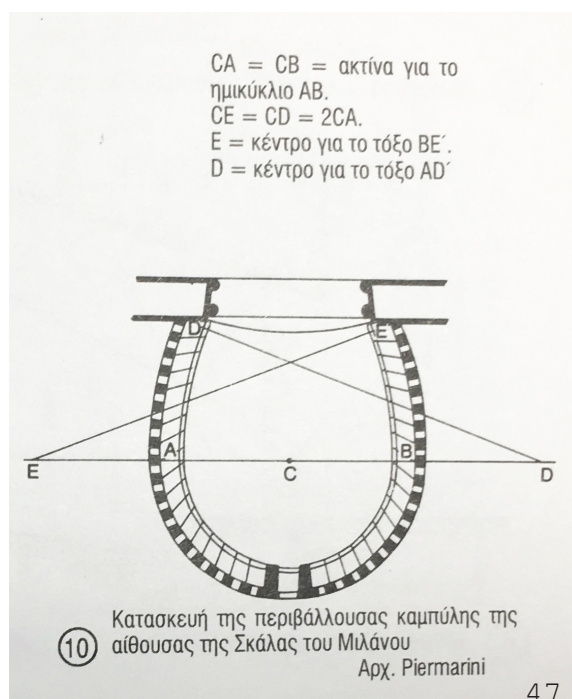
Στη συνέχεια, η διάμετρος προεκτείνεται από το σημείο A δημιουργώντας το σημείο E, όπου το τμήμα AE είναι ίσο με το τμήμα CA (AE=CA).

Το ίδιο εφαρμόζεται και στην αντιδιαμετρική πλευρά, σχηματίζοντας έτσι το τμήμα DB, που είναι ίσο με το τμήμα BC (DB=BC).

Με κέντρο το σημείο E και ακτίνα το τμήμα EB, σχηματίζεται το τόξο BE'.

Με κέντρο το σημείο D και ακτίνα το τμήμα DA, σχηματίζεται το τόξο AD' (εικ.44).

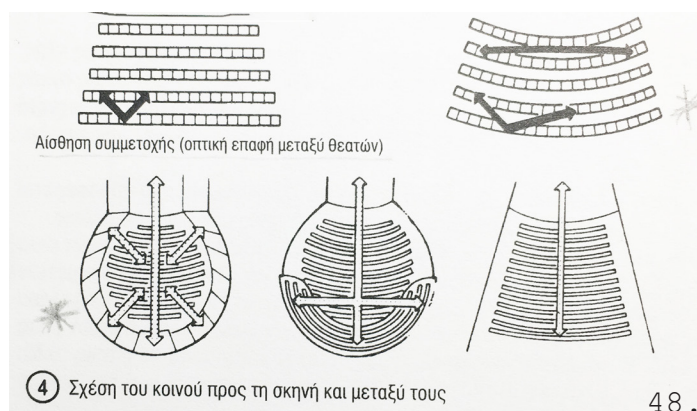

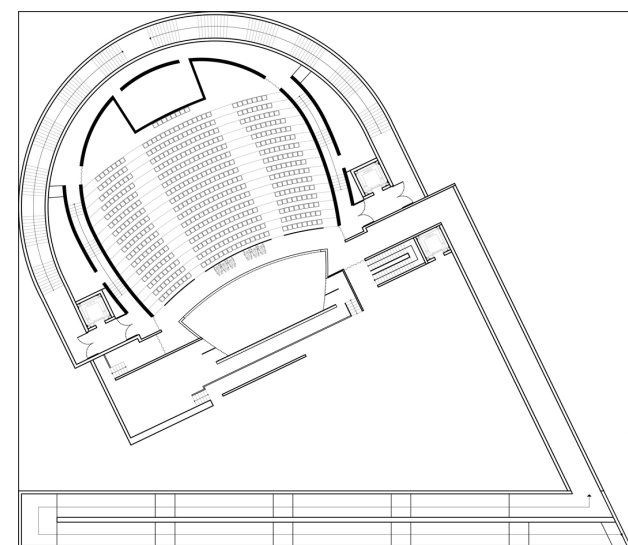
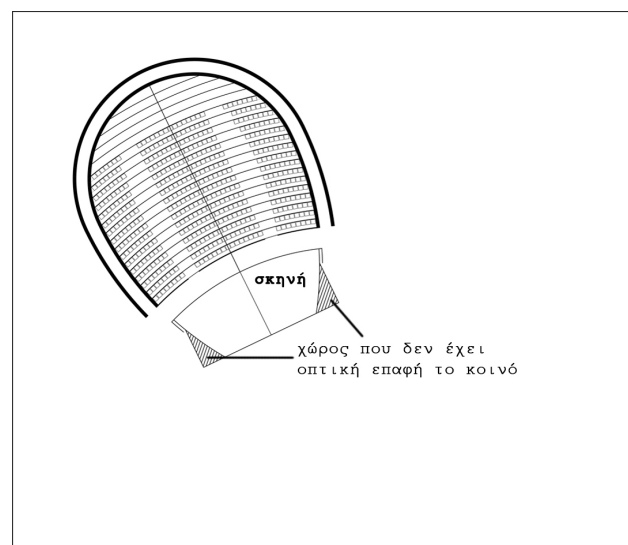
47.

Η τοποθέτηση των θέσεων έγινε με τέτοιον τρόπο, ώστε να δημιουργείται η αίσθηση συμμετοχής στο κοινό. Αυτό επιτυγχάνεται με το να υπάρχει οπτική επαφή μεταξύ των θεατών (εικ.48). Ακολουθώντας τους σχετικούς κανονισμούς και για τη διαφύλαξη της ασφάλειας του κοινού, ο μέγιστος αριθμός καθισμάτων ανά σειρά είναι 15. Η σειρά αποτελείται από το κεντρικό κάθισμα και μετά προστίθενται 7 καθίσματα ανά μεριά, διότι 7 είναι ο μέγιστος αριθμός καθισμάτων που μπορεί να προσπερνά ο θεατής μέχρι να καθίσει στη θέση του. Το πλάτος κάθε σειράς είναι 0.90 μέτρα για να γίνεται άνετη η διέλευση. Στην πρώτη σειρά το πλάτος είναι διπλάσιο και προβλέπεται επαρκής χώρος για άτομα με μειωμένη κινητικότητα. Επίσης, σχεδιάζονται δύο εξωτερικά κλιμακοστάσια με μία έξοδο κινδύνου το καθένα.

Η μορφή της οροφής του θεάτρου σχεδιάζεται έτσι, ώστε ο ήχος να αντανακλάται καλύτερα στον χώρο. Οι ανάγκες της ακουστικής (αντίχηση) είναι 4-5m³ ανά θεατή. Συνεπώς, η τομή του θεάτρου είναι συνάρτηση του όγκου του χώρου που προκύπτει.

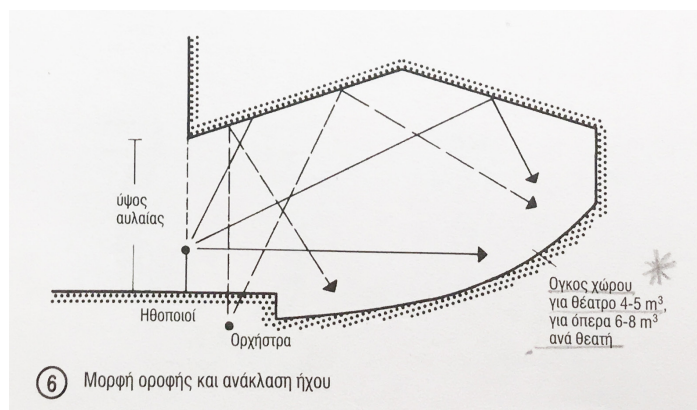

48.

Στον χώρο της σκηνής που δεν έχει οπτική επαφή το κοινό τοποθετούνται οι κουίντες του θεάτρου. Ο διάδρομος πίσω από την σκηνή είναι 1,5 μέτρο για να κινούνται άνετα οι ηθοποιοί.

Στον χώρο πίσω από τους θεατές σχεδιάζεται το δωμάτιο για τον προβολέα, στο οποίο το προσωπικό μεταβαίνει χρησιμοποιώντας ξεχωριστό κλιμακοστάσιο. Ξεχωριστό κλιμακοστάσιο και ανελκυστήρας υπάρχει και για τους ηθοποιούς ώστε να μπορούν να κινούνται ανεξάρτητα στο θέατρο. Το κοινό εισέρχεται από το επίπεδο του ισογείου, χρησιμοποιώντας τους δύο ανελκυστήρες ή τη ράμπα.

51.

47.ο
σχεδιασμός
της Σκάλας
του Μιλάνου,
Ernst
Neufert,
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕ-
ΚΤΟΝΙΚΗ
ΣΥΝΘΕΣΗ,
Εκδόσεις
Μ.Γκιούρδας,
σελ.477

48.η σχέση
του κοινού
προς τη
σκηνή και
μεταξύ τους,
Ernst
Neufert,
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕ-
ΚΤΟΝΙΚΗ
ΣΥΝΘΕΣΗ,
Εκδόσεις
Μ.Γκιούρδας,
σελ.478

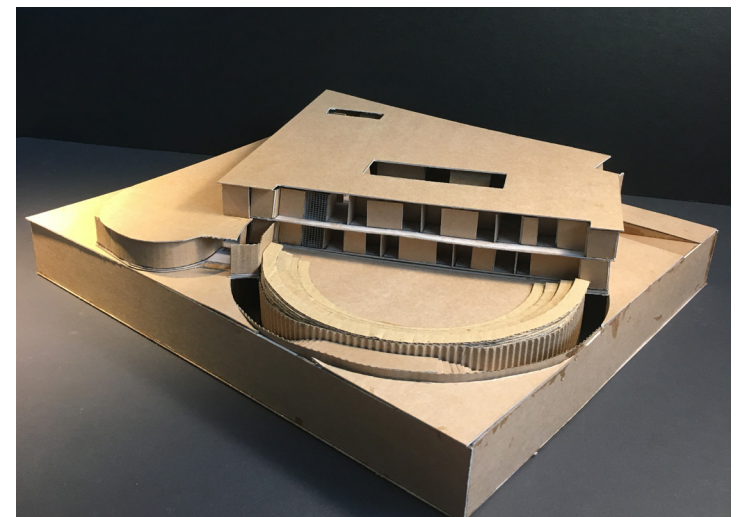
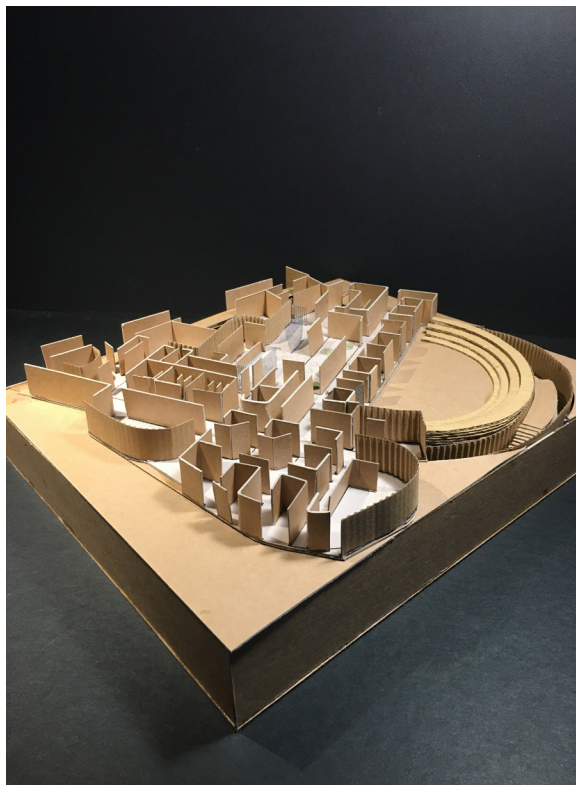
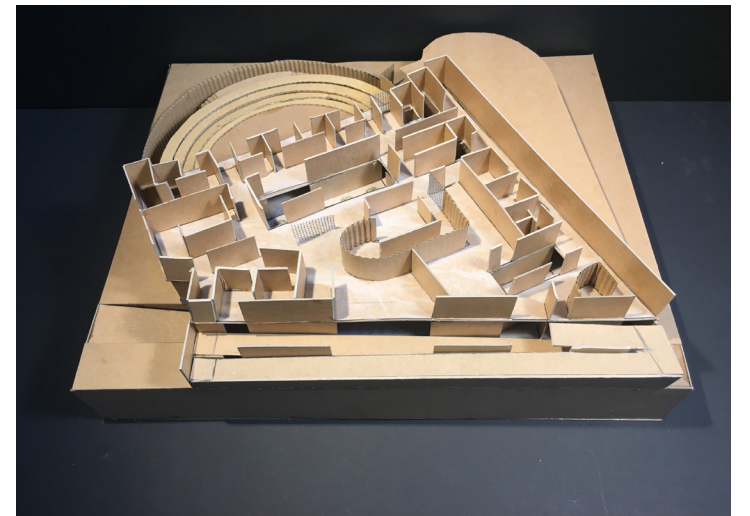
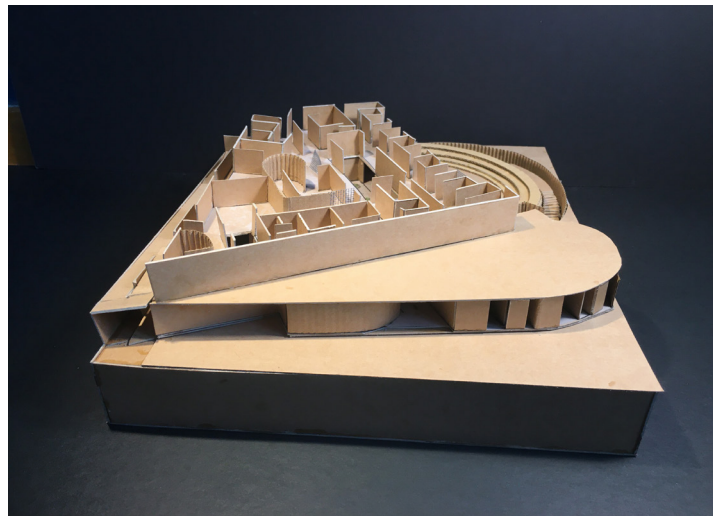
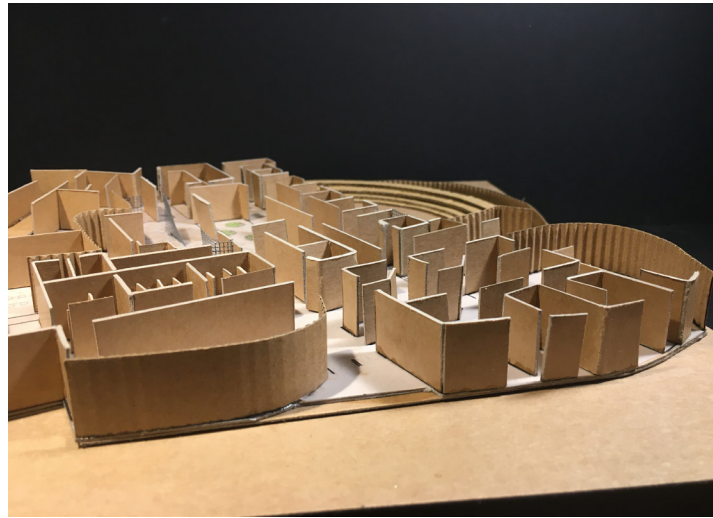
49.ο
σχεδιασμός
των θέσεων

50.η τελική
σχεδίαση του
θεάτρου

51.η μορφή
της οροφής,
Ernst
Neufert,
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕ-
ΚΤΟΝΙΚΗ
ΣΥΝΘΕΣΗ,
Εκδόσεις
Μ.Γκιούρδας,
σελ.478

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΜΑΚΕΤΑΣ

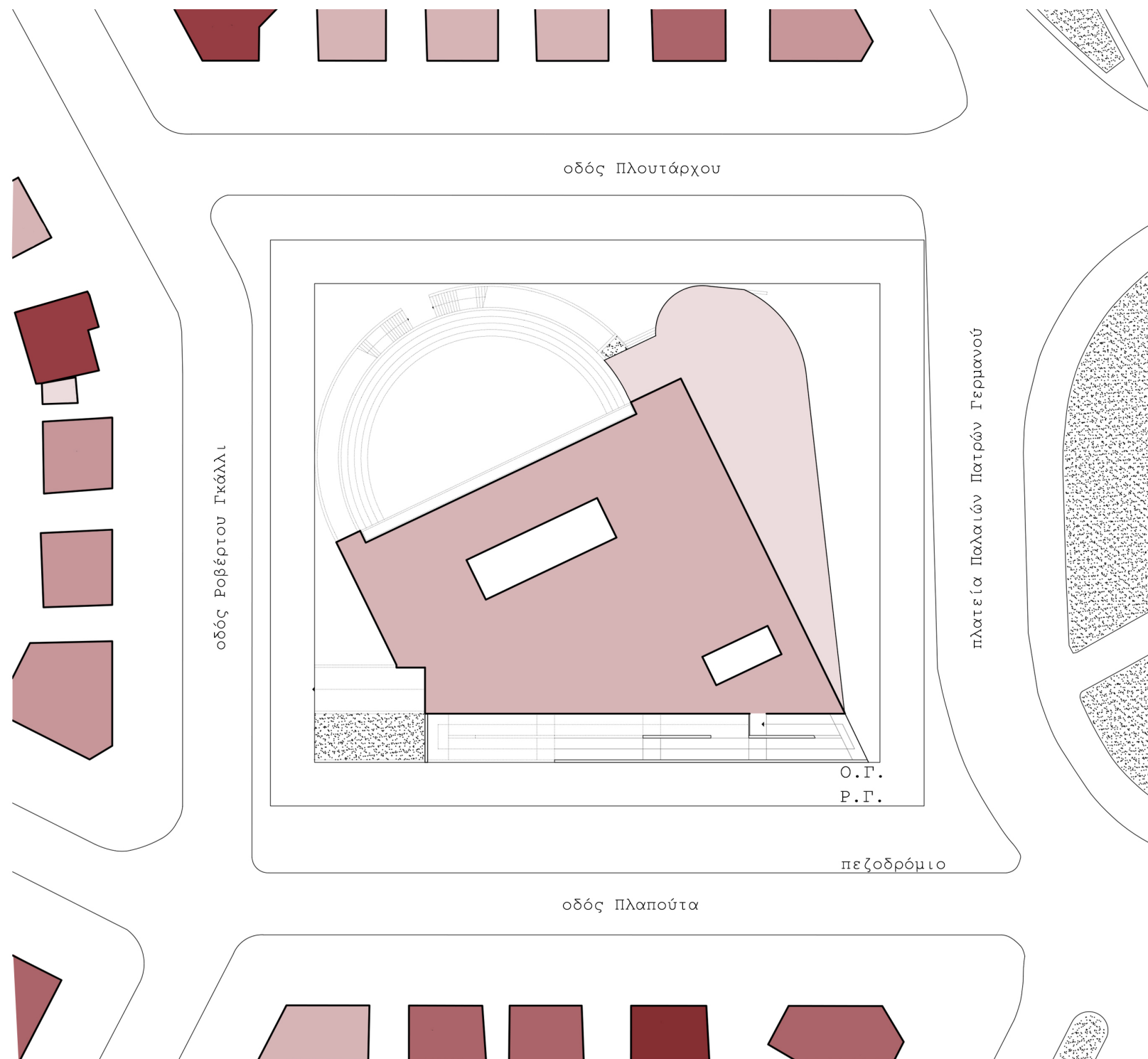
52. το
ισόγειο &
ο όροφος,
σύνδεση
επιπέδου
εδάφους με
το υπόγειο
θέατρο μέσω
εξωτερικού
κλιμακοστα-
σίου,
μακέτα
εργασίας

ΤΕΛΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

Το κτήριο εντάσσεται στο σχέδιο πόλης. Οι τελικές χαράξεις του συναντούν τα όρια της οικοδομικής γραμμής. Το περίγραμμα της ρυμοτομικής γραμμής παραμένει καθαρό, αφήνοντας χώρο για τη διέλευση των πεζών. Το κτήριο είναι πιο χαμηλό σε ύψος σε σχέση με τα γύρω κτήρια και διατηρεί τη μέγιστη απόσταση από αυτά, ώστε να μην περιορίζεται η θέα τους. Η τοποθέτηση των εξωτερικών κερκίδων, πάνω από την οροφή του θεάτρου, γίνεται στο συγκεκριμένο σημείο του οικοπέδου ώστε να δημιουργείται ένας ελεύθερος χώρος που να παραπέμπει σε πλατεία. Με αυτόν τον τρόπο, η οπτική από τα γειτονικά κτήρια θα είναι παρόμοια με αυτήν που προϋπήρχε.

- 6 Π
- 5 Π
- 4 Π
- 3 Π
- 2 Π
- 1 Π
- Φύτευση

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

0 10 20 30 40m

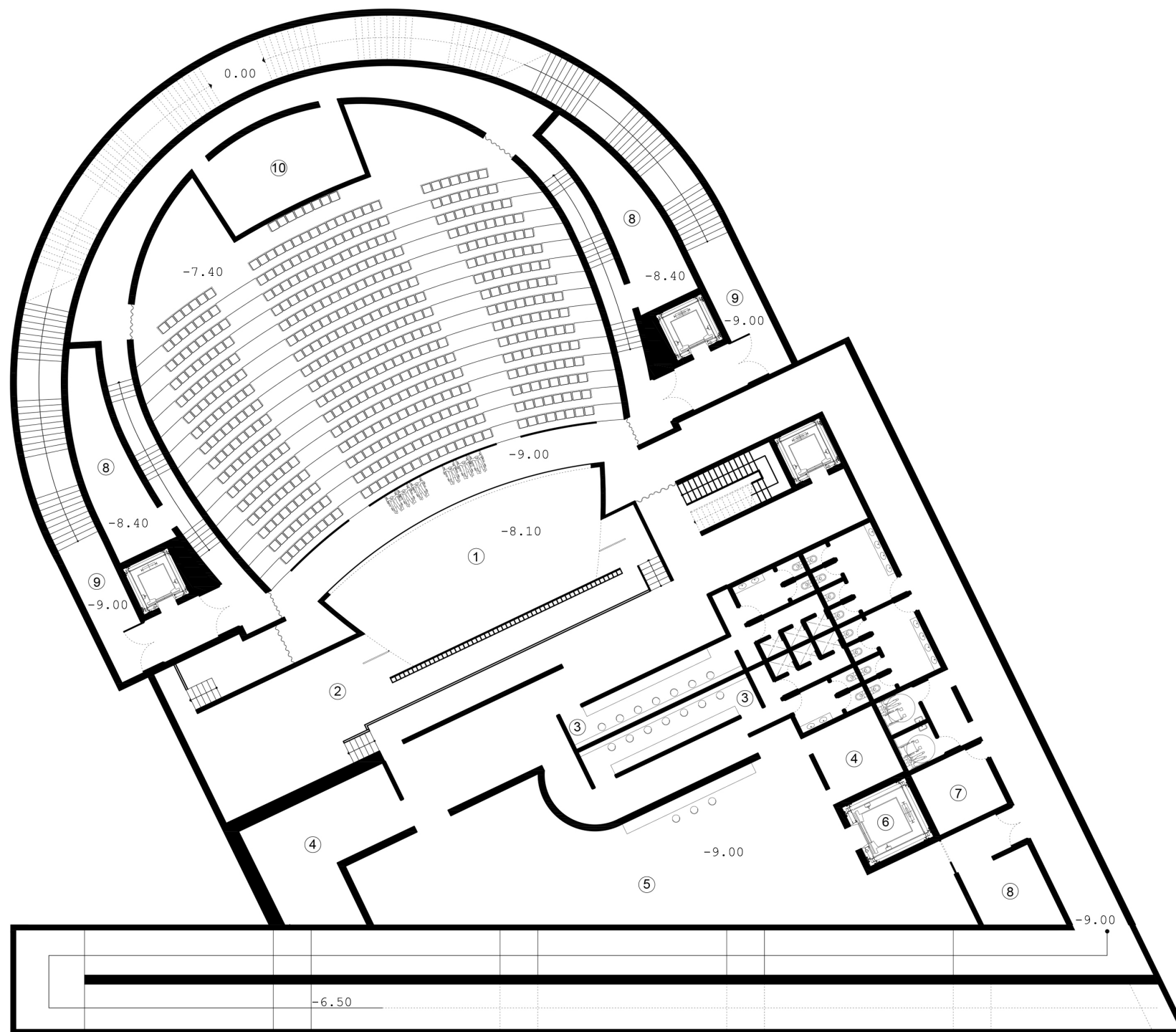
ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ 2^{ου} ΥΠΟΓΕΙΟΥ (ΧΩΡΟΣ ΘΕΑΤΡΟΥ)

Στη δεύτερη στάθμη του υπογείου (-2) βρίσκεται το θέατρο. Στο βόρειο τμήμα της κάτοψης είναι η πλατεία του θεάτρου. Περιμετρικά της πλατείας υπάρχουν αποθηκευτικοί χώροι και δύο εσωτερικά κλιμακοστάσια (δεξιά και αριστερά της πλατείας). Τα κλιμακοστάσια χρησιμοποιούνται από το προσωπικό του θεάτρου και οδηγούν στον χώρο προβολής. Η εξωτερική περίμετρος του θεάτρου διαγράφεται από τα δύο εξωτερικά κλιμακοστάσια.

Στο κέντρο της κάτοψης τοποθετείται η σκηνή του θεάτρου. Δεξιά της σκηνής είναι το κλιμακοστάσιο και ο ανελκυστήρας των ηθοποιών, ώστε η κάθετη μετάβασή τους στα επίπεδα να μη συγχέεται με τη μετάβαση των θεατών. Πίσω από τη σκηνή είναι τα καμαρίνια των ηθοποιών με ντουζιέρες και αποχωρητήρια. Στη μεσοτοιχία τοποθετούνται οι τουαλέτες του κοινού.

Στο νότιο τμήμα της κάτοψης είναι ο χώρος αποθήκευσης-συναρμολόγησης σκηνικών. Στο όριο της οικοδομικής γραμμής (Ο.Γ.) σχηματίζεται η ράμπα, προκειμένου να διευκολύνεται η πρόσβαση για άτομα με μειωμένη κινητικότητα. Η ράμπα σχεδιάζεται με κλίση 5% και ανά 10 μέτρα υπάρχει πλατύσκαλο πλάτους δύο μέτρων.

1. Σκηνή
2. Κουίντα
3. Καμαρίνια Αντρών/Γυναικών
4. Βεστιάριο
5. Χώρος αποθήκευσης-συναρμολόγησης σκηνικών
6. Ανελκυστήρας σκηνικών
7. Μηχανολογικές εγκαταστάσεις
8. Αποθηκευτικός χώρος
9. Έξοδος κινδύνου-εξωτερική κλίμακα
10. Προβολέας

ΚΑΤΩΨΗ 2ης στάθμης ΥΠΟΓΕΙΟΥ

0 1 5 10 15 20m

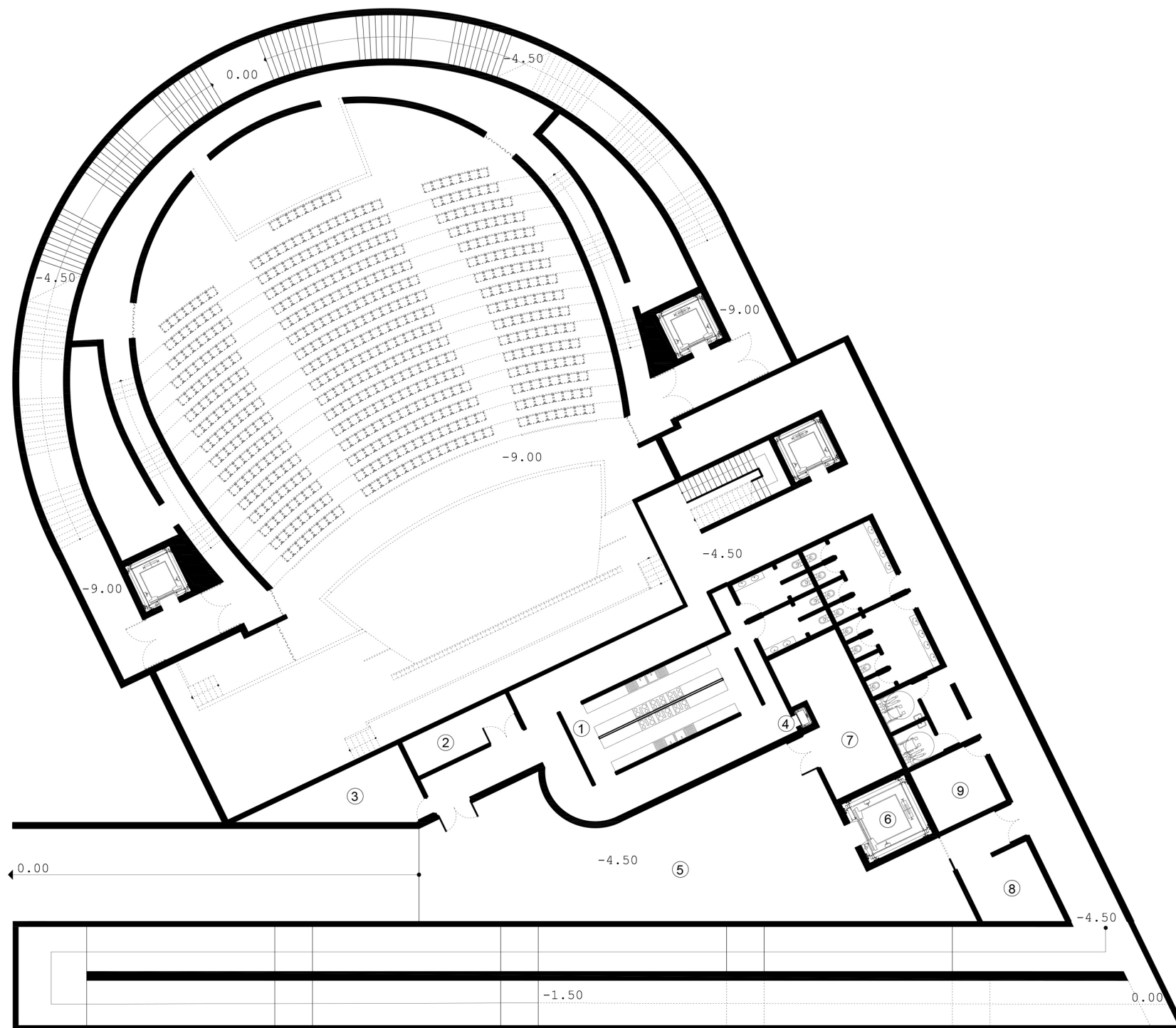
ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ 1^{ου} ΥΠΟΓΕΙΟΥ (ΚΟΥΖΙΝΑ)

Στην πρώτη στάθμη του υπογείου (-1) βρίσκεται η κουζίνα του εστιατορίου. Η κουζίνα επικοινωνεί με το εστιατόριο, που είναι στο ισόγειο, μέσω του ανελκυστήρα μικρών εμπορευμάτων.

Νότια της κουζίνας σχεδιάζεται ράμπα με κλίση 15% ώστε να είναι δυνατή η είσοδος μικρών φορητών που εκφορτώνουν σκηνικά για το θέατρο ή προμήθειες για το εστιατόριο. Ο ανελκυστήρας των σκηνικών είναι υπολογισμένος να αντέχει ωφέλιμο φορτίο μέχρι 1000 κιλά.

Αποχωρητήρια κοινού σχεδιάζονται και σε αυτόν τον όροφο ώστε να αποφεύγεται ο συνωστισμός των επισκεπτών.

1. Κουζίνα
2. Αποθήκη προμηθειών
3. Ψυγεία
4. Ανελκυστήρας μικρών εμπορευμάτων
5. Χώρος στάθμευσης-εκφόρτωσης
6. Ανελκυστήρας σκηνικών
7. Μηχανολογικές εγκαταστάσεις
8. Αποθηκευτικός χώρος
9. Αποθηκευτικός χώρος

ΚΑΤΩΨΗ 1ης στάθμης ΥΠΟΓΕΙΟΥ

0 1 5 10 15 20m

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

Το ισόγειο λειτουργεί ως χώρος μετάβασης, από το έξω στο μέσα και από το κάτω επίπεδο στο επάνω. Στο ισόγειο, η ζώνη του θεάτρου ενώνεται με τη ζώνη του μουσείου και συγχρόνως διαχωρίζεται. Η είσοδος του θεάτρου συνδέεται με την είσοδο του μουσείου στον χώρο των εκδοτηρίων, που είναι κοινά και για τις δύο ζώνες. Πίσω από τα εκδοτήρια είναι το βεστιάριο.

Από την είσοδο του θεάτρου, ο επισκέπτης, διαπερνώντας ένα αίθριο, συναντά το φουαγιέ, που λειτουργεί ως χώρος αναμονής. Ακολουθώντας το διάδρομο απέναντι από τα εκδοτήρια, βρίσκονται δύο ανελκυστήρες που οδηγούν στο θέατρο και στον όροφο, που βρίσκεται το μουσείο. Τα κλιμακοστάσια, δίπλα από τους ανελκυστήρες, οδηγούν μόνο στον όροφο. Ο διάδρομος καταλήγει σε μία από τις δύο εξόδους κινδύνου.

Στην ίδια πτέρυγα βρίσκονται το γραφείο διεύθυνσης και 4 γραφεία πολιτιστικών συλλόγων της Ηλιούπολης, που είχαν ζητηθεί από το δήμο. Αυτή η πλευρά της κάτοψης έχει εκατέρωθεν δύο εξόδους προς τις εξωτερικές κερκίδες και τον χώρο που σχηματίζεται πάνω από την πλατεία του θεάτρου. Αυτός ο χώρος με εμβαδόν 540m² λειτουργεί ως χώρος πλατείας. Διατίθεται για ελεύθερη χρήση από το κοινό και το δήμο, ανάλογα με τις εκάστοτε προκύπτουσες ανάγκες. Μπορεί να φιλοξενήσει ψυχαγωγικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες/εκδηλώσεις που προγραμματίζει ο δήμος. Για παράδειγμα, τη χειμερινή περίοδο υπάρχει δυνατότητα τοποθέτησης παγοδρομίου.

Στο κέντρο της κάτοψης σχεδιάζεται το μεγαλύτερο αίθριο με εμβαδόν 80m². Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται ο φυσικός φωτισμός και αερισμός του κτηρίου. Το αίθριο είναι στην ίδια νοητή ευθεία με τη σκηνή του θεάτρου. Σχεδιάζεται ως ορθογώνιο παραλληλόγραμμο για να παραπέμπει στην ορχήστρα του αρχαίου θεάτρου του δήμου Ευωνύμου, μιας και απέναντί του έχουν χαραχτεί οι εξωτερικές κερκίδες.

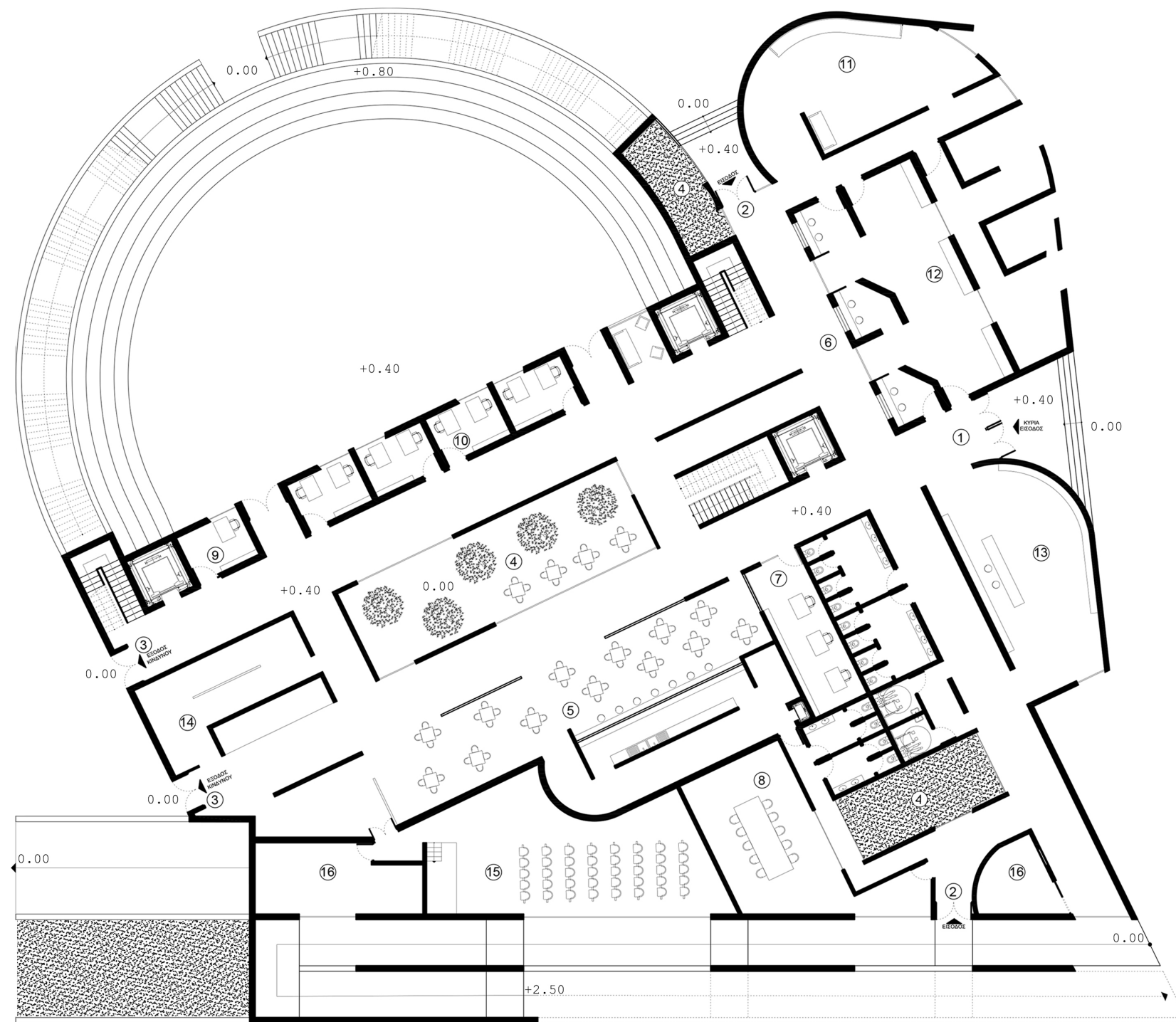
Γύρω από το αίθριο διέρχονται οι κύριοι άξονες-διάδρομοι του κτηρίου. Από τη δεξιά πλευρά του αιθρίου βρίσκεται το κλιμακοστάσιο που οδηγεί στο υπόγειο. Από την αριστερή πλευρά σχεδιάζεται μια αίθουσα αφιερωμένη στην ιστορία της Ηλιούπολης. Στη νότια πλευρά του αιθρίου είναι το εστιατόριο-καφέ, ένας χώρος επίσης κοινός για το μουσείο και για το θέατρο.

Στην ίδια ευθεία με την είσοδο του μουσείου είναι η έξοδος κινδύνου, ώστε να είναι άμεσα αντιληπτή. Αριστερά της εισόδου του μουσείου είναι το πωλητήριο.

Η νότια πλευρά του κτηρίου έχει μεγαλύτερα ανοίγματα και για την σκίασή της τοποθετείται ειδικό μεταλλικό πέτασμα, όπως φαίνεται στη νότια όψη του κτηρίου. Σε αυτή την πλευρά, είναι μία αίθουσα που θα ενοικιάζει ο δήμος και θα πραγματοποιούνται διάφορα εργαστήρια. Επίσης, σ' αυτήν τη μεριά είναι η αίθουσα συνενδριάσεων που φωτίζεται από το δεύτερο αίθριο, έκτασης 30m². Από τη νότια πλευρά του οικοπέδου, το κοινό εισέρχεται στο κτήριο με τη βοήθεια της ράμπας.

Το συνολικό εμβαδόν της έκτασης του ισογείου που προσμετράται στο συντελεστή δόμησης είναι 1.656m².

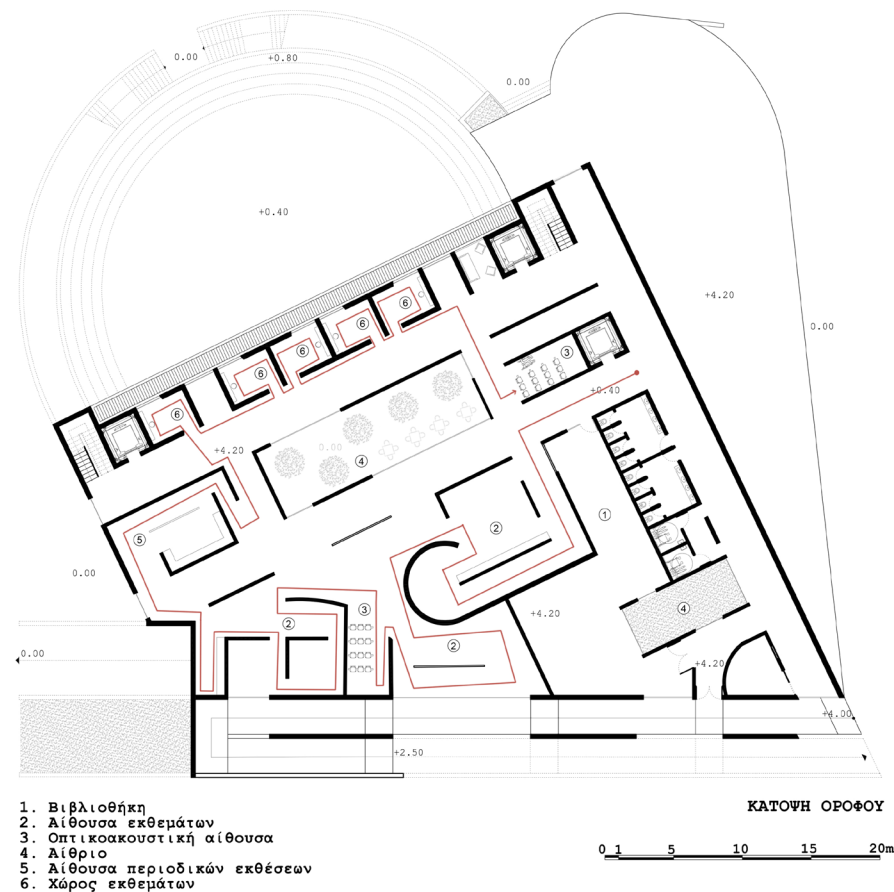

1. Κύρια Είσοδος
2. Δευτερεύουσα Είσοδος
3. Έξοδος κινδύνου
4. Αίθριο
5. Εστιατόριο
6. Εκδοτήρια εισιτηρίων
7. Γραμματεία
8. Αίθουσα συνενδριάσεων
9. Γραφείο διεύθυνσης
10. Γραφεία πολιτιστικών συλλόγων

11. Φουαγιέ
12. Βεστιάριο
13. Πωλητήριο
14. Αίθουσα αφιερωμένη στην ιστορία της Ηλιούπολης
15. Αίθουσα θεατρικού εργαστηρίου
16. Αποθηκευτικός χώρος

ΚΑΤΩΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

0 1 5 10 15 20m

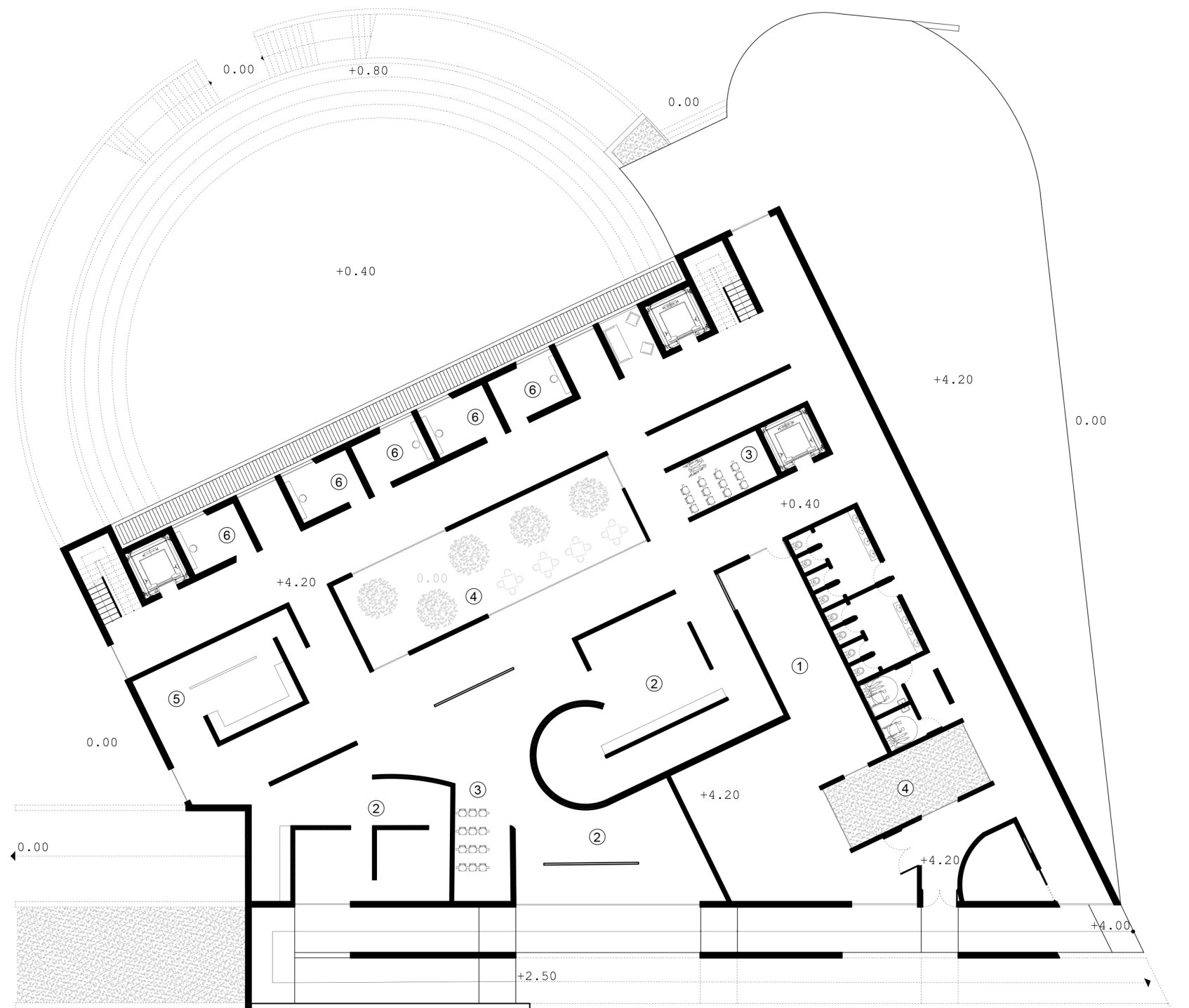
ΚΑΤΩΦΗ ΟΡΟΦΟΥ (ΧΩΡΟΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ)

Στον όροφο βρίσκονται οι κύριοι χώροι του μουσείου. Το μουσείο είναι ένας χώρος διαδραστικός. Κατά τη διάβασή του, είναι απαραίτητο να γίνεται ένα είδος "αφήγησης" των εκθεμάτων που παρουσιάζονται. Γι' αυτό, κατά το σχεδιασμό της κάτοψης, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο κίνησης στον χώρο.

Η διαδρομή στο χώρο ξεκινάει από το διάτρητο τοίχο της πρόσοψης και διασχίζοντας τις αίθουσες με τα εκθέματα, καταλήγει σε μία οπτικοακουστική αίθουσα. Δυτικά του αιθρίου είναι η αίθουσα περιοδικών εκθέσεων. Στη βόρεια πτέρυγα του ορόφου σχεδιάζονται δωμάτια-χώροι εκθεμάτων που αναπαράστουν τα καμαρίνια γνωστών ηθοποιών. Σε κάθε καμαρίνι εκτίθονται προσωπικά αντικείμενα του ηθοποιού. Σε ένα λιγότερο φωτεινό σημείο του κτηρίου τοποθετείται η βιβλιοθήκη για να είναι λιγότερο εκτεθειμένη στο φυσικό φως. Στη βιβλιοθήκη υπάρχει αρχείο με όλα τα προγράμματα από τις παραστάσεις του θεάτρου και όλες τις εκθέσεις του μουσείου.

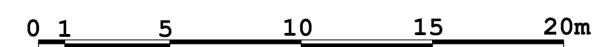
Ο όροφος εκτείνεται κατά τον ίδιο τρόπο με το επίπεδο -1. Δεν καταλαμβάνει όλο το χώρο που καλύπτει το ισόγειο, αντιθέτως, η πρόσοψη του ορόφου υποχωρεί εσωτερικά. Ο όγκος διασπάται δημιουργώντας ένα ενδιαφέρον συνθετικό αποτέλεσμα.

1. Βιβλιοθήκη
2. Αίθουσα εκθεμάτων
3. Οπτικοακουστική αίθουσα
4. Αίθριο
5. Αίθουσα περιοδικών εκθέσεων
6. Χώρος εκθεμάτων

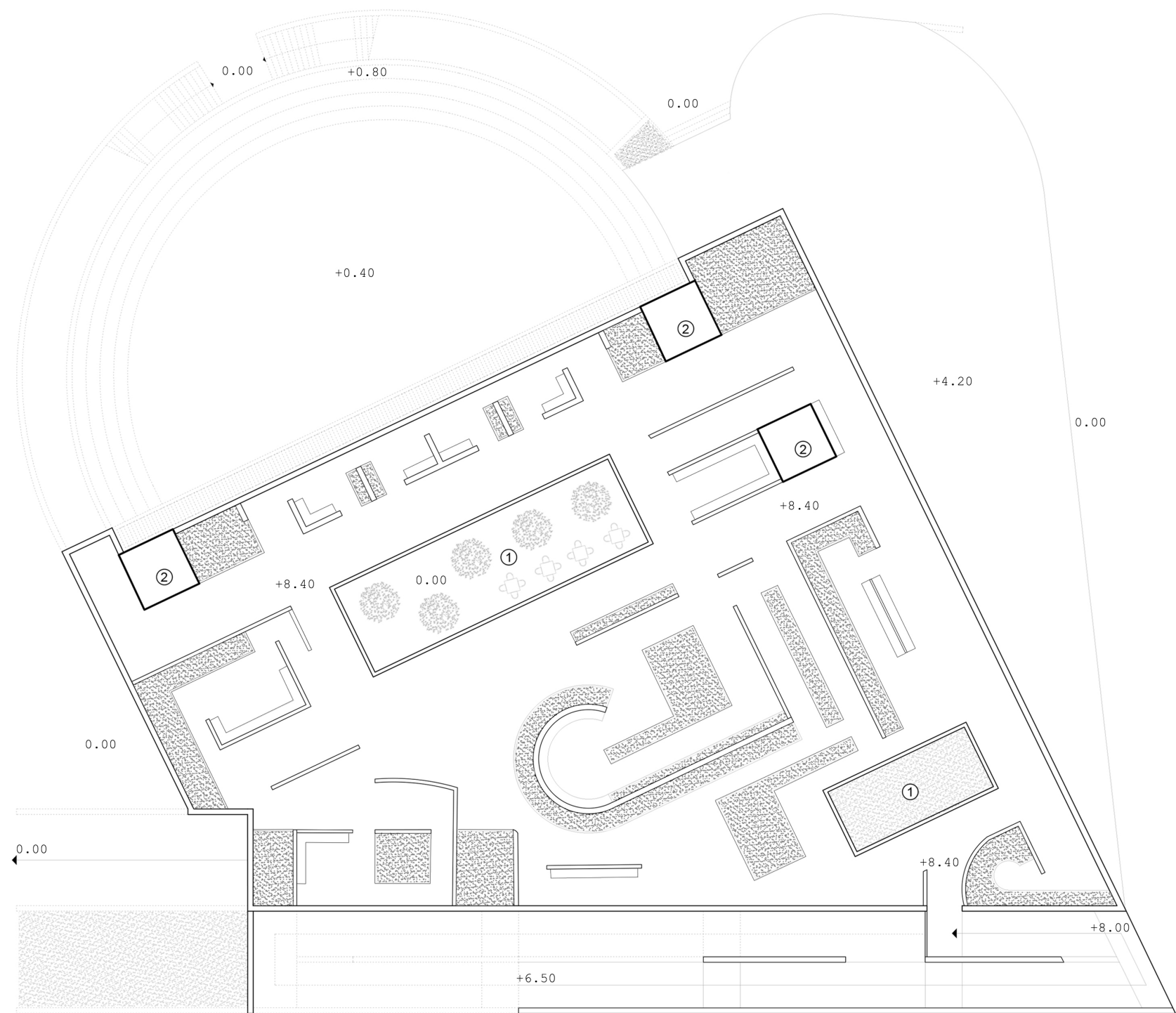
ΚΑΤΩΨΗ ΟΡΟΦΟΥ

ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ

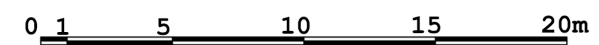
Στο δώμα σχεδιάζονται παρτέρια με εποχική φύτευση. Η ράμπα, αρχόμενη από το επίπεδο του ισογείου καταλήγει στο δώμα. Ο κήπος στο δώμα είναι ανοιχτός στο κοινό καθ'όλη τη διάρκεια της ημέρας και η πρόσβαση σε αυτόν είναι άμεση, χωρίς να απαιτείται από τον επισκέπτη να εισέλθει πρώτα στο μουσείο.

- 1. Αίθριο
- 2. Απόληξη ανελκυστήρα
- Φύτευση

ΚΑΤΩΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ

Το κτήριο σχεδιάζεται βάσει του επιτρεπόμενου συντελεστή δόμησης. Στη συγκεκριμένη συνοικία της Ηλιούπολης ο συντελεστής δόμησης είναι 1,2. Σύμφωνα με την τεχνική υπηρεσία του δήμου το οικόπεδο έχει έκταση 5.578m². Επομένως 5.578*1,2 = 6.694m² είναι η μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση. Τουλάχιστον το 40% είναι ακάλυπτοι χώροι (2.677m²) και το υπόλοιπο 60% (4.027m²) είναι έκταση που καλύπτει το κτήριο. Στη μελέτη υπολογίζεται η έκταση που είναι πάνω από τη στάθμη του επιπέδου του εδάφους (0.00). Η υπόγεια έκταση δεν προσμετράται στο συντελεστή δόμησης.

ΙΣΟΓΕΙΟ

Αίθουσα αναμονής επισκεπτών: 72m²
Εκδοτήρια Εισητηρίων & Βεστιάριο: 97m²
Πωλητήριο: 77m²
Γραμματεία: 27m²
Αίθουσα συνεδριάσεων: 53m²
Εστιατόριο: 160m²
Αίθουσα θεατρικών εργαστηρίων: 95m²
Αίθουσα αφιερωμένη στην ιστορία της Ηλιούπολης: 50m²
Γραφεία: 60m²
Άλλοι χώροι: 992m²
ΣΥΝΟΛΟ: 1.656m²

ΟΡΟΦΟΣ

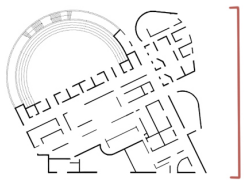
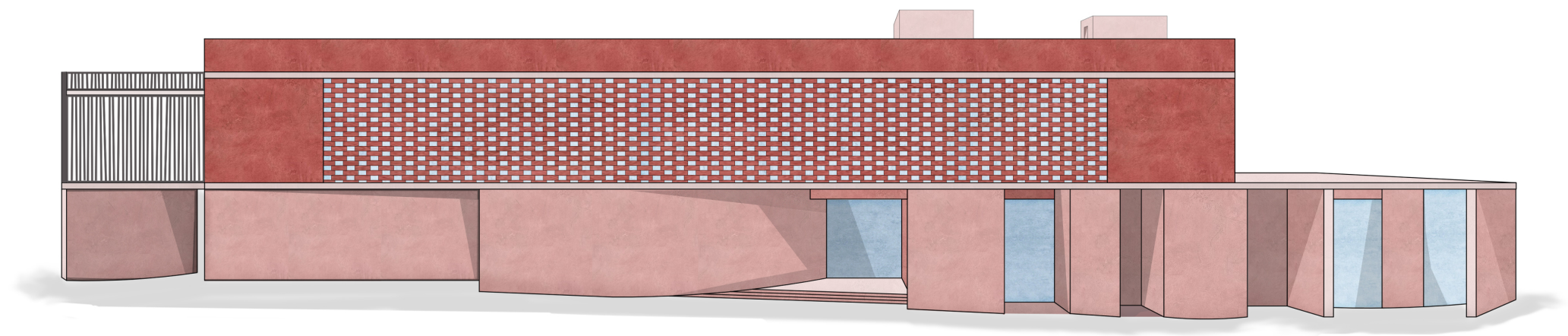
Χώροι εκθεμάτων: 1.055m²
Οπτικοακουστικές αίθουσες: 40m²
Βιβλιοθήκη: 130m²
ΣΥΝΟΛΟ: 1.225m²

$$1.656\text{m}^2 + 1.225\text{m}^2 = 2.881\text{m}^2 < 4.027\text{m}^2$$

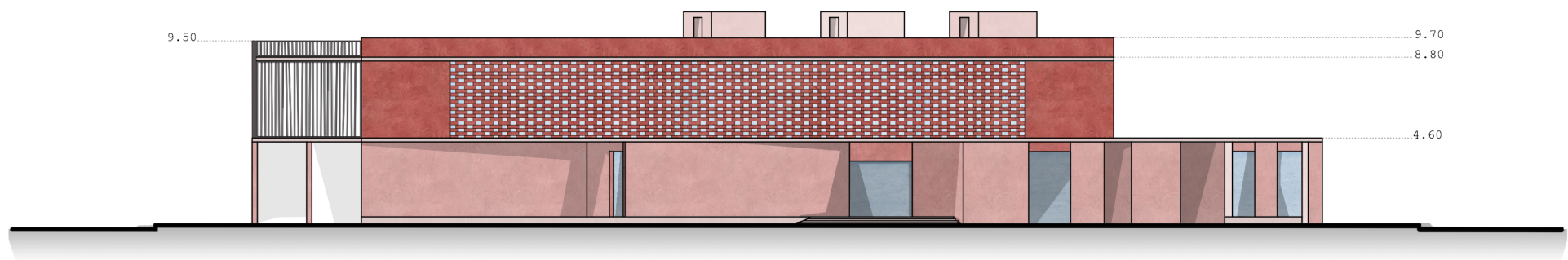
ΑΚΑΛΥΠΤΟΙ ΧΩΡΟΙ

Χώρος περιμετρικά του κτηρίου: 3.859m²
Χώρος πλατείας με εξωτερικές κερκίδες: 540m²
Εξωτερική κλίμακα θεάτρου: 159m²
Ράμπα: 277m²
Ράμπα μικρών φορτηγών: 70m²
Κεντρικό αίθριο: 83m²
Δεύτερο αίθριο: 30m²
Αίθριο στην είσοδο του θεάτρου: 20m²
ΣΥΝΟΛΟ: 5.038m² > 2.677m²

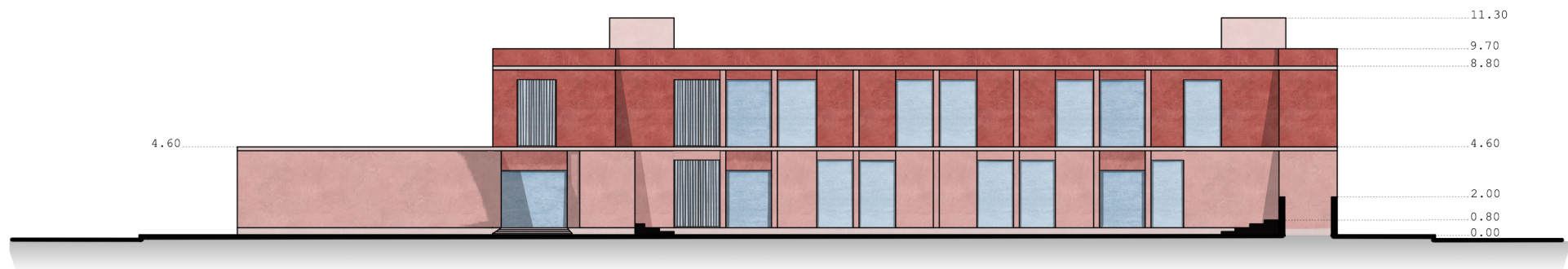

ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΟΨΗ

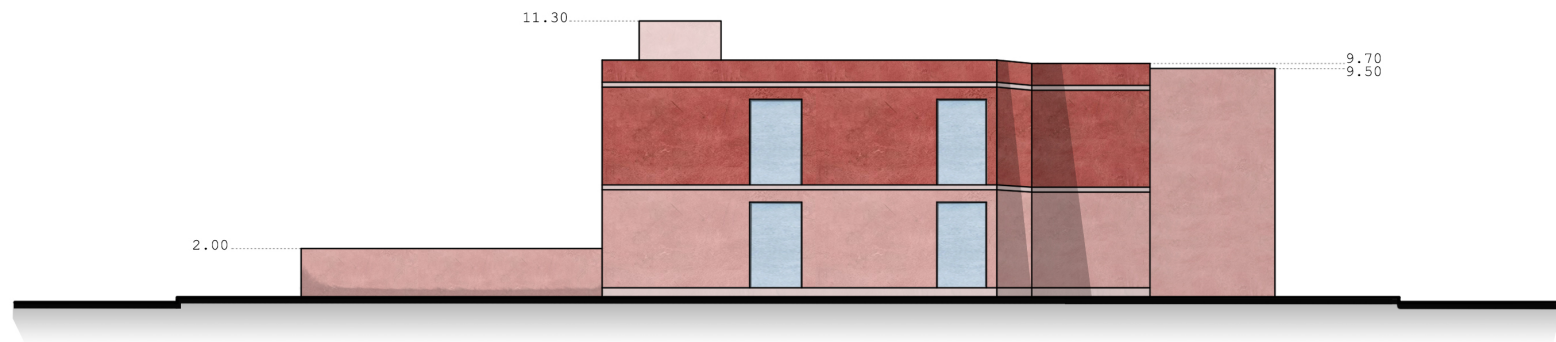
ΠΡΟΣΩΨΗ

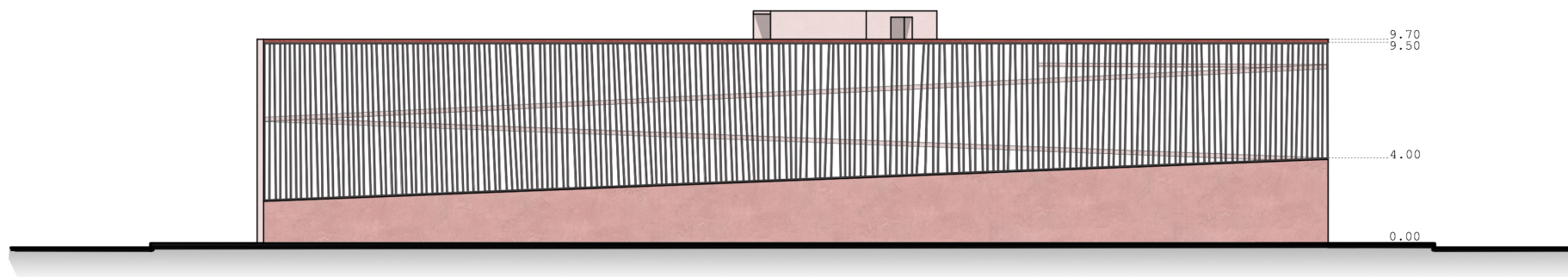
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

0 1 5 10 15 20m

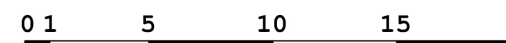

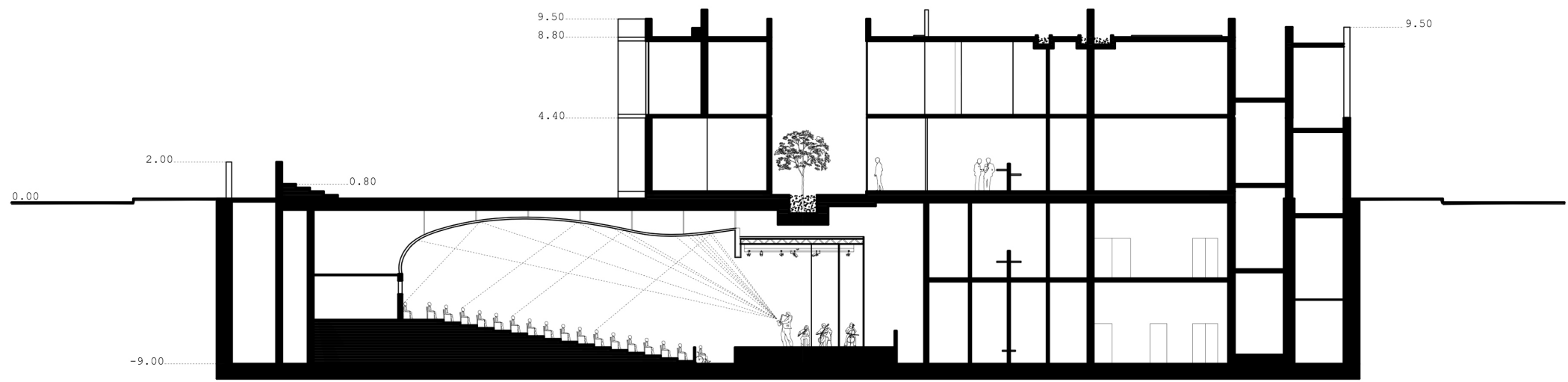

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

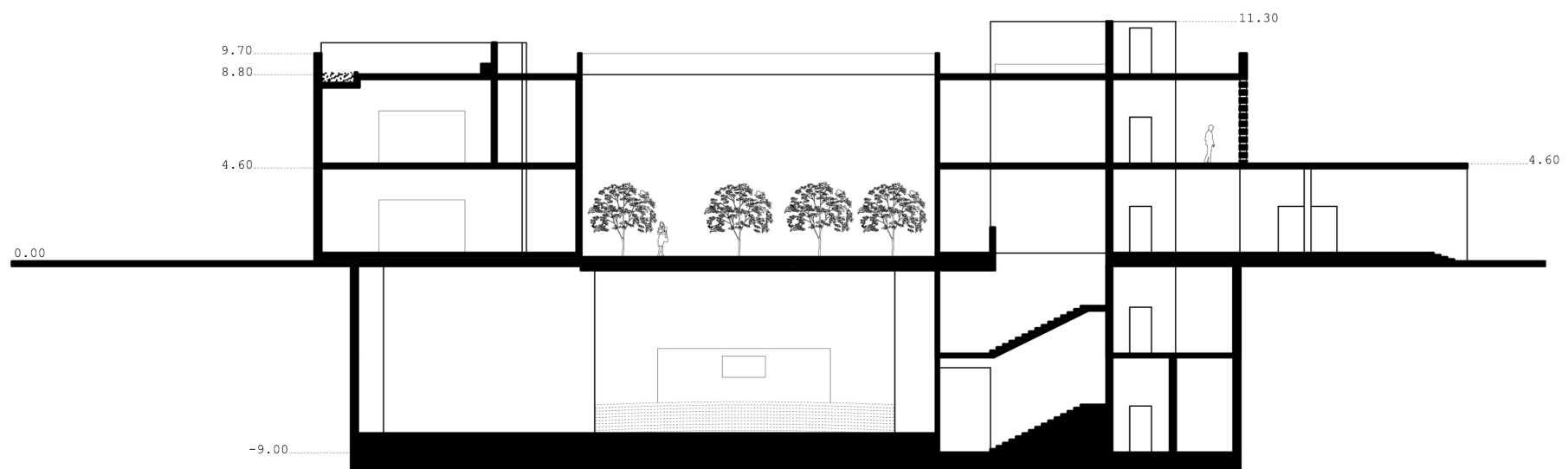

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

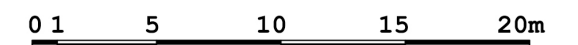

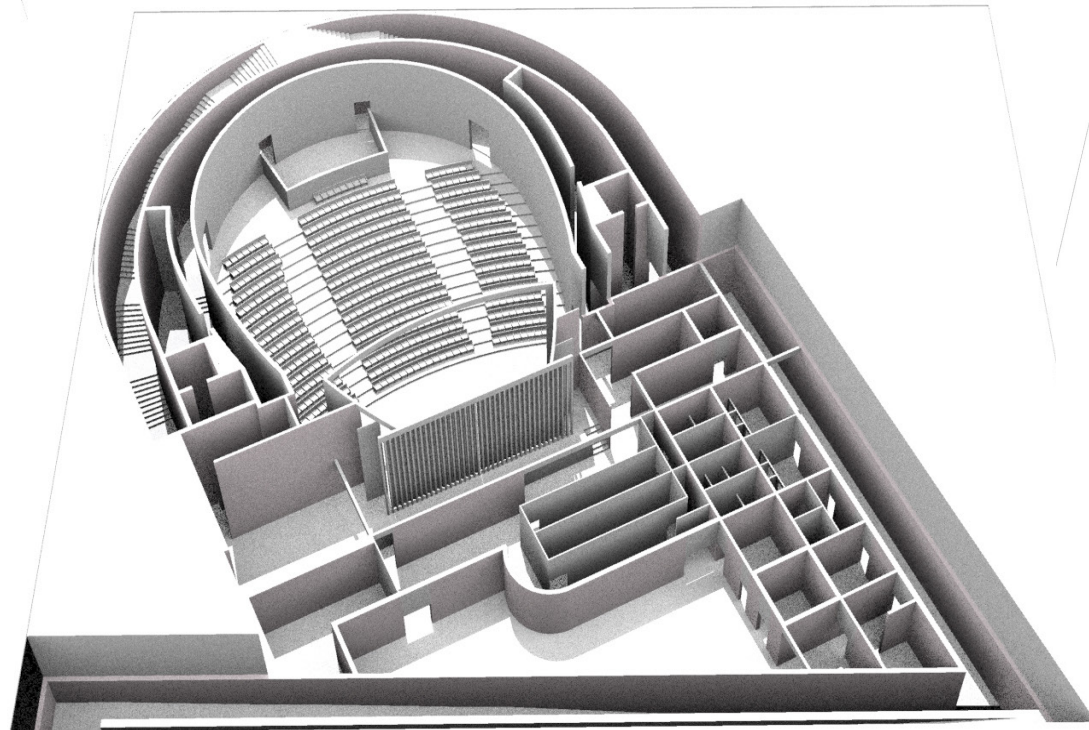
TOMH A-A'

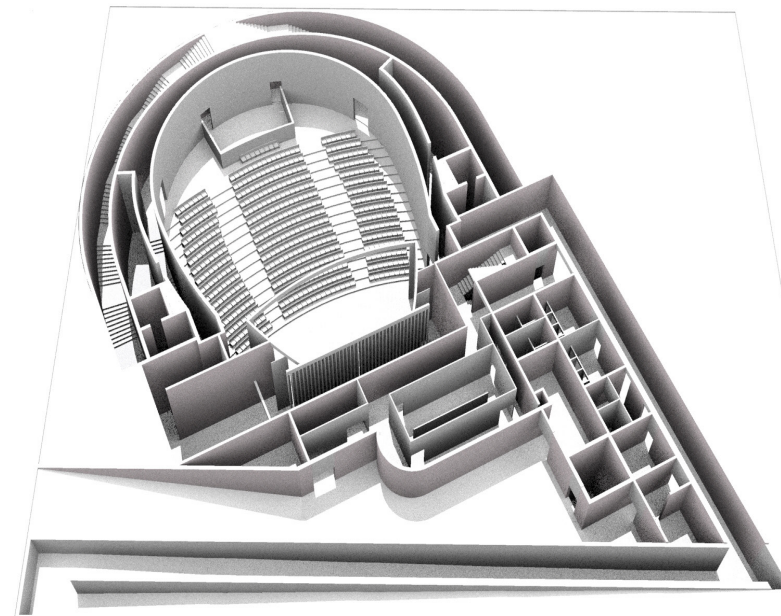
TOMH B-B'

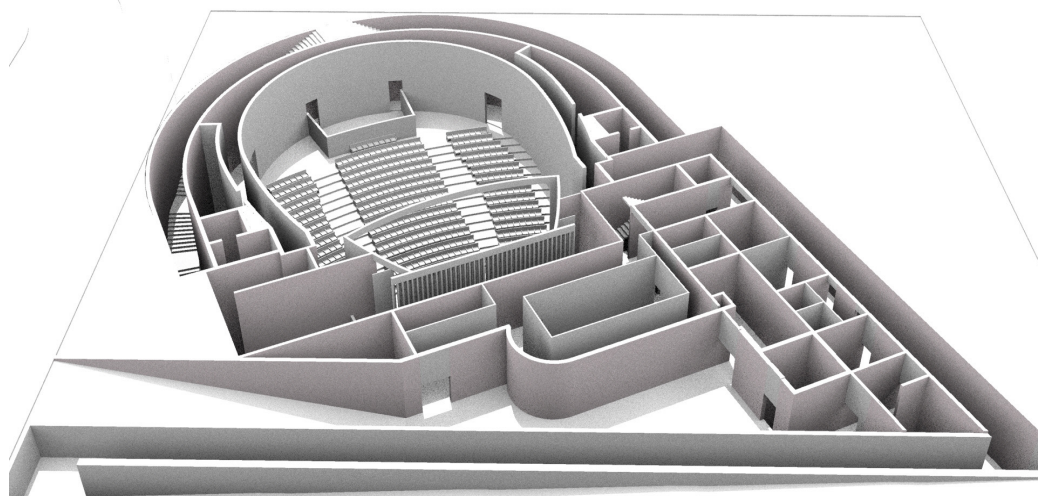

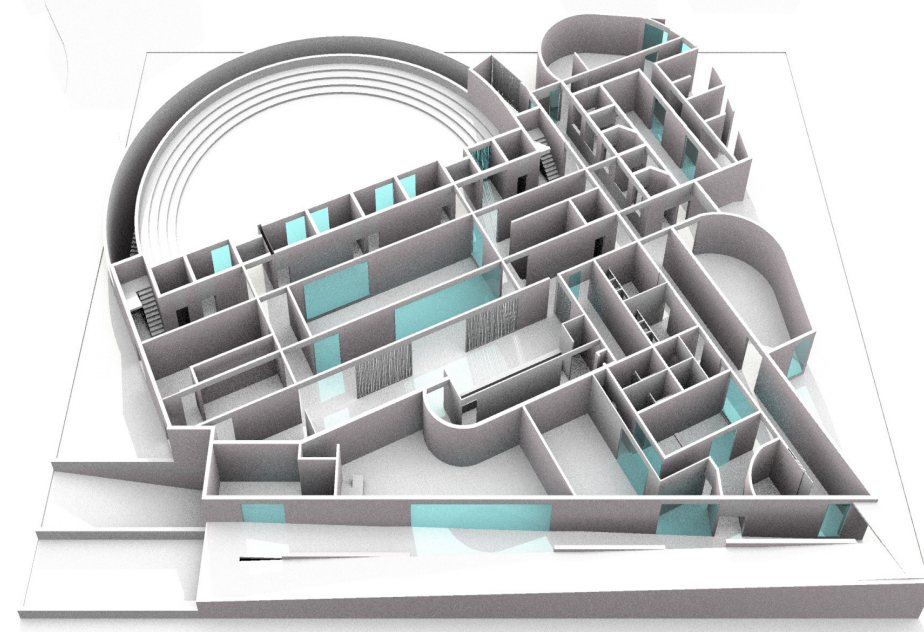
54.

55.

56.

57.

54. τρισδιά-
στατη
απεικόνιση
του επιπέδου
-2

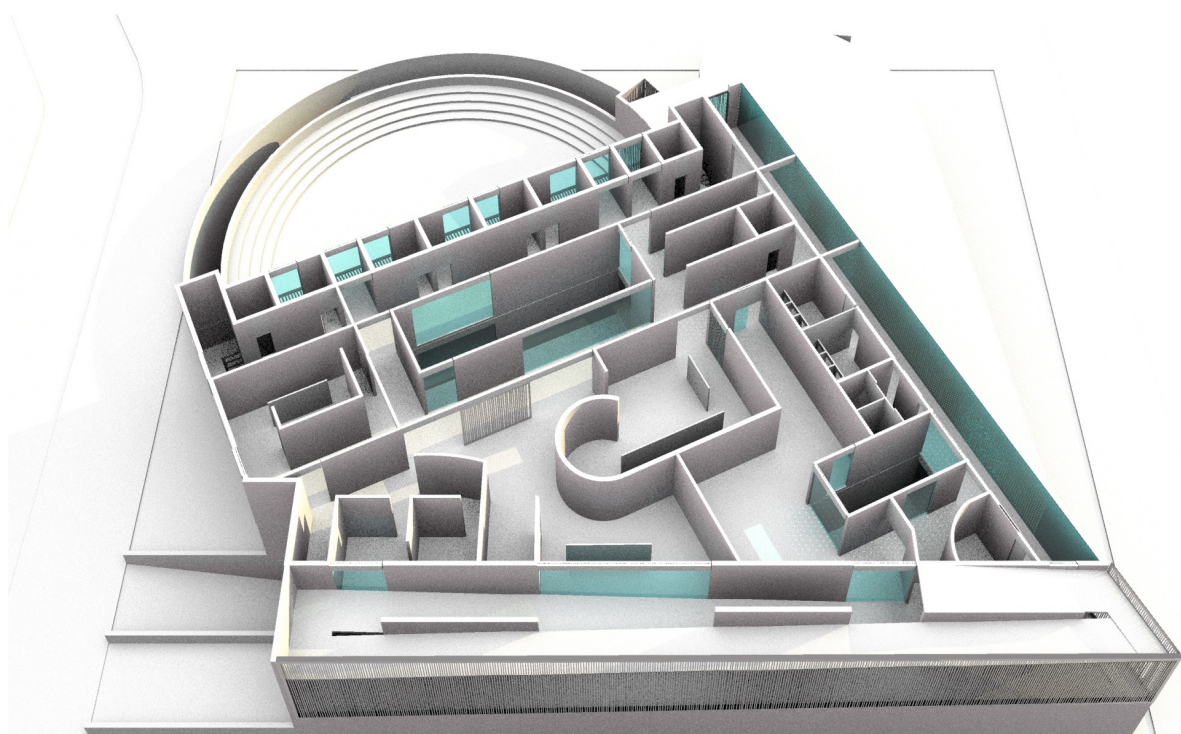
55-56.
τρειςδιά-
στατη
απεικόνιση
του επιπέδου
-1

57. τρισδιά-
στατη
απεικόνιση
του επιπέδου
του ισογείου

58. τρισδιά-
στατη
απεικόνιση
του επιπέδου
του ορόφου

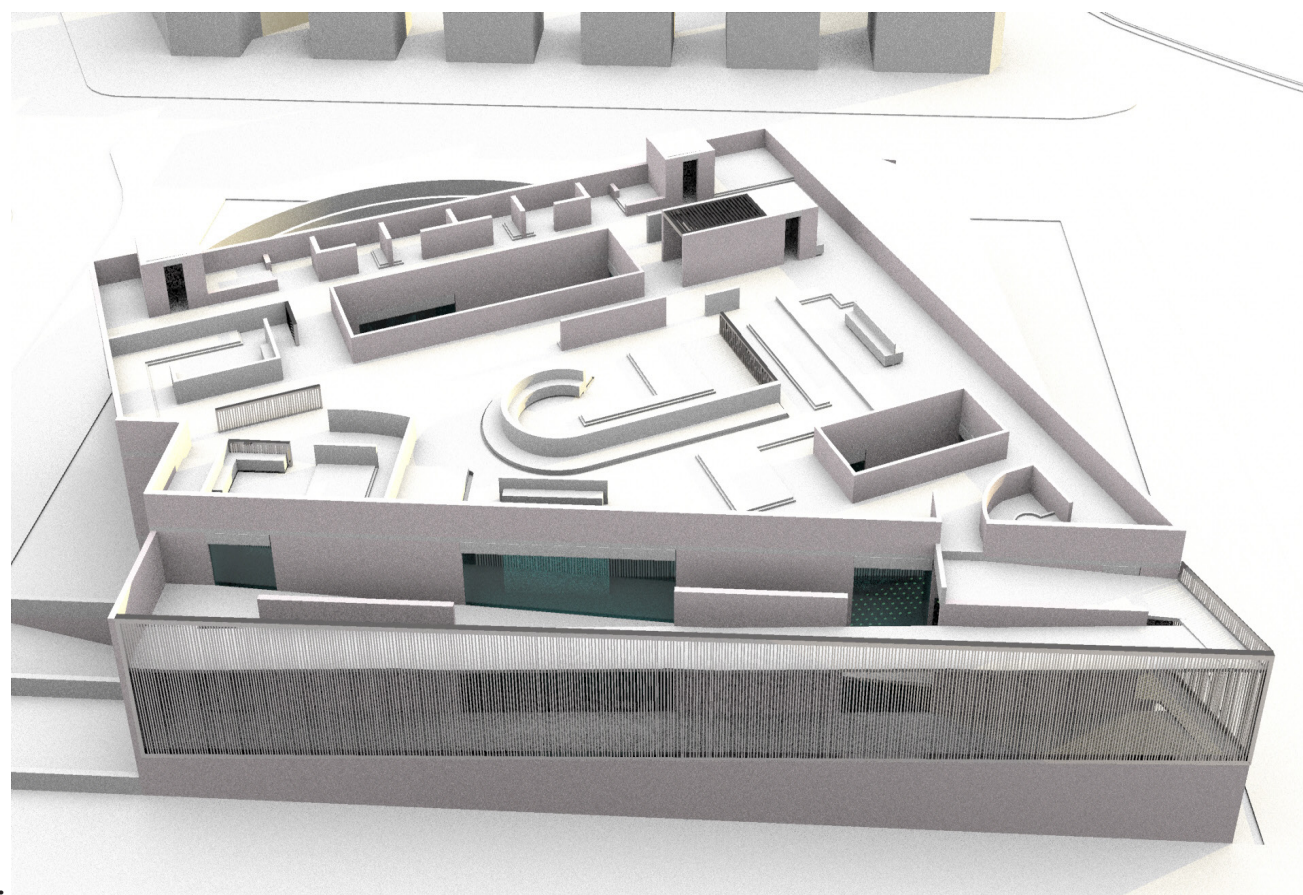
59-60.
τρειςδιά-
στατη
απεικόνιση
του επιπέδου
του δώματος

58.

59.

60.

61.
αξονομετρικό
σε έκρηξη

62.φωτορεα-
λιστική
άποψη της
πρόσοψης του
κτηρίου,
είσοδος
μουσείου

ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

63. φωτορεα-
λιστική
άποψη της
εισόδου του
θεάτρου

64.φωτορεα-
λιστική
άποψη του
κεντρικού
αιθρίου από
μέσα προς τα
έξω

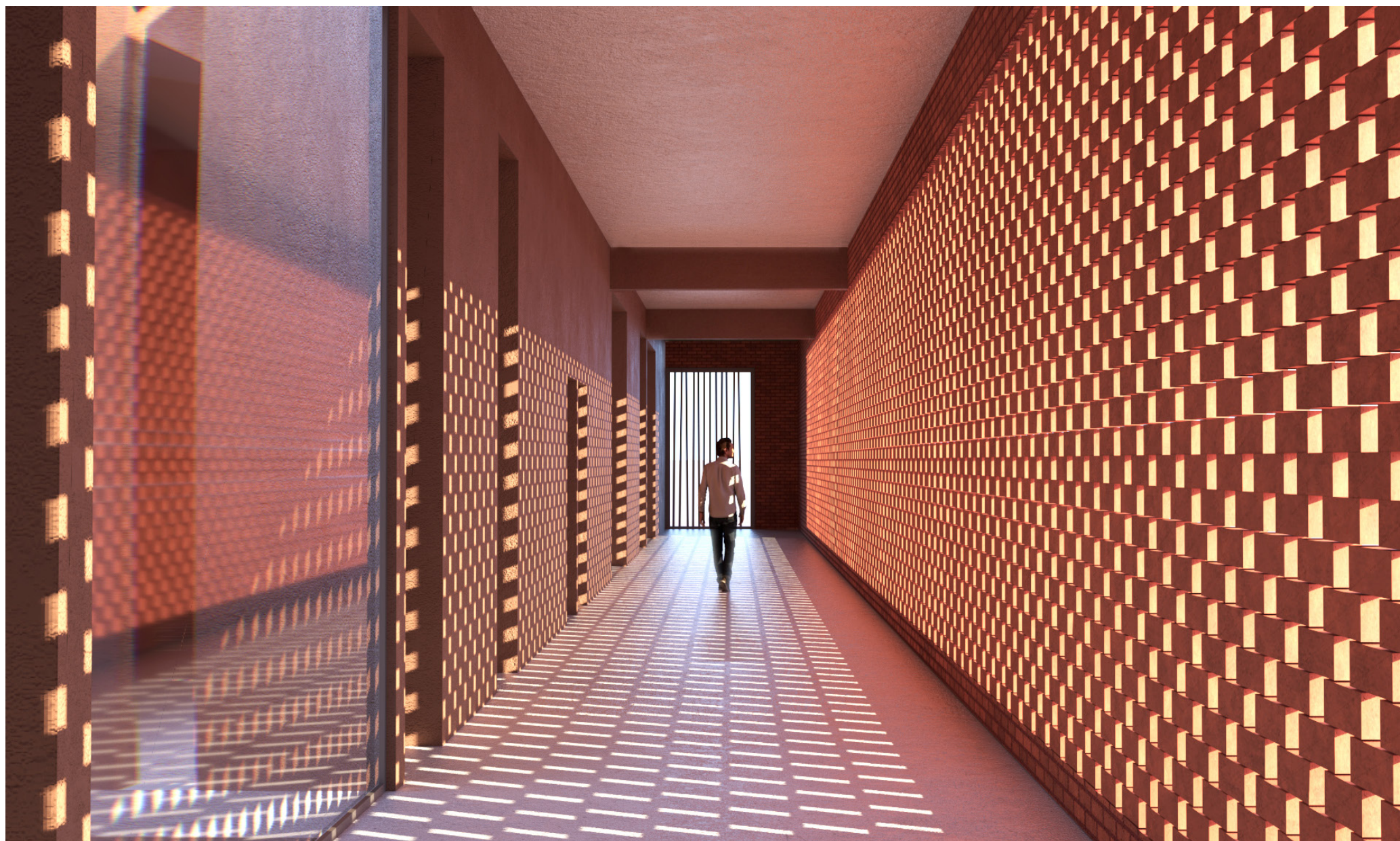

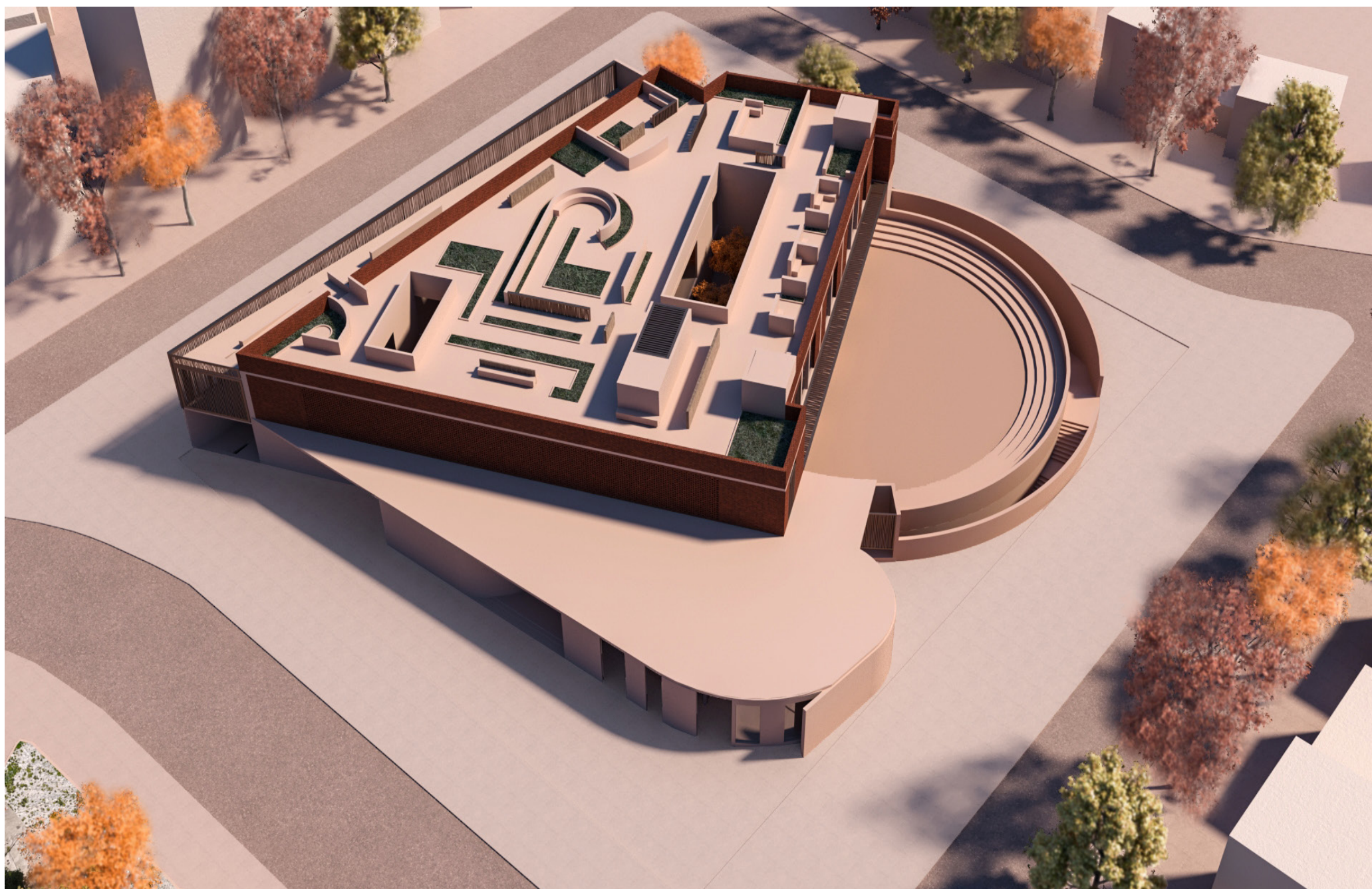
65. φωτορεα-
λιστική
άποψη του
κεντρικού
αιθρίου από
έξω προς τα
μέσα

66.φωτορεα-
λιστική
άποψη του
διαδρόμου
πίσω από τη
διατρητή
πρόσοψη του
ορόφου

67.
προοπτικό
του κτηρίου,
φωτορεα-
λιστική
άποψη

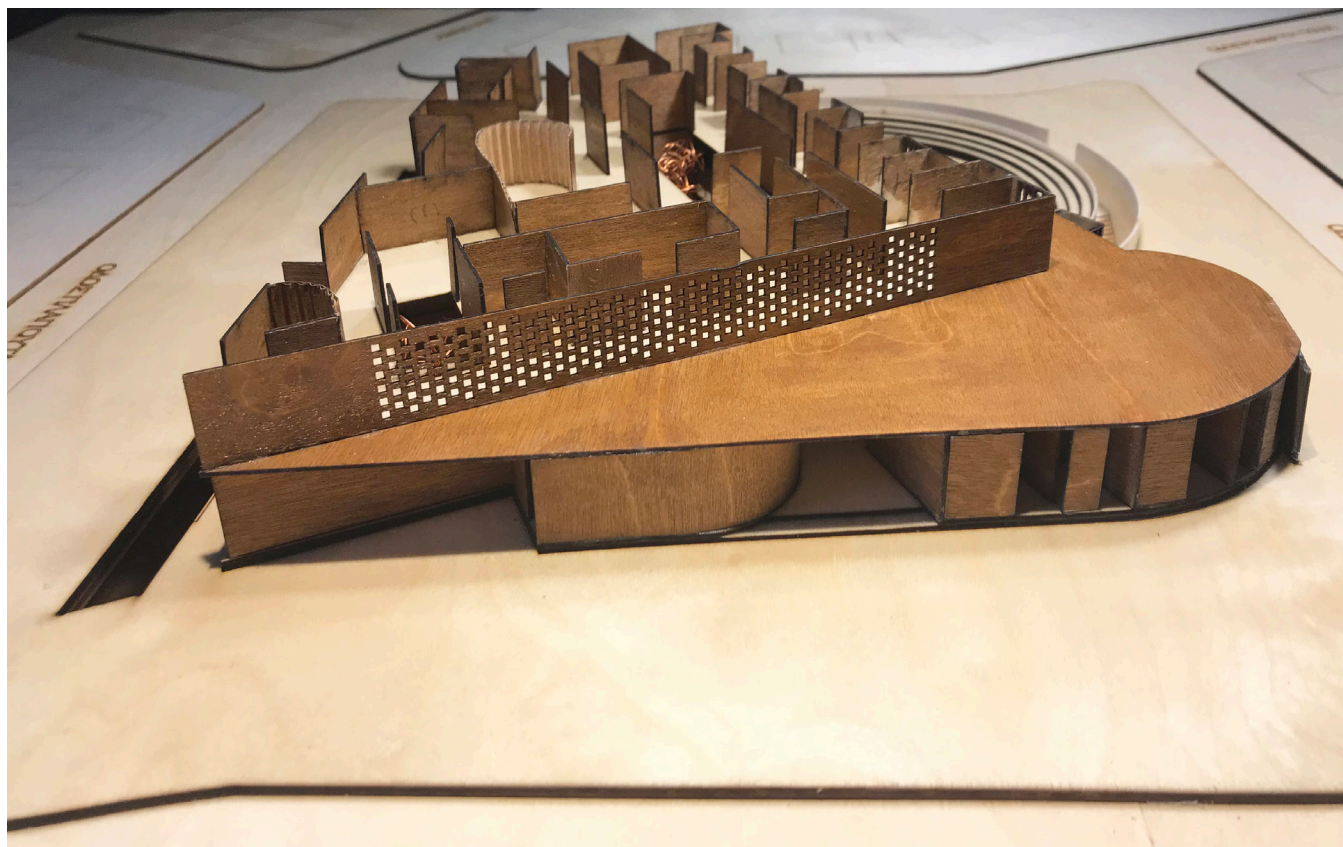

68.φωτορεα-
λιστική
άποψη του
κτηρίου
σε βραδινή
σκηνή

ΤΕΛΙΚΗ ΜΑΚΕΤΑ

69. τελική
μακέτα,
στάδια
κατασκευής

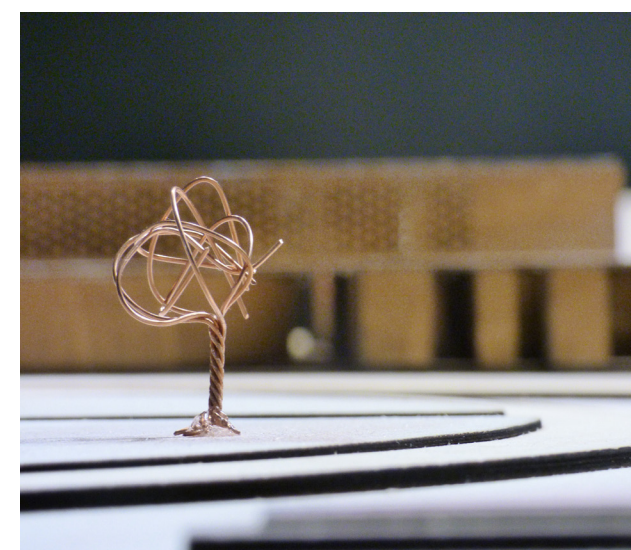
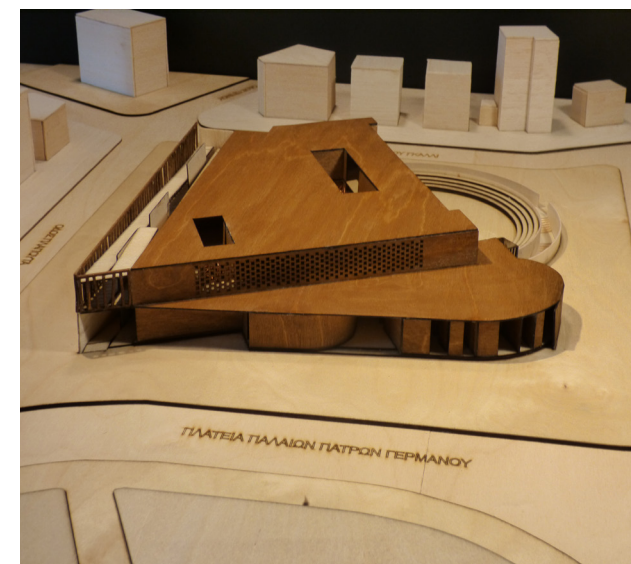
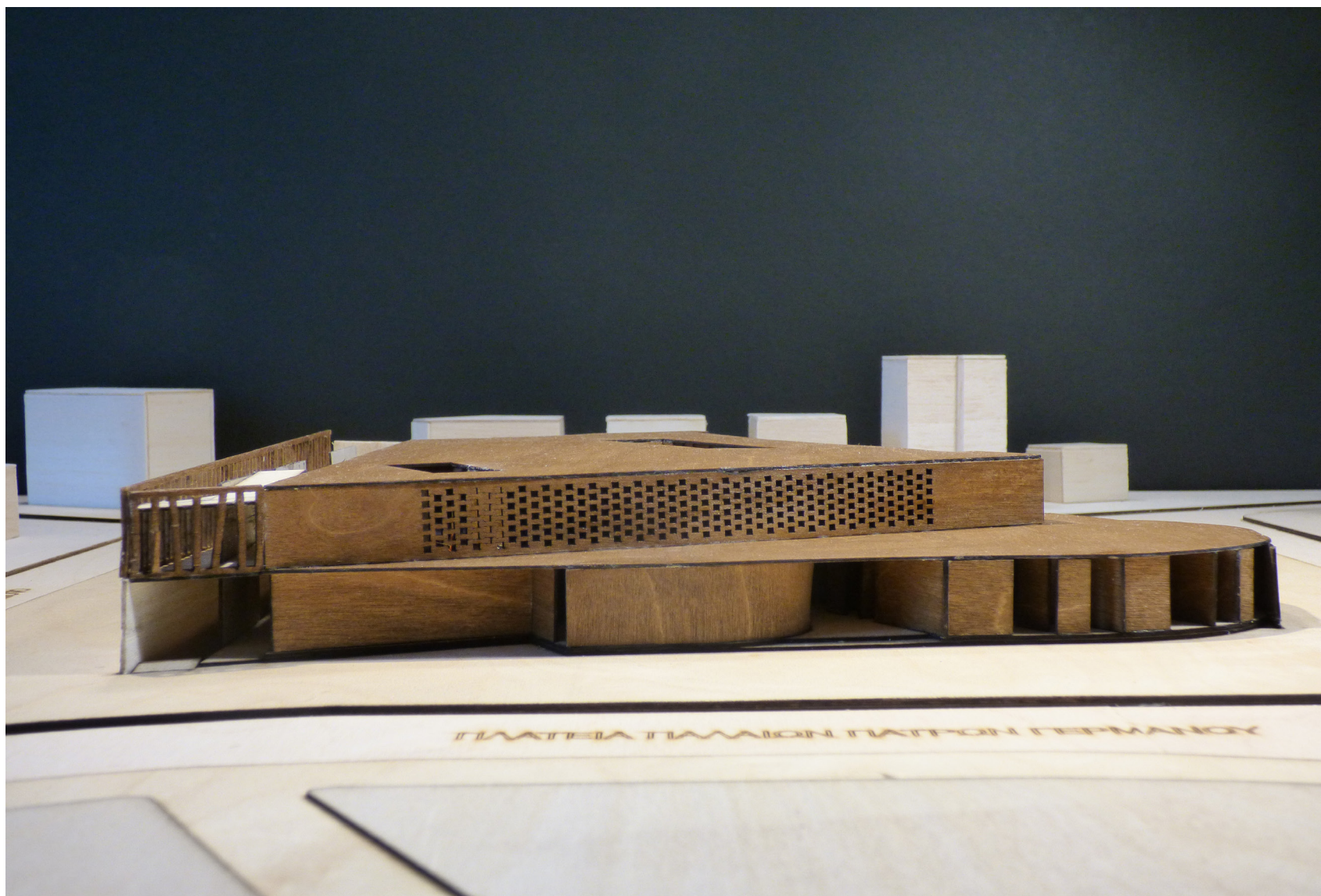
70.
φωτογραφίες
από την
τελική
μακέτα

IV. ANTI ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Απέναντι από μία κεντρική πλατεία της Ηλιούπολης σχεδιάζεται ένα κτήριο που εμπνέεται από το παρελθόν του δήμου και ανταποκρίνεται στο σήμερα, το Μουσείο Θεάτρου.

Με δεδομένο το ασφυκτικό πολεοδομικό περιβάλλον στις περισσότερες περιοχές της Αθήνας και τη μη ύπαρξη κτίσματος στο επιλεγέν οικοδομικό τετράγωνο, προτείνεται ένα σχέδιο που αφήνει μικρότερο αποτύπωμα στην πόλη. Εναρμονισμένο στον αστικό ιστό και στα ανθρώπινα μέτρα. Ένας χώρος πολιτισμού που λείπει και είναι απαραίτητος στην Ηλιούπολη. Ένας χώρος, τοπόσημο, που λειτουργεί ως σημείο συγκέντρωσης και είναι προσβάσιμος από όλους.

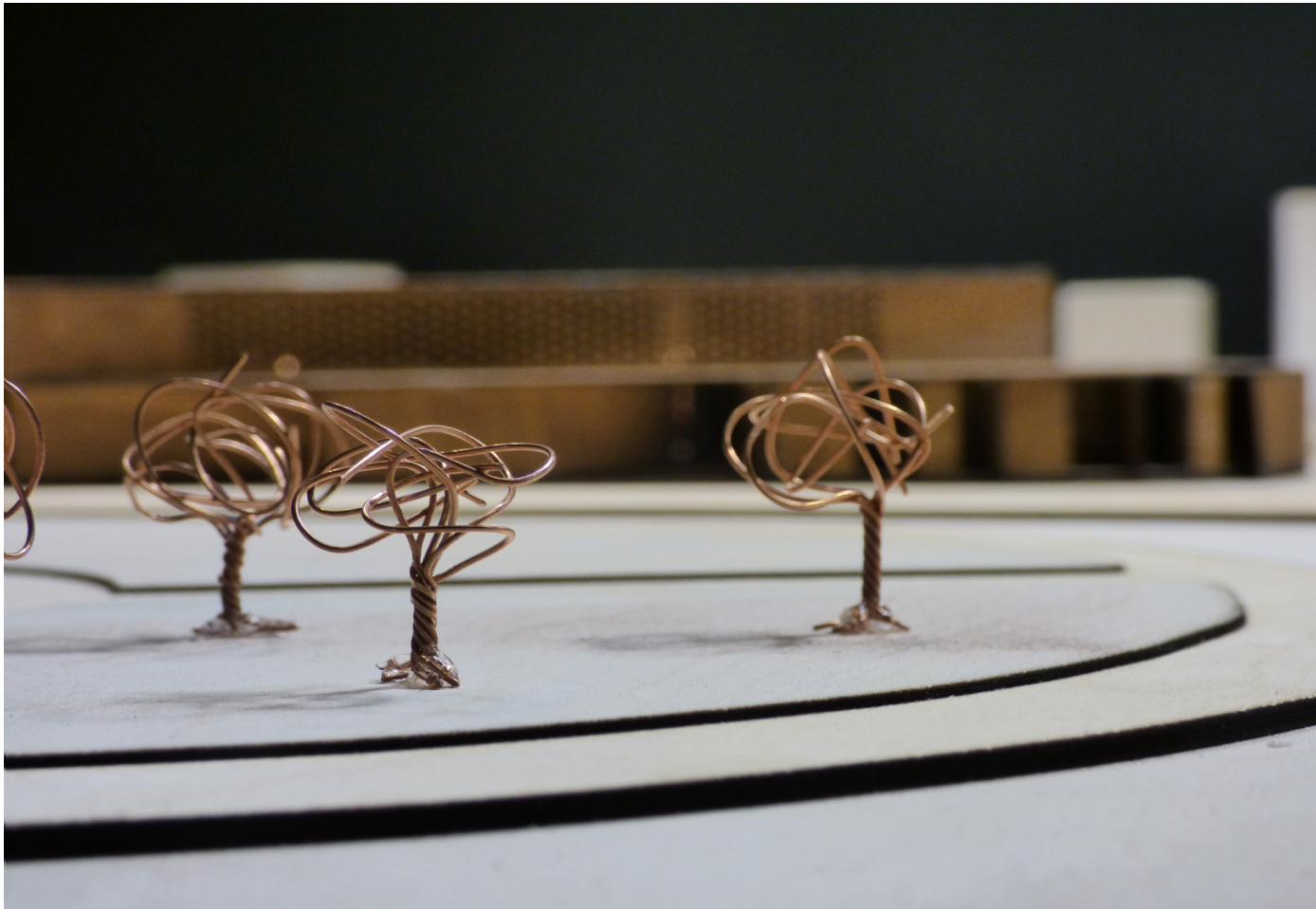
Παράλληλα με τους πολιτιστικούς χώρους, σχεδιάζονται χώροι με σκοπό να ικανοποιούν τις ανάγκες των κατοίκων. Το θέατρο καλύπτει την ανάγκη για ψυχαγωγία, το μουσείο αποτελεί χώρο εκμάθησης και αναζήτησης, το εστιατόριο λειτουργεί ως χώρος εκτόνωσης και ο κήπος στο δώμα είναι σημείο συνάντησης και κοινωνικοποίησης.

Το κτήριο διαθέτει μία δυναμική λειτουργία. Την ημέρα ο κόσμος επισκέπτεται το μουσείο και το βράδυ το ενδιαφέρον του κοινού εστιάζεται στο θέατρο. Η διαρκής λειτουργία του κτηρίου προσδίδει ζωή και ασφάλεια στη γειτονιά. Η εικόνα της συνοικίας αναβαθμίζεται. Μια ανάλογη πρόταση θα μπορούσε να

υπάρχει σε κάθε δήμο της Αθήνας.

Μέσα από τις δεσμεύσεις και τους περιορισμούς που έχουν τεθεί, συντίθεται ένας κτηριακός όγκος που μεταμορφώνει έναν παραμελημένο κοινόχρηστο χώρο, σε έναν ελκυστικό πολυδιάστατο χώρο.

Η πρόταση προωθεί την κοινωνική συναναστροφή και την κοινή ευημερία, δημιουργώντας το όραμα για μία πόλη χωρίς αποκλεισμούς, στην οποία όλοι οι κάτοικοι απολαμβάνουν τα οφέλη της.

βιβλιογραφία

Γαβριέλλα Μάτακα-Χαμογεωργάκη, Η Ηλιούπολη που χάθηκε για πάντα, Ηλιούπολη 1987

Δημήτρης Φιλιππίδης, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, Αθήνα, 2013, Εκδοτικός οίκος ΜΕΛΙΣΣΑ

Εγκυκλοπαίδεια Ήλιος

Κάλη Τζώρτζη, Ο ΧΩΡΟΣ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ, Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΗ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑ, Αθήνα, 2013, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μάνος Γ. Μπίρης, ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ 1875-1925, Αθήνα, 2003, Εκδοτικός οίκος ΜΕΛΙΣΣΑ

Ομάδα Εργασίας, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ, Σελίδες Ιστορίας, 20ος αιώνας, Ηλιούπολη, 2006, Δήμος Ηλιούπολης, Θέση στη δημιουργία

Όγδοο (8ο) Γυμνάσιο Ηλιούπολης, Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: Γνωρίζω την πόλη μου. Νοιάζομαι γι' αυτήν. Η Ηλιούπολη από τη δημιουργία της μέχρι σήμερα. Μια προσέγγιση, Έκδοση του Πολιτιστικού Κέντρου Δήμου Ηλιούπολης

Aldo Rossi, Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ, Θεσσαλονίκη, 1991, UNIVERSITY STUDIO PRESS, Εκδόσεις Επιστημονικών Βιβλίων & Περιοδικών

Antonia Duenas, Jose Serra, EUROPEAN MASTERS, ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ, ΑΣΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, Θεσσαλονίκη, 1995, Atrium, ΜΑΛΛΙΑΡΗΣ παιδεία

Ernst Neufert, ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ & ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, 36^η ΠΛΗΡΩΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΗ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ 2000, Αθήνα, 2015, Εκδόσεις: Μ. Γκιούρδας

Marta Serrats, TERRACES, BALCONIES, ROOF GARDENS & PATIOS, Barcelona, Spain, 2013, Könemann

εφημερίδες-περιοδικά

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ, Αττική: τα μεγάλα έργα και ο ρόλος του αρχιτέκτονα, Περιοδικό του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, τεύχος 9/10-περίοδος Α, Μάιος/Ιούνιος/Ιούλιος 1997

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ, Μουσεία ελλήνων αρχιτεκτόνων (1ο), Περιοδικό του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, τεύχος 23-περίοδος Β, Σεπτέμβριος/Οκτώβριος 2000

Δήμος Ηλιούπολης, ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ, 2001

Νίκος Βατόπουλος, Μια κιβωτός ιστορικής μνήμης για την Αθήνα, Ο δήμος ιδρύει Μορφωτικό Ίδρυμα, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, Παρασκευή 28 Αυγούστου 2020

Παγώνα Λαψάτη, Φέρνοντας τη φύση μέσα στην πόλη, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ, Κυριακή 16 Ιανουαρίου 2022

τεχνικές μελέτες, διπλωματικές εργασίες και μεταπτυχιακές διατριβές

Δήμητρα Χαρμαντζή, Κωνσταντίνα Γουγούλα, Το δημόσιο δώμα, κέντρο πολιτισμού στην Ηλιούπολη, επιβλέπων καθηγητής: Τηλέμαχος Ανδριανόπουλος, σύμβουλοι: Θ. Παγώνης, Α. Μιλτιάδου, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Διπλωματική εργασία, Τομέας Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων, Αθήνα, Ιούλιος 2020, Διαθέσιμο στο: <https://dspace.lib.ntua.gr/xmlui/handle/123456789/52012>

Χαρούλα Α. Χριστοφιλάκη, ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ, επιβλέπων καθηγητής: Των Σάγιας, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αγρονόμων & Τοπογράφων μηχανικών, Μεταπτυχιακό πρόγραμμα του τμήματος της Γεωπληροφορικής, Αθήνα 2010, αρχείο Χρήστου Γιαννακού

συνεντεύξεις

Θάλεια Καλαβρυτινού, αρχιτέκτων μηχανικός, προϊστάμενη του τμήματος δόμησης της τεχνικής υπηρεσίας του δήμου Ηλιούπολης, Ηλιούπολη 11/02/2022

Σταύρος Γεωργάκης, αντιδήμαρχος Ανάπτυξης & Επιχειρηματικότητας του δήμου Ηλιούπολης, Ηλιούπολη 22/06/2021

Χρήστος Γιαννακός, αρχιτέκτων μηχανικός, κάτοικος Ηλιούπολης, Ηλιούπολη 27/09/2021

διαδικτυακοί τόποι

Βικιπαίδεια, Ηλιούπολη Αττικής, https://el.wikipedia.org/wiki/Ηλιούπολη_Αττικής, (τ.π. 22/07/2021)

Βικιπαίδεια, Ρέμα της Πικροδάφνης, https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A1%CE%AD%CE%BC%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%A0%CE%B9%CE%BA%CF%81%CE%BF%CE%B4%CE%AC%CF%86%CE%BD%CE%B7%CF%82
(τ.π. 30/08/2021)

Γιώργος Λιάλιος, 29 Ιουνίου 2013, Ρέμα της Πικροδάφνης, ένας βρώμικος παράδεισος στον αστικό ιστό, <https://www.kathimerini.gr/society/491805/rema-tis-pikrodafnis-enas-vromikos-paradeisos-ston-astiko-isto/> (τ.π. 30/08/2021)

Ελευθέριος Γ. Σκιαδάς, 04 Ιουνίου 2018, Πώς πήρε το όνομά της η Ηλιούπολη Αττικής από το προάστιο του Καΐρου, Ποιός ήταν ο Παύλος Χ. Δρανδάκης που ίδρυσε και ονόμασε τη νέα πόλη, <https://www.taathinaika.gr/pos-pire-to-onoma-tis-i-ilioupoli-attikis-apo-to-proasteio-tou-kaïrou/>, (τ.π. 22/07/2021)

Επίσημη ιστοσελίδα Εκδοτικής Αθηνών, Δρανδάκης, Παύλος (Πάνορμος Κρήτης, 1896 - Αθήνα, 1945), <https://www.greekencyclopedia.com/drandakis-pavlos-panormos-kritis-1896-athina-1945-p2159.html>, (τ.π. 22/07/2021)

Επίσημη ιστοσελίδα δήμου Αλίμου, <https://www.alimos.gov.gr>, (τ.π. 22/07/2021)

Επίσημη ιστοσελίδα δήμου Ηλιούπολης, <https://ilioupoli.gr>, (τ.π. 22/07/2021)

Λιάνα Θάνου, 27 Απριλίου 2011, Η πικρή ιστορία του ρέματος της Πικροδάφνης, <https://www.skai.gr> (τ.π. 30/08/2021)

Ντίνα Βαΐου, 21 Ιανουαρίου 2010, Ηλιούπολη, ο σχεδιασμός του προαστίου, <http://www.greekscapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapescat/34-attica/213-ilioupoli>, (τ.π. 22/01/2022)

Catherine Slessor, 02 Σεπτεμβρίου 2019, All about Yves: Musée Yves Saint Laurent in Marrakesh, Morocco by Studio KO, <https://www.architectural-review.com/buildings/all-about-yves-musee-yves-saint-laurent-in-marrakesh-morocco-by-studio-ko>, (τ.π. 22/01/2022)

εικόνες

1. Η θέση του Δήμου Ηλιούπολης στο νομό Αττικής, αυτοσχέδιος χάρτης
2. Τα όρια του Δήμου Ηλιούπολης, αυτοσχέδιος χάρτης
3. Η πορεία του ρέματος της Πικροδάφνης, wikimedia, επεξεργασμένος χάρτης, Διαθέσιμο στο: https://el.wikipedia.org/wiki/Ρέμα_της_Πικροδάφνης#/map/0, (τ.π. 22/07/2021)
4. Το αρχαίο θέατρο Ευωνύμου, αρχείο δήμου Αλίμου, Διαθέσιμο στο: <https://www.alimos.gov.gr>, (τ.π. 22/07/2021)
5. Το χωριό ή κτήμα “Καρά” όπως απεικονίζεται σε χάρτη της εποχής (1782), Διαθέσιμο στο: <http://www.greekscapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapescat/34-attica/213-ilioupoli>, (τ.π. 22/01/2022)
6. Ο Παύλος Δρανδάκης, Διαθέσιμο στο: <https://www.greekencyclopedia.com/drandakis-pavlos-panormos-kritis-1896-athina-1945-p2159.html>, (τ.π. 22/07/2021)
7. Το πρώτο ρυμοτομικό σχέδιο της Ηλιούπολης (1925), αρχείο δήμου Ηλιούπολης
8. Το ΦΕΚ με το οποίο δημοσιεύτηκε το διάταγμα ίδρυσης της Κοινότητας της Ηλιούπολης, αρχείο δήμου Ηλιούπολης
9. Χάρτης της Ηλιούπολης που απεικονίζει τις προσαρτήσεις της πόλης από την αρχή του σχεδιασμού της μέχρι και σήμερα, Το δημόσιο δώμα, κέντρο πολιτισμού στην Ηλιούπολη, Δήμητρα Χαρμαντζή, Κωνσταντίνα Γουγουλα, σελ.21
- 10-14. Αυτοσχέδιοι χάρτες που απεικονίζουν χρήσιμα στοιχεία για την Ηλιούπολη
15. Άποψη της Ηλιούπολης τη 10ετία 1930, αρχείο Κλέωνα Π.Διονυσάτου
16. Πανοραμική άποψη της Ηλιούπολης σήμερα, αεροφωτογραφία του Νίκου Δανιηλίδη, 2002, Διαθέσιμο στο: <http://www.greekscapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapescat/34-attica/213-ilioupoli>, (τ.π. 22/01/2022)
17. Η Λεωφόρος Εθνάρχου Μακαρίου τη 10ετία 1960, αρχείο Κλέωνα Π.Διονυσάτου
18. Η Λεωφόρος Εθνάρχου Μακαρίου σήμερα, λήψη 10/02/2022

- 19.** Η κεντρική πλατεία της Ηλιούπολης όταν ολοκληρώθηκε το 1975, αρχείο δήμου Ηλιούπολης **20.** Η κεντρική πλατεία σήμερα, λήψη 10/02/2022
- 21.** Φωτογραφία της τελικής μακέτας
- 22-29.** Αυτοσχέδιοι χάρτες, διαγράμματα ανάλυσης της περιοχής μελέτης
- 30.** Αυτοσχέδιο κολλάζ, διάγραμμα ανάλυσης της περιοχής μελέτης
- 31-36.** Φωτογραφίες από το επιλεγμένο οικόπεδο, λήψη 14/07/2021
- 37-41.** Αρχικά σχέδια και ιδέες
- 42.** Αρχική μακέτα
- 43-44, 49-50.** Στάδια κατασκευής του θεάτρου
- 45-48, 51.** Τρόπος σχεδίασης των θεάτρων, *Ernst Neufert, ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ, Εκδόσεις Μ.Γκιούρδας, σελ.477-478*
- 52.** Φωτογραφίες από τη μακέτα εργασίας
- 53.** Διάγραμμα κίνησης στον όροφο, που είναι το μουσείο
- Σελ. 45,47,49,51,53,55.** Σχέδια, οι κατόψεις του κτηρίου
- Σελ. 57,58,59.** Σχέδια, οι όψεις του κτηρίου
- Σελ.60.** Σχέδια, οι τομές του κτηρίου
- 54-60.** Τρισδιάστατες απεικονίσεις του κτηρίου
- 61.** Αξονομετρικό σε έκρηξη
- 62-68.** Φωτορεαλιστικές απόψεις του κτηρίου
- 69.** Φωτογραφίες, στάδια κατασκευής της τελικής μακέτας
- 70.** Φωτογραφίες της τελικής μακέτας της πρότασης

